

Urejanje Trate po načrtih

Le nekaj zapletov pri bodočem parkirnem prostoru — Zgodovinski podatki v dveh jezikih

KOČEVJE — Že večkrat smo poročali, kako poteka urejanje cerkvice na Trati z okolico v spominski park. O tem so te dni razpravljali tudi na seji predsedstva OK SZDL.

Predsednik odbora za urejanje Trate Rajko Jenko je poročal, da se ureditve

na dela uspešno nadaljujejo, in kot vse kaže, bistvenih težav ne bo. Zapletlo se je le pri parkirnem prostoru, ker so zemljišče, kjer naj bi ta prostor po načrtu bil, prodali zasebniku. Sklep predsedstva je bil, naj občinska skupščina čimprej najde primerno rešitev, ker je material za gradnjo parkirišča že pripravljen. Ugotovili pa naj bi tudi, kdo je odgovoren, da je do tega zapleta prišlo.

Rajko Jenko je nadalje poročal, da so s sedanji štiri koncerti v cerkvi na Trati nabrali preko 1,7 milijona dinarjev prostovoljnih prispevkov za obnovo te cerkve, ki jo zdaj restaurirajo, in bo zato naslednji koncert pred cerkvijo. Dejal pa je, da ga moti, ker na koncerte v cerkvi ne smejo javno vabiti poslušalcev in so torej o njih obveščeni le verniki v kočevski cerkvi. Zato je prispevkov manj, kot bi jih bilo sicer.

Razpravljali so tudi o predlogu, da bi na kapeli božjega groba bil napis o zgodovinskem dogajanju na Trati in v Kočevju ter na Kočevskem v slovenskem in nemškem jeziku. Nekateri so menili, naj bi bil zaradi turizma še v francoščini, angleščini in morda italijanski, vendar so bili ti v manjšini.

Večina je namreč menila, da je dovolj napis v slovensčini in nemščini, ker sta se na tem ozemlju mešala le ta dva naroda. V ostalih glavnih svetovnih jezikih pa bodo podatki opisani v posebnem prospektu, ki bo na voljo turistom.

NE ČAJ RIBNIŠKIH

SREČANJE STAREŠIN — Na predvečer ribniškega sejma je bilo v prostorih Doma JLA v Ribnici srečanje vojaških starešin, ki so v povojnem obdobju službovali v tej vojaški enoti, in starešin, ki zdaj službujejo v tej vojašnici. Čeprav na srečanje niso prišli vsi vabljeni, je potekalo snidenje v tovariškem vzdušju.

ŠOLARJI ČISTILI — Seveda je bila Ribnica zaradi semnja suhe robe in lončarstva vsa zasmetena. Na akcijo čiščenja pa so se že naslednje jutro podali učenci ribniške osnovne šole. Tako je ostalo manj dela za ribniške smetarje.

VABLJIVI KRAMBERGER — Ribniški sejem suhe robe in lončarstva se vedno bolj uveljavlja in je na njem vedno več obiska pa tudi prodajalcev najrazličnejše robe. Letos je bil posebno zanimivost »dobri človek iz Negove« Ivan Kramberger. Ko je njegov ročno izdelani avto stal v bližini gobarskega štanta, so imeli tudi gobarji velik promet in dobiček. Ko so to videli gasilci iz Bukovce, so Krambergerju ponudili prostor pred svojim štantom. Dobro je tržil tudi Kramberger, saj so šle njegove avtobiografske knjige tako rekoč za med. Tudi drugi prodajalci robe so si napolnili žepce. Se najprej so se odpravili proti domu izdelovalci suhe robe, zaradi katerih je ta sejem pravzaprav sploh organiziran.

M-G-č

Naša anketa

Vsak se znajde po svoje

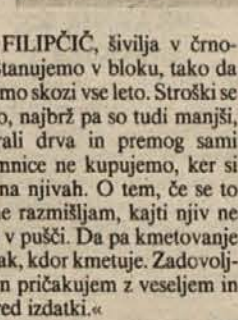
Priprava ozimnice sodi tako rekoč med redna vsakoletna opravila, a kot kaže, je kriza posegla tudi v to staro navado in potrebo. Očitno je, da kaže, kleti in shrambe niso tako polne, kot so bile pred leti, saj si ponekod v naši nekoč vsaj na videz tako bogati deželi že belijo glave z uvajanjem socialnih dodatkov in živilskih kart. Celotne gredo v načrtne akcije za izboljšanje delavskih življenjskih razmer. Žal se družbena kriza vse bolj pozna tudi v siromašnejših kuhinjah in očitno je, da tudi letošnja ozimnica pri mnogih ne bo tako bogata kot včasih. Zdi se, da si občani veliko pomagajo z lastnimi vrtički in da veliko zaleže pomoč staršev in prijateljev. To je očitno najzanesljivejša pot do ozimnice. Zato bo verjetno toliko težje za tiste z majhnimi plačami, ki takih virov oskrbe ne premorejo. Tako bodo nekateri, kot pravijo, celo prisiljeni opustiti to vsakoletno navado — nakup ozimnice. Sprotni nakupi čez zimo pa bodo seveda občutno dražji.

ANDREJ ŽAGAR, viličarist na sevniški Žagi: »Z ozimnico smo se doma že precej oskrbeli. Veliko smo vložili povrtin, ki jih sami pridelamo. Nameravamo kupiti še krompir, in če bo ostalo kaj denarja, tudi meso. Še dobro, da doma redimo nekaj kuncev in prašiča ter da veliko sami naredimo in sploh vsak dinar dvakrat obrnemo. Toda kljub temu moramo na račun hrane, ki je pač na prvem mestu, pri obleki že priškrtniti.«

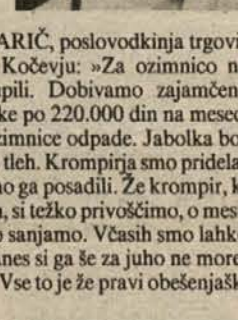
JULIJA ŽITNIK, obračunski knjigovodja pri gozdni upravi GG Brežice v Mokronogu: »V kratkem bomo kupili krompir in meso, tako da bo ozimnica nared. Vložili smo že zelenjavo z domačega vrta in sadje, ki smo ga sami nabirali. Vložili smo tudi gobe. Sicer pa ne vem, kam bomo prišli, če se bo nadaljevalo tako divjanje cen in če bo tudi hrana vse dražja. Da pa kmetovanje ni zastoj, ve vsak, kdor kmetuje. Zadovoljna sem, da jesen pričakujem z veseljem in ne s strahom pred izdatki.«

DARINKA FILIPČIČ, šivilja v črnomajlski Beti: »Stanujemo v bloku, tako da kurjavo plačujemo skozi vse leto. Stroški se tako porazdelijo, najbrž pa so tudi manjši, kot če bi morali drva in premog sami priskrbeti. Ozimnice ne kupujemo, ker si vse pridelamo na njivah. O tem, če se to splača ali ne, ne razmišljam, kajti njiv ne moremo pustiti v pušči. Da pa kmetovanje ni zastoj, ve vsak, kdor kmetuje. Zadovoljna sem, da jesen pričakujem z veseljem in ne s strahom pred izdatki.«

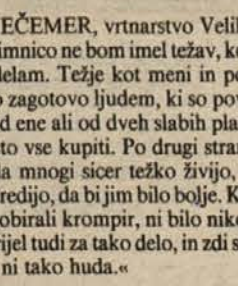
IVAN VINSKI, absolvent arhitekture iz Metlike: »Mi smo tričlanska družina. V službi je samo žena in z eno plačo ni možno, da bi se oskrbeli s kakšno solidno ozimnico. Malo se zanašamo na mamo, a vse skupaj je bolj kisel, vloženo. Šunke v ozimnici ne bo, kvečjemu če bi jo uvozili iz Albanije. Zame še sindikat ne skrbi, a sem žilav, bom že preživel. Zimo bo treba preživeti z ozimnico ali brez nje. V teh časih je še najlažje vojakom, njim za ozimnico ni treba skrbeti.«

OLGA KLARIČ, poslovođa trgovine Borovo v Kočevju: »Za ozimnico ne bomo nič kupili. Dobivamo zajamčene osebne dohodke po 220.000 din na mesec. Zato nakup ozimnice odpadne. Jabolka bomo nabirali po tleh. Krompirja smo pridelali manj, kot smo ga posadili. Že krompir, ki je po 1.670 din, si težko privoščimo, o mesu pa lahko samo sanjamo. Včasih smo lahko meso pekli, danes si ga še za juho ne moremo privoščiti. Vse to je že pravi obešanjaški humor.«

MARIJA GORŠIČ, tajnica osnovne šole Ribnica: »Krompir bomo pridelali doma, jabolka bomo dobili pri prijatelju. Papriko sem že kupila po 1.250 din, medtem ko jo je dobila tašča na tržnici v Ljubljani po 800 din. Kupiti bomo morali še fižol. Doma nas je osem. Na srečo imamo kmetijo. Težko bo tistim, ki morajo vse kupiti. Vsak kvadratni meter zemlje, ki ga obdelaj, je v tej draginji dobrodošel. Naš šolski sindikat ne more priskrbeti ozimnice, ker nimamo pravega prevoza.«

FRANC NEČEMER, vrtnarstvo Veliki Podlog: »Z ozimnico ne bom imel težav, ker si jo sam pridelam. Težje kot meni in podobnim pa bo zagotovo ljudem, ki so povsem odvisni od ene ali od dveh slabih plač, pa morajo čisto vse kupiti. Po drugi strani pa opažam, da mnogi sicer težko živijo, a čisto nič ne naredijo, da bi jim bilo bolje. Ko so po vseh poborih krompir, ni bilo nikogar, ki bi poprijel tudi za tako delo, in zdi se, da kriza le še ni tako huda.«

MIRKO ZLATIČ, uslužbenec KOP, Brežice: »Krompir smo si sami pridelali, kurili bomo svoja drva, tako da z ozimnico ne bo problemov in sedaj zanjo ne bomo odšteli niti dinarja. Seveda pa sem moral kupiti seme, gnojilo, škropiva; drva sem pripravil sam. Z vsemi temi opravili pa sem imel toliko stroškov, kot če bi ozimnico kupil. Delal sem v prostem času, in to ne malo, skratka, tudi mene bo ozimnica precej stala, le da ne bom odštél vsega denarja naenkrat.«

INTERNIRANKE V KOČEVJU — Delegatke srečanja interniranke iz vse Jugoslavije so v Kočevju sprejeli predstavniki kočevskih družbenopolitičnih organizacij, turističnega društva in drugi krajan. Interniranke so položile venec k spomeniku Svobode. (Foto: J. Primc)

Vrtiljak za otroke se bo zavrtel v soboto

Pri sevniškem otroškem vrtcu drugič pestra zabavno-kulturna prireditev

SEVNICA — Turistično društvo, ZKO in vzgojno-varstvena ustanova Ciciban Sevnica letos spet prirejajo veselo otroško prireditev »Vrtiljak«. Letošnji Vrtiljak se bo zavrtel v soboto, 17. septembra, pri sevniškem otroškem vrtcu.

Program bodo točno opoldne pričeli učenci sevniške osnovne šole Sava Kladnika in otroci sevniškega vrtca. Zatem bo nastopila plesna in literarna skupina Luna iz Krškega. Lutkovna skupina Gledališča Tone Cufar z Jesenic se bo predstavila s Princezo na zrnu graha, Janez Bitenc pa bo otroke razvedril z glasbeno pravljico Čarovnik Romeo. Doris Urbančič in Mateja Koležnik bosta zabavali z otroškimi popevkami, ob 17. uri pa bo nastopil še ansambel Rdeča kapica. Spored za otroke bodo sklenili z otroško modno revijo.

Kot rdeča nit programa Vrtiljaka bodo ves čas predstave risank, slikanje najdljše risbe, igranje šaha, planinski in taborniški tabor, boljši sejem in srečlove. Za otroke bodo organizatorji ponudili poceni palačinke, pudinge, sokove, krompirček in še kaj. Seveda bo na prireditvi, s katero skušajo popestriti otroški vsakdanjik, poskrbljeno tudi za starejše.

GRADE LOVSKI DOM

VELIKE POLJANE — Člani lovske družine Velike Poljane zaključujejo gradnjo svojega lovskega doma. Lani so dom spravili pod streho, letos pa so nadaljevali z notranjimi deli in opleševanjem zunanega videza. Ni pa še znano, kdaj bodo dom odprli.

Filmska vročica

Kaj je v mnogih Mariborčanih prebudilo hollywoodske ambicije

Ko sem zadnjič — bilo je lepo nedeljsko jutro — stopil iz hiše okoli vogala, je bil prvi človek, ki sem ga srečal, možakar z — nacističnim znakom na rokavu! Kajpada ni bilo nobenega razloga za samozagajni preplah, pa tudi kakšne nove nemške okupacije se ni bilo treba bati — že s tem, da so izgubili eno vojno, smo jim napravili dovolj veliko uslugo. Samo film so snemali. In tako sem se najprej spomnil na tisti vic s snemanja Bitke na Neretvi, ki je neki statist vprašal, ali bo četniško uniformo dobil tam ali naj jo prinese od doma... Pa naj mi Mariborčani oprostijo to nehoteno asociacijo: ne glede na svojo bogato nemškutarsko zgodovino danes verjetno ni več v štajerski prestolnici tistih, ki bi si kar z veseljem navlekli kakšno staro uniformo ali še kje doma hranili tisti rdeči trak s kljukastim križem, pač za vsak primer, če bi še kje snemali kak film.

— Toda ekipa Vibe, ki je v središču Maribora v minulih tednih pripravljala zunanje kadre novega slovenskega filma o znameniti mestni kavarni Astoriji (scenarij je napisal »bivši« Mariborčan Žarko Pe-

INTERNIRANKE V KOČEVJU

KOČEVJE — V sredo, 7. septembra, je obiskalo Kočevje 82 internirank-obojsenjk iz vse Jugoslavije, udeleženk srečanja na Otočcu. Najprej so jih sprejeli in pogostili pred uradom kočevske turistične družbe, kjer jim je kočevske zanimivosti predstavil Stane Jajič. Interniranke so nato pred spomenik Svobode položile venec, zatem pa jim je na ploščadi sredi mesta govoril o zgodovini Kočevske in še posebej o dogajanjih med NOB Nace Karničnik. Na sprejemu in na ploščadi so internirankam peke članice noneta Rog, igrala pa harmonikarja brata Veblo. Nato so si interniranke ogledale še muzej v Kočevju in dvorano Seškovega doma, kjer je zasedal med vojno Zbor odposlancev slovenskega naroda. Med povratkom proti Otočcu so si ogledale še Bazo 20 v Kočevskem Rogu.

J. P.

V Zagrebu ameriški teden

Prek 3.000 razstavljalcev iz 76 držav na jesenskem zagrebškem velesejmu

ZAGREB — V nedeljo so odprli jesenske mednarodni zagrebški velesejme, največje sejemsko prireditev v naši državi in eno največjih ter vrste na svetu. Zaprli ga bodo 18. septembra, na njem pa se bo predstavilo prek 3.000 razstavljalcev iz 76 držav.

V obsežnem sejemskem programu so določili pomembno mesto strokovnim svetovnim tehnoloških novosti, imenovano Tehnologija transfer forum, kjer pričakujejo precejšnjo mednarodno udeležbo. Zlasti domačim gospodarstvenikom namenjajo prireditelji več sestankov s podporila zunanjetrgovinskega poslovanja. Tako so pripravili več seminarjev, na katerih bodo sodelovali strokovnjaki Narodne banke Jugoslavije in Hrvatske, zveznega sekretariata za zunanjo

trgovino, carinske upravne in združene dela. Na sejmu se bodo pogovarjali tudi o sodelovanju EGS in Jugoslavije in o sodelovanju s Sevom.

Na velesejmu bo zavzemala posebno vidno mesto država partner; letos so to ZDA, medtem ko je bila lani Indija. V Zagrebu bodo organizirali ameriški teden, v katerem bodo z vrsto prireditev podrobneje predstavili ZDA. Obširno se bodo na sejmu predstavili tudi sovjetski razstavljalci, zlasti beloruski. Med udeleženci sejma bodo med

M-G-č

• Celodnevna vstopnica za zagrebški velesejme stane 5.000 din in popoldanska 1.500 din.

drugi mi tudi zvezni sekretar za ekonomske odnose s tujino Nenad Krekić, ki bo sodeloval na sestanku jugoslovansko-romunjskega mešanega komiteja za gospodarsko sodelovanje, zunanjetrgovinski ministri Romunije, Indije in Egipta, predsednik ZIS Branko Mikulić pa je sodeloval v razgovoru z gospodarstveniki 13. septembra.

L. M.

KAR PO STAREM

KJERKOLI — »... izhaja iz napredne delavske družine, ki se je v času vojne v celoti opredelila za NOB... je poznan kot izredno aktiven družbenopolitični delavec... vse prevzete funkcije je opravljal izredno delavno in uspešno... iz te obrazložitve je razvidno, da bo tovariš... tudi novo funkcijo opravljal uspešno...«

To je le nekaj misli iz obrazložitve, da bi nekoga imenovali na novo odgovorno delovno mesto. Ime predlaganega, funkcija in kraj, vse to je namerno izpuščeno, saj se take utemeljitve pojavljajo vsespod, in to v vsem povojnem času, mi pa tonemo vse globlje.

P. P.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 178 z dne 12. septembra 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivno, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	2457,70	2461,39	2465,08
Avstrija	šiling	100	23520,53	23555,86	23591,19
Kanada	dolar	1	2471,41	2475,12	2478,83
Danska	krona	100	43039,17	43103,83	43168,49
Finska	marka	100	69779,34	69884,17	69989,00
Francija	frank	100	48859,71	48933,11	49006,51
ZR Nemčija	marka	100	165361,03	165609,44	165857,85
Grčija	drahma	100	2035,42	2038,48	2041,54
Irski	šilling	1	4434,14	4440,80	4447,46
Italija	lira	100	221,91	222,24	222,57
Japonska	jen	100	2295,47	2298,92	2302,37
Kuvajt	kv. dinar	1	10735,28	10751,41	10767,54
Nizozemska	gulden	100	146605,08	146825,32	147045,56
Norveška	krona	100	44379,76	44446,43	44513,10
Portugalska	escudo	100	1993,05	1996,04	1999,03
Švedska	krona	100	47722,59	47794,28	47865,97
Švica	frank	100	196052,04	196346,56	196641,08
V. Britanija	funt	1	5192,32	5200,12	5207,92
ZDA	dolar	1	3067,92	3072,53	3077,14
	ECU	1	3437,96	3443,12	3448,28
Belgija	frank/F	100	7804,38	7816,10	7827,82

Steklina in bruceloza v Posavju

Veterinarji opozarjajo na širjenje stekline in bruceloze v Posavju

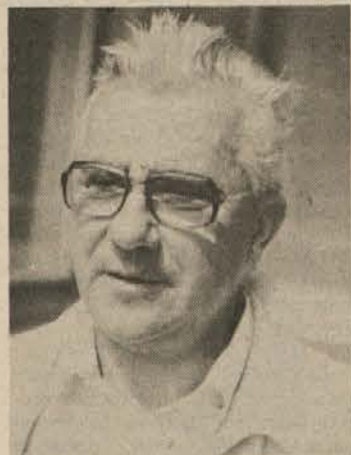
BREŽICE — Posavski veterinarski zavod Brežice ima v zadnjem času več dela zaradi stekline, ki je očitno premagala še zadnje vodno oviro, ko je prešla Savo, zdaj pa se je pojavila precej nevarna bolezen bruceloza.

Direktor Posavskega veterinarskega zavoda Marjan Vizjak je povedal, da so v zadnjih nekaj dneh pregledali 11 lisic in med njimi odkrili 8 steklih, kar pomeni, da so domala vse okužene s to nevarno boleznijo. Največ jih je bilo v okolici Sremelj in Cerkeļ, sredi preteklega meseca pa se je stekla lisica zatekla celo v središče Krškega na Cesti krških žrtev. Čeprav doslej ni bila okužena niti ena domača žival, veterinarji opozarjajo

• Na srečo je bakterija brucela zelo občutljiva in razpade že pri temperaturi 65° Celzija. Na srečo se ne prenaša s človeka na človeka, znana pa je kot bolezen hlevarjev, mesarjev in drugih podobnih poklicev. Zato morajo vsi, ki delajo z živino, dosledno izvajati vse higienske ukrepe; najosnovnejši je seveda umivanje rok po vsakem opravilu v hlevu.

jo na izredno previdnost tako pri ravnanju z okuženimi živalmi kot pri nabiranju gob in sprehodih po gozdovih. Lisice se obnašajo povsem tipično za to bolezen, saj so agresivne in se ljudji ne boje. Seveda je najboljša zaščita pred steklino cepljenje psov, v odročnejših krajih pa tudi mačk, ki ravno tako prenašajo steklino, a jih je težje odkriti, ker se ne obnašajo tako kot psi in ostale živali.

Druga nevarna bolezen je bruceloza, za katero lahko zbole vsi sesalci, vključno s človekom. Pri živalih, zlasti pri govedu, ovcah, kozah in svinjah se simptomi te bolezni kažejo v prezgodnjih porodih. V brežiški občini so zabeležili 17 obolelih plemenskih svinj in enega merjasca, že prej pa je bilo opaziti, da so živali abortirale. »Rejce opozarjajo, da je potrebna še večja previdnost,« opozarja Vizjak.

Marjan Vizjak, direktor Posavskega veterinarskega zavoda

jamo, da kužni material, kot so fetusi, posteljice in plodne tekočine, ne prijema s rokami, ampak pri tem uporabijo vsaj polivinilasto vrečko ali rokavice.

Ta bolezen je zelo nevarna za ljudi in so njeni simptomi podobni gripoznim, kasneje pa lahko pride do vnetij jeter, plodnih organov in drugih pojavov. Razširjenost bolezni še ni znana, prav

Kmetijstvo

Kdo pobere smetano od kmetovega dela?

PODLISEC PRI DOBRNIČU — 18-letni Alojz Kužnik je končal skrajšani program kmetijske šole na Grmu in pridobil znanje s pridom izkorišča na 22 hektarov veliki kmetiji. Obdelovalne zemlje imajo Kužnikovi blizu 10 hektarov, tako da si morajo pomagati z mehanizacijo.

»Oče je bolehen in že kakšno leto zvečine jaz kmetujem. V hlevu imamo 15 glav živine. Smo koooperanti trebanjske kmetijske zadruge,

Alojz Kužnik: »Kmetovo delo je vse premalo cenjeno.«

ki ji oddamo vse tržne presečke. Letos smo oddali 1000 kg pšenice in 10 ton krompirja. Za pšenico vemo, da je bila cena nizka, za krompir pa boljša kot običajno. Se pač pozna suša in je tudi ponudba manjša. Mi smo oddali že 18 ton krompirja. Suša nam je zmanjšala pridelek koruze in krompirja za približno polovico. Seveda imamo majhno rezervo krme v dveh koristnih silosih s prostornino okrog 60 kubikov, toda če ju hočemo napolniti, je treba trdo delati,« je povedal Kužnik.

Podobno kot tudi druge kmetje ga že kar jezi, da morajo tako poceni oddajati mleko pa tudi živino. Ob tem se sprašuje, kdo pobere smetano, saj je meso v mesnicah že drago.

P. P.

Sejmišča

BREŽICE — Na prašičji sejmi so rejci zadnje soboto pripeljali 137 do tri mesece starih pujskov, kupci pa so lahko izbrali tudi med 42 prašiči. Lastnika je zamenjalo 60 pujskov, in sicer po 3.500 din za kilo žive teže, prašičev pa je bilo prodanih 14, zadnje pa je bilo treba odšteti od 2.800 do 3.000 din za kilo žive teže.

Kmetijski nasveti

Bacitracin popravi silažo

Silaža velja za okusno živinsko krmo, vendar se zgodi, da jo živali iz tega ali onega razloga odklanjajo. Najpogostejši vzrok je neprijeten vonj in okus, ki ju povzročata visoka koncentracija očetne in mravljične kisline. Popolno neuporabnost lahko povzročijo gnobne bakterije, ki razkrajajo beljakovine. Pri pripravi silaže je zato treba upoštevati vsa strokovna navodila, k izboljšanju fermentacije pa lahko mnogo pripomore uporaba Zn-bacitracina, ki ga izdeluje Tovarna zdraviļ Krka v Novem mestu.

Z dodajanjem Zn-bacitracina preprečujemo razmnoževanje povzročiteljev gnitja, hkrati pa pospešujemo razmah želenih mlečnokislinskih bakterij, ki so nosilke pravilnega siliranja in visoke kakovosti silaže. Zn-bacitracin spada v skupino antibiotikov, ki se iz črevesja sicer ne resorbirajo, vplivajo pa zelo ugodno na razvoj živali. Izboljšajo izkoristek krme, povečajo apetit in tako pospešijo priraščanje. Ugotovili so, da so

- Precizne optimalne količine Zn-bacitracina so: za tono zelene krme 110 g, za tono detelje 130 g in za tono lucerne 150 g. Priprava raztopine je naslednja: 150 do 200 g 10-odstotnega Zn-bacitracina vmešamo v 10 litrov hladne vode. To raztopino dobro premešamo, nato pa z njo poškrupimo eno tono stlačene silažne mase.

molznice, hranjene s silažo, ki ji je bil dodan Zn-bacitracin, dajale za četrtino več mleka kot tiste, ki so bile krmiljene brez njega. K temu je pripomogla zlasti povečana ješčnost.

Zn-bacitracin dodajamo krmu ob siliranju. Potrebujemo sorazmerno majhno količino: 1 kilogram 10-odstotnega Zn-bacitracina za 5 ton zelene mase. Tudi vmešanje v silažo je enostavno. Pripravljeno kisal lahko škropimo z navadno škropilnico za sadije, uporabna pa je tudi soboslikarska škropilna naprava. Paziti pa je treba, da se suspenzija Zn-bacitracina čim bolj enakomerno razprši po vsej silažni masi in da jo pripravimo tik pred siliranjem.

JOŽKO ŽABKAR, dipl. vet.

Kdaj dozorijo jabolka?

Strokovnjaki biotehniške fakultete določijo čas obiranja sadja na krških plantažah

KRŠKO — Konec poletja in začetek jeseni je seveda čas, ko je treba obrati sadove celoletnega dela. Krški M-Agrokombinat-izd Sadjarstvo že vsa leta doslej pri tem sodeluje z ljubljansko Biotehniško fakulteto, katedro za tehnologijo predelave in skladiščenje sadja ter vrtine. Minuli teden je mag. Janez Hribar s te fakultete skupaj s svojo skupino že tretjič v tej sezoni opravil meritve zrelosti sadja.

»V okviru naše pospeševalne dejavnosti opravljamo tudi take meritve, s katerimi ob konkretnih nalogah prihajamo tudi do študijskega gradiva za svoje raziskovalno delo. Zato imamo s kmetijskimi organizacijami domala po vsej državi sklenjene pogodbe o takem sodelovanju,« pravi mag. Hribar. »Naše delo je predvsem, da točno določimo čas obiranja sadja, ker ni vseeno, katera sorta se na določenem času obira, čas obiranja pa določimo tudi glede namena. Za hladilnico je potrebna drugačna zrelost kot za predelavo. Seveda moramo take meritve opravljati na terenu, kajti odločilno pri sadju je tudi število toplih dni, količina padavin in podobno. V glavnem poznamo tri kriterije za določanje zrelosti: barvo, ki je v osnovi vedno zelena, trdoto mesa plodov in prisotnost škroba. V stadiju fiziološke zrelosti je škrob v pretežnem delu sadeža, glede na način predelave pa so zahteve po sadju, kjer je škrob delno ali povsem pretvorjen v sladkor. Te teste

opravljamo na terenu z jodovo raztopino, v laboratorijih pa opravljamo seveda še dodatne meritve.«

Mag. Hribar meni, da letošnja letina ne bo najboljša, ker so sadjarje prizadele naravne nesreče. Vendar se bo stanje pri jabolkih v zadnjih dnevih precej izboljšalo. To seveda velja tudi za krške sadjarje, ki štejejo po izboru sadja in po kakovosti med najboljše. Odločilna pri tem je tehnologija, zlasti škropljenje, ki mora biti opravljeno resnično strokovno, da bi sadje ne dobilo prevelikih odmerkov škropiv, kar pogosto ne velja za domače sadjarje, pa tudi skladiščenje v hladilnici, kjer sadje še vedno najboljše preživi staranje in je tak način skladiščenja doslej najboljši. Mag. Hribar celo meni, da bi bilo treba prodajo ozimnice prepovedati, saj sadje v domačih kletih, zlasti v sodobnejših hišah, izgubi veliko svojih lastnosti in kupec tako rekoč nič ne prihrani, ker je vso zimo oporečno sadje.

KDAJ OBIRATI? — Mag. Hribar z ljubljanske Biotehniške fakultete je skupaj s člani svoje skupine pregledal jabolka vseh sort in določil čas obiranja. Poleg jabolka s krških plantaž je pregledoval tudi sadje iz sevniške in novomeške občine.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je stal paradiznik 1.500 do 2.000 din, solata 2.000 do 3.000, rdeča pesa 2.000 in zelje 800 din kilogram. Kilogram fižola v zrnju so prodajali po 5.000 in stročjega fižola po 4.000 din, čebule po 1.500 in česna po 8.000 din. Jabolka so veljala 1.200 do 1.500 din, grozdje 3.000, slive 1.500 in brusnice 2.000 din kilogram. Različni veliki lončki smetane so stali 3.500 ali 9.000 din. Jajca so prodajali po 350 do 400 din. Naprodaj so imeli tudi precej cvetja, med drugim vrtnice po 400, pajke po 2.500 in nageljne po 4.000 din primek. Kilogram gob so cenili na 15.000 din, kilo krompirja pa so prodajali po 1.500 din. Na stalnih stojnicah so imeli med drugim lubenice po 1.000 in grozdje po 2.500 din kilogram.

zato je potrebna še večja previdnost,« opozarja Vizjak.

Te bolezni v zadnjih dvajsetih letih ni bilo, zato njen ponovni zamah zaskrbljuje in opozarja na še večjo previdnost.

To opozorilo velja zlasti za krajevno skupnost Dobova, kjer je bilo največ pojavov te bolezni. Posavski veterinarji so že navezali stik z ljubljansko biotehniško fakulteto, kjer opravljajo potrebne analize, hkrati pa sodelujejo tudi z zdravstveno službo. Zatanje bolezi seveda ne bo poceni, zato veterinarji pričakujejo pomoč sklada za zdravstveno varstvo živali in družbenopolitične skupnosti, če pa bodo stroški presežali domače moči, tudi pomoč republike.

J. S.

Po premaganem fomopsisu vzpon sončnic

Naši hibridi že osvajajo svet

Pred nekaj leti je kazalo na katastrofo. Zaradi glivične sive pegavosti stebel (fomopsisa) je vse več Vojvodincev opušča pridelovanje sončnic. Jugoslavija pa je morala uvažati vedno večje količine jedilnega olja. Zdjaj je to le še spomin na preteklost. Dr. Draganu Škoriću in njegovim sodelavcem se je posrečilo vzgojiti proti fomopsisu odporne sončnice in tedaj so se spet začeli boljše časi za to poljščino. Napovedi nitretirano optimistična, zlasti se, ker se je ob letošnji suši sončnica bolje držala kot drugi poseki in je torej odpornejša za slabše vremenske razmere, ki se kaj lahko spet ponovijo.

V svetu postaja sončnica ena izmed kulturnih rastlin prihodnosti. Samo v zadnjih 15 letih se je pridelava podvojila in je dosegla že zavidljivih 18 milijonov ton sončničnega zrnja. Na nedavni veliki mednarodni konferenci v Novem Sadu so ugledni tuji strokovnjaki priznavali jugoslovanski zlahtnitelj velikih zaslug za napredek pridelovanja ne le z vzgojo proti fomopsisu odporne hibrida, marveč tudi zaradi odličnih sort z visokim odstotkom olja, ki najdejo vse več tujih kupcev. Z našim semenom dosegajo v Italiji, Madžarski in Bolgariji rekorde pridelke, pa tudi Jugoslavija sama je z več kot poltretjo tono zrnja na hektar v svetovnem vrhu skupaj s Francijo in Avstrijo. Pričakujemo, da se bo sedanji obseg pridelovanja še povečeval (zdjaj je pod sončnicami nekaj več kot 200.000 ha polj), morda tudi v Sloveniji, kjer te poljščine skorajda ne poznamo več.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Ustanovljena je Zveza društev vinogradnikov Slovenije

Kot smo sporočili na tej strani Dolenjskega lista dne 1. 9. 1988 je bila v nedeljo, 4. septembra, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani (zadnji dan vinskega sejma) ustanovljena skupščina za ustanovitev Zveze društev vinogradnikov Slovenije. Skupščina se je udeležilo 90 delegatov od obstoječih 12 društev vinogradnikov. Od teh je bilo na skupščini 61 delegatov društva vinogradnikov Dolenjske.

Skupščino je vodil Ivan Kren, vinogradnik iz Svečine, predstavnik Društva vinogradnikov Maribor, ki je po poročilu verificacijske komisije (Prosinečki) ugotovil sklepčnost skupščine. Organizacijski tajnik pripravljalnega odbora za ustanovitev Zveze društev vinogradnikov Štefan Kuhar je kot predstavnik društva vinogradnikov Jeruzalem za uvod k razpravi podal nekaj misli o problematiki zasebnih vinogradnikov v Sloveniji. Predsedujoči Ivan Kren je nato odprl razpravo.

Navzoči so z zanimanjem poslušali razpravo predsednika Zvezne zveze Slovenije inž. Leona Freliha. Povedal je, da je v razpravi razvojni program hribovitega območja Slovenije, ki obenem zajema vinograde slovenskih vinorodnih območij, zato naj se vinogradniki po občinah vključujejo v ta program. Sredstva za razvoj hribovitega območja bodo na voljo po občinah. Inž. Frelih priporoča ustanavljanje vinarskih združb povsod tam, kjer obstoječe zadruge in kombinati ne bodo v programe razvoja hribovitega območja vključevali tudi vinogradništva. Predsednik združbe zveze tudi sodi, da si zaščitno znamko slovenskih vin, ki jo podeljuje poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo, zasluži vsako pozitivno ocenjeno slovensko vino z geografskim poreklom slovenskih vinorodnih okolišev.

Štefan Kuhar, je v razpravi povedal, da se v Sloveniji zmanjšujejo površine vinogradov na izrazitih vinorodnih legah. Tako se zmanjšujejo obdelovalne površine Slovenije. Obstoječa zakonodaja je vzrok, da se v Slovenijo uvažajo drugorzredna tuja (južna) vina, pridelek vina slovenskih vinogradnikov pa os-

taja neprodan. To je eden izmed vzrokov nazadovanje našega vinogradništva.

Veliko pozornost je vzbudila razprava mladega vinogradnika Kelherja z Bizelskega, ki je rekel, da vseh neprilik vinogradnikov ni kriv le Bog (pozebe), največ težav si povzročamo sami. Politika vinogradništva ves čas povojni (to velja za zasebno vinogradništvo) ni pravilno vrednotila, le ovirala je razvoj stroke. Sam to občutim zadnjih 20 let. Zato si mladi vinogradniki ne upajo prevzeti kmetije z vinogradi, saj postajajo vinogradi za kmetije le breme, ne pa vir dohodkov. Mladi sedanjim stanjem niso zadovoljni. Treba bo odpraviti vse monopole obstoječih organizacij in vse predpise, ki zavirajo razvoj vinogradništva.

Predsednik Društva vinogradnikov Dolenjske Jože Umetič je prebral resolucijo o problemih zasebnih vinogradnikov, ki jo je sprejela skupščina delegatov dolenjskih vinogradnikov 12. 6. 1988 (objavljena v Dol. l. 21. in 28. 7. 1988).

Jože Vidmar, predsednik društva vinogradnikov Bele krajine, sodi, da v sedanjih razmerah ni mogoče obnovljati vinogradov, saj je obnova draga in je zasebni vinogradniki ne zmorejo. Vinograde z zastarelim sortimentom pa je treba obnovljati. Tako vinogradi propadajo.

Fran Valenčak, predstavnik društva vinogradnikov Kozjanskega, je predlagal, da bi nova Zveza društev vinogradnikov izdajala svoje mesečno glasilo. Zavzel se je zato, naj davkarji, namesto da obdavčujejo z dodatnimi davki slovenskega vinogradnika, raje obdavčijo v Slovenijo uvožena tuja vina.

Po razpravi je Štefan Kuhar kot tajnik pripravljalnega odbora prebral najvažnejše člene pravil Zveze. Skupščina je z javnim glasovanem sprejela pravila Zveze društev vinogradnikov Slovenije. Najvišji organ Zveze društev vinogradnikov je skupščina delegatov, v katero vsako društvo vinogradnikov izvoli enega delegata na 50 članov društva. Za predsednika skupščine Zveze društev vinogradnikov je bil izvoljen vinogradnik in upokojeni sodnik Stane Prijatelj iz Trebnjeva. Upravični odbor Zveze društev vinogradnikov sestavljajo predsednik posameznih društev. Za potrebe Zveze društev vinogradnikov posamezna društva vinogradnikov odvajajo 15% pobrane članarine.

Zapisal
T. DOBERŠEK

Bodo ukinili prodajalne?

Težave trgovskih poslovalnic črnomajske kmetijske zadruge

ČRNOMELJ — Kljub temu da so v črnomajski kmetijski zadrugi že večkrat poskusili postaviti trgovino na trdnjštah tla, da bi končno začela poslovati za akumulacijo, jim to ni uspelo. Še naprej se ponavljajo enaki problemi, ki pa so ob vsesplošni krizi vedno bolj izraziti. Ob polletju so skoraj vse trgovske poslovalnice zadruge poslovale s primanjkljajem.

Promet na zaposlenega v teh prodajalnah je premajhen, razlike v ceni pa ne morejo pokriti vseh stroškov. Osebnih dohodki predstavljajo ponekod celo 70 odst. stroškov v ustvarjeni razliki v ceni. Poleg tega je v odročnih trgovinah neustrezen izbor trgovskega blaga, ki nastaja na zahtevo občana, veliki so tudi stroški vzdrževanja.

Ker je poslovanje v trgovinah vse slabše, so bili v zadrugi prisiljeni predlagati več ukrepov. Tako naj bi v podeželskih prodajalnah, kjer je to le mogoče, prešli na deljen delovni čas ali na delo v eni izmed, v skrajni sili pa naj bi ukiniteli nerentabilne trgovine. Zmanjšali naj bi vrednost zalog, pri blagu večje vrednosti poiskali možnost za kreditiranje, razširili prodajo pod ugodnimi pogoji, kot so na primer odlogi plačil. Pridobili naj bi čimveč obratnih sredstev po ugodni obrestni meri za zaloge poslovalnic v nerazvitih krajevnih skupnostih, razvijali na novo registrirano dejavnost trgovine — to je prodajo na veliko — in strogo nadzorovali stroške.

Vendar v zadrugi opažajo, da se ukrepi prepočasno uvajajo v prakso in da so premalo učinkoviti, zato niso optimisti. Rešitev vidijo v investicijskem vlaganju, kjer naj bi zaposlili presežek delovne sile, in v doslednem uresničevanju že sprejetih sanacijskih ukrepov. Zavedajo pa se tudi, da bodo morali v prodajalne, med katerimi so nekateri

zastarele, vložiti tudi nekaj denarja. Tako so letos v Starem trgu že dozidali skladišče, v Semicu pa so ga zgradili na novo. V letošnjem letu načrtujejo še adaptacijo trgovine v Vinici, pripravo projektov za rekonstrukcijo črnomajske tržnice ter obnovo dragatuške in gribeljske prodajalne.

M. B.-J.

Škoda bo vidna več let

V sevniški občini prizadeta zlasti živinorej — Nujen nakup krme — Kako ohraniti osnovno čredo?

SEVNICA — Zaradi dolgotrajnega deževja ob spravi prvega odkosa, ko je bila močno prizadeta kakovost, saj so ga kmetje v večini spravili pod streho skoraj mesec dni pozneje kot v prejšnjih letih, je bilo leto 1988 že tako slabo v pridelovanju krme. Zatem pa je suša v hribovskem predelu sevniške občine prizadela že drugi odkos, tretjega pa popolnoma uničila.

Pospeševalna služba sevniškega MKK, tožd Kooperacija, je za omilitve posledic suše, predvsem pa za ohranitev osnovne črede posredovala kmetom predlog ukrepov. Med drugim naj bi kmetje po spravi krme čimveč njijskih površin, ki bi sicer ostale čez zimo prazne, posejali s prezimnimi posevki, kot so mešanice ozimne grašice z mnogovetno ljuļjko, grašljinko oz. graha z ozimnimi žiti in drugim.

Navkljub temu pa je nujen dokup, da bi v živinoreji ohranili stalež in zagotovili krmni obrok za ustrezno prečno pridelavo, 600 ton krme v zrnju, 500 ton svežih in 200 ton suhih pesnih rezancev, 1000 ton pivskih tropin, 250

VSE GRE PO GOBE

KOČEVJE — Te dni so kočevski gozdovi polni raznih gob in gobarjev, ki prihajajo po gobe že od zgodnjih jutranjih ur in nabirajo do večera. Bera je dobra. Tako se privarčuje pri današnji dragini. Med gobarjenjem je tudi dovolj časa za razmišljanje o vsem, zato ni čudno, da se nekeemu gobarju utrnula tudi tale aktualna univerzalna modrost: »Na Kočevskem gre vse po gobe, celo nekateri organizirani gobarji.«

P.-c

OBNOVILI SPOMINSKO PLOŠČO — V nedeljo dopoldan je bila slovesnost ob odkritju prenovljene spominske plošče na Kramarjevi zidnici na Gornjem Kamenju, ki so jo pripravili mladi iz ŽTO Novo mesto in aktiv ZZZB NOV novomeške vozišča. Plošča, ki je bila postavljena že pred 35 leti, spominja na kraj, kjer so pod streli Italijanov in domačih izdajalcev padli Franc Zupančič, Franc Kic, Alojz Pate in Žan Grabnar. Slavnostni govornik ob odkritju je bil predsednik KO ZB NOV Bučna vas Janez Potočar, program pa so pripravili mladi iz ŽTO in je bil posvečen tudi 46-letnici ustanovitve železniškega komiteja. (Foto: J. Pavlin)

KDAJ ASFALT?

Zakaj še niso v celoti asfaltirali ceste Šmihel-Dečja vas v žužemberški krajevni skupnosti, čeprav je bila v cestnem posodobitvenem načrtu že leta 1983. Omenjena cesta je gotovo med bolj obremenjenimi v krajevni skupnosti. Pred 12 leti so jo dogradili krajani Šmihela in se tako povezali s sosednjo grosupeljsko občino. Cesa je bila za Šmihelčane največja pridobitev po osvoboditvi, saj je tako lahko pripeljal v ta kraj avto. Po omenjeni cesti čez dan vozijo delavci in žilski avtobusi, ki prevažajo krajane v Ljubljano in Novo mesto. S to pridobitvijo, ki pa bi jo bilo dobro izboljšati, smo našim delavcem in šolarjem dali dodatno dnevne počitka.

A. P.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 17. septembra, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne živili:
- v Novem mestu: Market na Cesti herojev
 - v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator
 - v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
 - v Žužemberku: Market Dolenjka
 - v Straži: Kmetijska zadruga

Dolgoročna rešitev in sedanja stiska

METLIKA — Stiska v metliškem vrtcu traja že lep čas. Čeprav je sedaj v vrtcu 210 otrok, toliko kot v prejšnjem šolskem letu, kar presega prostorske normative, v vrtcu niso mogli sprejeti vseh otrok, katerih starši so dali prošnje. Zunaj je ostalo več kot deset otrok, prošnje pa se kar prihajajo, že za sprejem v prihodnjem maju in celo za jesen prihodnjega leta.

V vrtcu si močno prizadevajo, da bi to stisko rešili, iskali in tudi našli so nove prostore, vendar iz vsega skupaj ni bilo nič, ker bi bil za to potreben dodatni denar, ki pa ga skupnost otroškega varstva nima, saj še sedanje obveznosti do vrca komaj pokriva. V drugih krajih prakticirajo tako imenovano družinsko varstvo. Vodstvo vrtca je dobilo dva prostora v družinski hiši v Metliki, kamor bi lahko tako rekoč brez dodatnih vlaganj namestili dva oddelka otrok, s čimer bi v veliki meri rešili prostorsko stisko. Dodaten strošek za to rešitev bi bilo le plačilo najemnine in osebni dohodek dveh za določen čas zaposlenih varuhinj.

Seveda tega vrtec ne more narediti na svojo roko, zato so dali vlogo na izvršni svet, v kateri so predlagali, da bi potrebni denar zagotovili skupaj izvršni svet in skupnost otroškega varstva. Odgovor, ki so ga dobili, pa je tak, da si z njim ne morejo nič pomagati. V odgovoru piše, da je predlog zanimiv, da pa je treba vprašanje otroškega varstva v Metliki rešiti dolgoročno. Ne ja ne, ko bi bilo treba reči kaj v zvezi s potrebnim denarjem. Na okroglo in na vogal. Od »zanimivega predloga« in »potreb po dolgoročni rešitvi« otroci, ki niso bili sprejeti v vrtcu, in njihovi starši, ki se morajo znajti, kakor vejo in znajo, žal nimajo nič.

A. B.

Nekaj prostora tudi za vrtce

Po referendumskem obdobju v občini več šolskih zmogljivosti od načrtovanih — Ob razredih še otroške igralnice, telovadnice in zaklonišča

NOVO MESTO — V Novomeški občini bodo do prihodnjega leta zgradili precej več osnovnošolskega prostora, kakor so predvideli z referendumskim programom gradnje osnovnih šol za obdobje 1984—1989, je med drugim navedeno v poročilu občinske izobraževalne skupnosti.

Z dejanskim obsegom novogradenj, dograditev in adaptacij šol bodo ob koncu referendumskega obdobja maja prihodnje leto presegli načrt, gledano

po pridobljenih površinah, za več kot dvakrat. To pomeni, da bo občinski osnovnošolski fond konec maja 1989 bogatejši ne za prvotno predvidenih 6.210, ampak kar za 14.664 kv. metrov površin. Za tako povečanje so seveda morali globlje poseči v žep kot bi sicer, če bi hoteli ostati le pri ceni 390 milijonov din, kolikor je predvidel leta 1984 predračun za referendumski načrt povečanja osnovnošolskih zmogljivosti. Denar je bolj ali manj redno pritekalo po dveh poteh, in sicer iz 1-odstotnega samopriskevka in iz sredstev združene amortizacije osnovnih šol.

večali šolske površine, pri čemer bodo ob dozidavi telovadnice poskrbeli v stavbi šole še za otroško varstvo. Kot načrtujejo, bodo podobno kot v Mirni peči namenili za otroški vrtec več prostora, kot ga je zajemal prvotni program. K osnovni šoli Šmarjeta naj bi dozidali telovadnico in zaklonišče, in sicer se bodo pri gradnji naslanjali na idejni projekt za škočjansko šolo, kar pomeni, da si bosta stavbi glede na velikost novo pridobljenih površin blizu.

Mimo referendumskega programa so zgradili v Dolenjskih Toplicah kuhinjo in jedilnico za potrebe osnovne šole in pionirskega doma in v Novem mestu nadomestno stanovanjsko hišo.

M. LUZAR

SESTANEK ZA VALJ

NOVO MESTO — Jutri ob 14. uri bo v prostorih OK ZSMS Novo mesto javni sestanek uredništva Valja, glasila novomeške občinske konference ZSMS. Obiskovalci bodo lahko predlagali, s čim bi bil časopis bolj bralen, in se dogovorili glede dopisovanja v Valj. Na sestanku naj bi imenovali novo urednico tega glasila. Valj je doslej izhajal neredno, čemur je botrovalo v glavnem pomanjkanje denarja, a tudi piscev.

Pol krajanov na srečanju

Uspelo četrto srečanje krajanov Centra — Priznanja zaslužnim — Most največja pridobitev

NOVO MESTO — V soboto, 10. septembra, so praznovali krajanje Centra svoj četrty krajevni praznik, ki so si ga izbrali v spomin na 8. septembra 1943, ko je bilo Novo mesto prvotno osvobodeno.

Praznovanje so si tudi letos zamislili kot družabno srečanje, pripravili so ga na prostoru pred družboslovno in

PRIZNANJA NAJZASLUŽNIM — Med dobitniki priznanj krajevne konference SZDL Center je bil tudi Ivan Pezelj, ki je vrsto let aktivno delal v družbenopolitičnih organizacijah in na drugih področjih v krajevni skupnosti. (Foto: J. Pavlin)

ekonomsko srednjo šolo. Obisk je bil nad pričakovani, saj se ga je udeležila dobra polovica vseh krajanov te krajevne skupnosti. Mladi iz krajevne skupnosti so pripravili pester kulturni program, zatem pa so se krajanom predstavila domača glasbena skupina Proteus, za narodnozabavno glasbo pa sta poskrbela Ivan Šiška in njegov sin na harmoniki. Prizadevni člani društva prijateljev mladine Center so za večer pripravili številne družabne igre za otroke in odrasle, srečelov z več kot 600 dobitki, vsak krajan pa je zastoj dobil tudi golaž.

Praznik je bil tudi priložnost, da so najzaslužnejšim krajanom podelili priznanja krajevne skupnosti. Dobili so jih: komanda VP 1394 Novo mesto, Glasbena šola Marjana Kozine, druž-

- Krajanje Centra so bili v letošnjem letu najbolj veseli novega mostu v Ragov log, ki je pospravil večino denarja, predvidenega za komunalne dejavnosti. Tudi za naslednje leto bodo krajanje Centra, pa tudi drugih mestnih krajevskih skupnosti, večino denarja odvajali za novi most na Loki, ostala dela pa morajo počakati. Seveda pa se bo potrebno kar najhitreje odločiti, kaj bo z jezom pri Seidlovem mlinu in žagi. Prvi propada, drugega pa skorajda ni več. Če ne bodo pohiteli z obnovitvijo, bo v Krki ogroženo rastlinstvo in sploh živelj. Problem je tudi nekdaj mestno obzidje Šance. Ponekod je zid že do temeljev porušen. Nujna bi bila tudi obnova mnogih starih stavb v starem mestnem središču in ureditev posameznih ulic, vendar denarja ni. Kljub temu pa se lahko vesele otroci, ki bodo končno le prišli do svojega težko pričakovanega igrišča na nekdanjem Globevnikovem vrtu. Igrala zanj so že naročena, za postavitve pa morajo pridobiti še gradbeno dovoljenje.

boslovna in ekonomska srednja šola, šolski center za gostinstvo ter posamezniki: Mercedes Dimitrič, Tončka Falkner, Francka Kek, Marija Lenard, Janez Pavlin, Ivan Pezelj, Katarina Povše, Zvonko in Marinka Špelko in Stjepan Tušek.

J. P.

MLADINCI EVIDENTIRALI I. BAVČARJA

NOVO MESTO — Novomeška občinska konferenca ZSMS je prejšnji teden obravnavala in podprla pobudo za organiziranje ekološke delovnega tabora Krka 89. Kot pove predvideni naslov, bi udeleženci tabora raziskovali reko Krko, zlasti njeno onesnaženost, obenem pa bi odstranili nekatera črna odlagališča odpadkov v krajih ob reki. OK ZSMS je še evidencialna samostojnega kulturnega delavca Igorja Bavčarja za člana predsedstva SR Slovenije.

A. B.

Pravi, da bo izpregel

Štefan Seničar že 16 let dela v krajevni samoupravi

NOVO MESTO — Med tistimi, ki so v krajevni skupnosti Center najdlje predani delu, je prav gotovo Štefan Seničar, sedanjí predsednik skupščine krajevne skupnosti. Začel je pred 16 leti kot predsednik te-

danje krajevne skupnosti Novo mesto, zdaj pa mu v KS Center teče zadnje leto predsednikovanja in pravi, da bo izpregel.

»Treba je novih moči. V skupščini krajevne skupnosti sem najstarejši predsednik in velikokrat se zgodi, da sem med mladimi edini, ki imam pri reševanju problemov drugačno mnenje od ostalih. Tudi v krajevni skupnosti bi lahko naredili več, če bi bili ljudje za to. Delegate skupščine največkrat zanimajo le težave v zvezi z njihovo hišo, škarpno in ograjo, za širše družbene probleme pa jim ni mar. Tudi delegati so bolj številke. Tisti, ki so jih delegirale delovne organizacije, se sej sploh ne udeležujejo, tako lahko rečem, da tak delegatski sistem ne velja več,« razmišlja Seničar.

Kljub takšnemu stanju pa se je v njegovi krajevni skupnosti zadnja leta precej izboljšalo. Vsaka, še tako majhna akcija in izboljšava je povezana z denarjem in prav na tem področju je Štefan doma, saj je bil ves čas po vojni načelnik uprave za družbene prihodke na okraju in kasneje načelnik oddelka za finance občine Novo mesto, od koder je pred osmimi leti odšel tudi v pokoj.

Nekatere želje pa v njegovih štiri mandatih še niso postale resničnost. »Želel bi, da bi se v najkrajšem času končno uredilo igrišče na Globevnikovem vrtu, popravila oba jezova na Krki, mestno obzidje na Šancah, uredil promet skozi staro mestno jedro in še kaj.«

J. PAVLIN

470 ton novih prej na leto

Naložba v proizvodnjo novih prej v Kodranki bo veljala okoli 4,4 milijarde — Pol za domače tržišče, pol za izvoz — Največja letošnja naložba

METLIKA — Največja letošnja investicija v metliški Beti bo v tozdu Kodranka in volna, kjer so se odločili za posodobitev tehnološkega procesa in proizvodnega programa. Gre za proizvodnjo fine poliestrske preje za izdelavo tankih zahtevnih tkanin, kakršnih v Jugoslaviji ne izdelujejo, ter finih poliamidnih prej za proizvodnjo nogavic, te preje pa bodo namenjene izključno za izvoz.

Ta investicija, katere vrednost po cenah na začetku letošnjega avgusta ocenjujejo na okoli 4,4 milijarde dinarjev, se pokriva tudi s prizadevanji po prestrukturiranju tozda Kodranka in volna, nova proizvodnja pa naj bi bila nadomestilo za opuščanje proizvodnje volne za ročno pletenje, katere rentabilnost se zmanjšuje. Računajo, da bodo z novo investicijo obseg poslovanja povečali za okoli 20 odstotkov, na leto pa bodo proizvedli 470 ton novih prej, od tega polovico za izvoz.

Pri investiciji gre izključno za novo opremo, ki jo bodo uvozili pretežno iz Italije. Seveda gre za najodobnejšo opremo, na novo ne treba nič graditi, saj bodo nove stroje namestili v sedanje

njujejo na okoli 4,4 milijarde dinarjev, se pokriva tudi s prizadevanji po prestrukturiranju tozda Kodranka in volna, nova proizvodnja pa naj bi bila nadomestilo za opuščanje proizvodnje volne za ročno pletenje, katere rentabilnost se zmanjšuje. Računajo, da bodo z novo investicijo obseg poslovanja povečali za okoli 20 odstotkov, na leto pa bodo proizvedli 470 ton novih prej, od tega polovico za izvoz.

Pri investiciji gre izključno za novo opremo, ki jo bodo uvozili pretežno iz Italije. Seveda gre za najodobnejšo opremo, na novo ne treba nič graditi, saj bodo nove stroje namestili v sedanje

POLAGANJE TELEFONSKIH KABLOV

METLIKA — Na območju suhorske centrale so končana dela pri napeljavi telefonskega omrežja. Položeni so zemeljski in zračni kabli. Sedaj pa potekajo dela na območju metliške centrale. Kable polagajo v krajevnih skupnostih Radovica, Slamna vas, Drašiči, Rosalnice, Božakovo in delu KS Metlika. Nova metliška telefonska centrala za 2000 priključkov je že plačana, dobili pa jo bodo prihodnje pomlad.

• Tržišče za nove proizvode Kodranke je zagotovljeno, in to domače in tuje, saj gre za materiale, ki jih primanjkuje, oziroma jih na našem tržišču sploh ni. V Beti računajo, da bodo to veliko naložbo speljali z ugodnimi aranžmaji.

prostore, od koder bodo umaknili del starih strojev izpred desetih let. Zagot-

Sprehod po Metliki

STARŠI OTROK PRVIH. drugih, tretjih in četrtyh razredov so nemalo razburjeni, ker bo obiskovala večina teh otrok pouk popoldne. Ne gre za kaprico, ampak za dejstvo, da bo ostal v tem primeru marsikateri otrok brez dopoldanskega varstva in nadzora. Ko razpravljamo na sestankih krajevne skupnosti (in drugje) o tem, kako bo treba asfritati kakšno stezo ali urediti tok gnojnic, ki teče po vaški poti, ne bi bilo odveč, če bi rekli kdaj kakšno tudi o prostorski stiski, v kateri se je znašla metliška osnovna šola. Primanjkuje ji učilnic, četudi je bilo pred malo več kot dvajsetimi leti ob otvoritvi nove metliške šole rečeno, da bodo zadoščale njene kapacitete najmanj do leta 2000. Kaj hočemo: zmotili so se že marsikje, pa se ne bi in tako občutljivem področju, kot je prirastek prebivalstva!

VELIKOKRAT JE SLIŠATI, da se te ali one pridivite, tega ali onega srečanja ni udeleželi ta in ta predstavnik občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, sivo itd. Pripravljajci javnih preditev so vsekakor preobčutljivi. Najvidnejše občinske moze in redke žene gre pač razumeti. Za na delovnem mestu se razdajajo za razcvet samoupravnega socializma, zato ne gre pričakovati, da bodo to počenjali še popoldne ali zvečer, ko imajo že po Marksu pravico do počitka, razvedrila, spanja in vsega, kar k temu sodi.

Sicer pa je prav vseeno, če ti može in veličenje pridejo ali pa tudi ne, kajti na prireditvah je tudi brez njih dovolj kulturnih in izobraženih ljudi. Res pa je tudi, da je bil v stari, gnili Jugoslaviji ukorjen vsak učitelj že, če se ni udeležil navadne procesije za dež ali zoper točo. Kaj hočemo, časi se spreminjajo.

Začetne težave so preteklost

Črnomaljski dom starejših občanov polovično zaseden — Pestro delo s stanovalci — Izguba zaradi nerednega plačevanja zdravstvenih sisov

ČRNOMELJ — Novi črnomaljski dom starejših občanov je sprejel prve stanovalce 1. marca letos, sedaj pa jih je v domu 90. Že pred otvoritvijo so načrtovali, da se bo dom, ki ima 187 postelj, polnil do konca leta. Glede na to, da se približuje zima in da so drugi domovi za ostarele po Sloveniji polni, so v Črnomlju optimisti, kar se tiče zasedenosti.

Kot je povedal predsednik KPO doma starejših občanov Milan Krajnc, so začetne težave, čeprav jih ni bilo malo, že prebrodili. Za pripravo doma so imeli namreč na razpolago le tri dni, poskusno obratovanje pa ponekod drugod traja celo mesec ali mesec in pol. Imajo to srečo, da je kolektiv mlad, saj je povprečna delovna doba zaposlenih 5 do 7 let, zato so še polni delovnega člana in pripravljeni iskati različne poti za delo s stanovalci.

Težišče je seveda na medicinsko-negovalnem delu, velik pomen dajejo fizioterapiji, začeli so z delovno terapijo. Stanovalci urejajo okolico doma, obdelujejo njivo, delajo v recepciji, pomagajo v pralnici.

Milan Krajnc

NIDENARJA ZA OBNOVO

ČRNOMELJ — V črnomaljskem osnovnem šolstvu se srečujejo z velikim pomanjkanjem denarja, ko gre za plačevanje najemnin in vzdrževanje poslopj. Velik strošek je najemnina za 7 učilnic in športno dvorano, s katerimi upravlja srednja šola Edvarda Kardelja. Poleg tega sta v šoli v Loki, ki je stara 22 let, dotrajani električna napeljava in streha, vendar denarja za obnovo v šoli ne bodo mogli zbrati z rednimi sredstvi, prav tako, kot ga ne morejo zbrati za vzdrževanje drugih šolskih stavb v mestu, ki so stare, niti za podružnični šoli v Gribljah in Adlešičih. Zgradbi v Dobličah in Tribučah, kjer pouk ne poteka več, pa propadata.

Črnomaljski dom je zgrajen še po starih merilih: 70 odst. prostora je prirejena za pomične, ostalo pa za tiste, ki so priklenjeni na posteljo. Zaradi ekonomske krize pa sedaj vse več nepremičnih, ki so prej ostali v bolnišnicah, pošiljajo v domove, tako da je v slovenskih domovih takšnih, ki potrebujejo popolno nego, že 80 odst., v Črnomlju pa polovica. Vendar se v tukajšnjem domu trudijo, da ljudje čim dlje ohranijo v stanovanjskem delu, in ko ni nobene možnosti več, jih premestijo v oddelke za nego.

Dom starejših občanov je doslej posloval z izgubo. Imajo namreč problem, ki tudi drugim domovom po Sloveniji

Prenova šole in selitve

Štrajkov nič — Celodnevna šola še — Začasno pouk v dveh izmenah — Letos oddelek več

RIBNICA — V nekaterih občinah štrajkajo ali groze s štrajki učitelji. Drugod spet zmanjšujejo stroške izobraževanja z ukinjanjem celodnevni šol ali podaljšane bivanja. Spet drugod zmanjšuje denarja za gradnjo in obnovo šol. Kako je z vsem tem v Ribnici, smo vprašali ravnateljico osnovne šole dr. Franceta Prešerna Anico Benčina, ki je na vprašanja odgovorila tako:

O štrajku učiteljev ne razmišljajo, čeprav nekoliko dvomijo o tem, da so edino v ribniški občini med vsemi dolenskim občinami povprečni osebni dohodki nad republiškim povprečjem. Ohranili bodo celodnevno šolo v Dolenji vasi in tudi podaljšano bivanje ne bo okrnjeno.

POBRATENI NA SEJMU

RIBNICA — Že po tradiciji se je nedavnega ribniškega sejma suhe robe in lončarstva udeležila tudi skupina gostov iz pobratene italijanske občine Arcevia, med njimi nekdanji župan te občine Arnaldo Giacchini. V občini so ostali nekaj dni, nastanjeni pa so bili pri Kaprolu v Sodražici. Eden izmed gostov je imel na lovu v Loškem potoku tudi dober pogled in je uplenil srnjaka. Drugi pa je bil še posebno zadovoljen, ker je na sejmu lahko kupil velik lesen krožnik, ki je, kot je dejal, najbolj primeren za pripravo neke posebne jedi iz polente.

Število učencev je letos porastlo. Že minulo šolsko leto so odprli en oddelek 1. razreda več kot leto prej, letos pa ponovno spet en oddelek prvega razreda več. Vse kaže, da bodo imeli prihodnje šolsko leto oddelek prvega razreda več tudi na podružnični šoli v Dolenji vasi.

Letos prvi začenjanje šolske leto s poukom v dveh izmenah, ker ni dokončana obnova stare šole. Če bo šla obnova po načrtih, pa bodo že v mesecu in pol prešli na enozemski pouk. Stavba nekdanje meščanske šole bo popolnoma prenovljena. Šolska kuhinja je že urejena — šolarji bodo v vrtno le še malicali, kosila pa jim bodo kuhali tu — zdaj urejajo prtiliče in prvo nadstropje, kjer bo pouk, nato pa bodo še podstrešje, kjer bo večnamenski prostor in več manjših prostorov za izvajanje interesnih dejavnosti.

Zaradi prenove stare šole je bilo potrebnih še nekaj drugih preselitev. Tako je šolska knjižnica začasno preseljena v novo šolo, prav tako tudi računovodstvo. Vrtec se je iz stare šolske stavbe preselil v izpraznjeno in v dva oddelka preurejeno jedilnico v novem vrtu; šola s prilagojenim programom pa se je preselila v šolske prostore, kjer je prej goštal vrtec in ki so še potrebni obnove (bivša deška šola). Tako je bilo že pred začetkom novega šolskega leta v Ribnici zelo živahno.

J. P.

Trimo dobro prodajal izdelke

Ob polletju dosežki mnogo boljši, a še vedno velike zaloge — V prihodnje predvsem izdelava bivalnih kontejnerjev — »Sivi štrajki« delavcev

TREBNJE — Čeprav se pogoji za gospodarjenje nenehno poslabšujejo, so v Trimu dosegli v prvem letošnjem polletju dobre rezultate na področju prodaje, pa tudi razmerje med uvozom in izvozom je ugodno. Zaenkrat je pač tako, da je izvoz na klirinško področje najbolj obtežen, saj tečaj dolarja še vedno povzroča velike težave.

Kot je povedal direktor delovne organizacije Stane Velikonja, imajo v Trimu proizvodne zmogljivosti do oktobra zasedene, za delo v prihodnjih mesecih pa že potekajo odgovori s partnerji. V prihodnje se nameravajo usmeriti predvsem v izdelavo bivalnih kontejnerjev. Nemalo problemov pa delavcem Trima povzročajo visoke zaloge, težave imajo tudi pri pridobivanju atestne dokumentacije, prav tako z zagotavljanjem ustreznih surovin in reprodukcijskega materiala iz uvoza. Nekaj sivih las jim še vedno povzroča proizvodnja plošč z novotermom.

Veliko obremenitev za Trimo predstavljajo plačane obresti, saj se je v zadnjih dveh mesecih zelo poslabšalo raz-

• V Trimu uspešno uresničujemo sanacijski program. Izdelali smo program za prekvalifikacijo delavcev, ki ga je podprla tudi skupnost za zaposlovanje. Po slednjem programu bodo pripravili zlasti strokovno usposabljanje na področju varjenja, znanja jezikov itd. Povedati pa je treba, da imajo v delovni organizaciji vedno več kadrovskih težav. Trenutno je v Trimu zaposlenih 676 delavcev. Letos je odšlo 46, prišlo pa 17 delavcev. Odhajali so predvsem kvalificirani delavci, pa tudi tisti z višjo in visoko izobrazbo. Največji kadrovski problem Trima je ta čas zasedba del in nalog vodje finančne službe, vodje vzdrževanja in vodje proizvodnje. Na za to šolsko leto razpisanih 12 štipendij je bil očitno sad vse skromen.

merje med obrestmi in sredstvi za osebne dohodke. Te še vedno izplačujejo po predpisih, ki veljajo za organizacije združenega dela z izgubami, zato so delavci vse bolj nezadovoljni, kajti kuverte so v teh časih draginje pretanke, veliko pa je teženj k uravnolivni. Omeniti kaže, da celo plače delavcev z višjo in visoko izobrazbo ne presegajo 700 tisočakov! Nezadovoljstvo med delavci se kaže tudi v tako imenovanih sivih štrajkih.

V Trimu bi se do konca leta ob razmeroma ugodnih gibanjih lahko izkopal iz rdečih števil, seveda pa ob tem postavljajo tudi vprašanje poročila prispevkov iz dohodka, kar bi pomenilo okrog 500 milijonov dinarjev. S predstavniki občinskega izvršnega sveta in samoupravnih interesnih skupin bi nameravali v kratkem načeti prav to vprašanje, kako razrešiti problematiko plačevanja prispevkov iz dohodka delovne organizacije

P. P.

Zvone Tkalec

Ljudje so spraševali, kdaj bodo dali denar

Pokopališče v Nestopljivi vasi dobilo vodo, elektriko in mrliško vežico

NESTOPJA VAS — V okviru Socialistične zveze iz Kota pri Semicu deluje sedaj že tretji pokopališki odbor za pokopališče Nestopljiva vas (sv. Rok). Vsak izmed odborov je dal svoj prispevek k ureditvi pokopališča, največji zaloga pa čaka prav sedanja 5-članski odbor.

»Najprej smo se odločili, da bi na pokopališče napeljali vodovod. 122

lastnikov grobov je bilo takoj pripravljenih dati po 10.000 din. Ker pa smo delo sami opravili, je ostalo nekaj denarja. Tako smo se na hitro odločili, da začnemo graditi tudi mrliško vežico,« pove Zvone Tkalec, tajnik, blagajnik in evidentiratelj pokopališkega odbora. »Zopet smo zaprosili za pomoč krajan, ki so tokrat prispevali po 30 tisočakov. Le pol leta je poteklo od zamisli o gradnji mrliške vežice do takrat, ko smo jo imeli pod streho. Seveda smo morali prej poleg vode do pokopališča napeljati tudi elektriko. Pri tem gre zahvala pridnim krajanom, ki so opravili več kot 900 prostovoljnih delovnih ur,« pravi Tkalec in ne pozabi omeniti tudi veliko razumevanje številnih delovnih organizacij, obrtnikov, DPO Kot in krajevne skupnosti Semic ter celo zdomec iz Amerike.

Pred kratkim pa so se lastniki grobov znova odločili prispevati po 50 tisočakov, da bodo do krajevne praznika oktobra prihodnje leto vežico lahko usposobili za njen namen. »Ljudje si tako želijo, vežice, da so hodili celo spravevat, kdaj bomo zopet začeli zbirati denar. Seveda s tem, ko bomo zaključili to nalogo, odbor še ne bo končal z delom. Doselej smo že pripravili mrliški pravilnik, ki je prvi v semički krajevni skupnosti, ter uredili kartoteko pokopališča, potrebna pa bo tudi razširitev pokopališča, saj na njem ni več prostora niti za en nov grob,« pravi Tkalec.

M. B.-J.

PRIDOBITEV ZA OBKOLPSKE VASI

VINICA — Vasi ob Kolpi v viniški krajevni skupnosti po vojni niso dobile tako rekoč ničesar, zlasti ne tiste, ki ležijo ob cesti, ki vodi od Vinice proti Staremu trgu. Resda so predčasom napeljali telefonsko omrežje, vendar zaradi premajhne centrale telefoni še niso zvonili. Pretekli teden pa so naposled dočakali asfalt skozi vasi Sečje selo, Sinji vrh, Špeharji in Dalnje njive v skupini dolžini 2 kilometra. Denar (300 milijonov din) je zagotovila republiška skupnost za ceste. Še vedno pa je ostalo makadamskih 30 kilometrov poti od Vinice do Starega trga. Kdaj bo prišla na vrsto za asfaltiranje, se ne ve. Prihodnje leto naj bi namreč najprej asfaltirali še preostalih 5 kilometrov bivše obkolpske ali sedanje partizanske magistrale od Zijl do Žuničev.

DVA EVIDENTIRANA

KOČEVJE — V kočevski občini so do minulega tedna evidentirala dva morda kandidata za člana predsedstva SR Slovenije, in sicer Mirana Goslarja, predsednika poslovnega odbora SOZD KIT-Mercator (evidentiran je bil v osnovni organizaciji sindikata Mercator-Trgopromet), in Emila Pintarja (evidentiral se je na sestanku KK SZDL Kostel). Na to dolžnost bo izvoljen samo eden, vprašanje pa je, če sploh kdo izmed evidentiranih v kočevski občini. Na nedavnem sestanku predsedstva OK SZDL Kočevje je predsednik medobčinskega sveta SZDL Ljubljana Vera Vojsko povedala, da je za to dolžnost evidentiranih drugod po Sloveniji še okoli 20 možnih kandidatov. Vsi, ki bodo izbrani za kandidate, bodo morali izdelati tudi svoj program, vsi programi pa bodo nato javno predstavljeni.

Upanje za Tekstilano

To so novi programi in boljši kadri, za oboje pa je treba še poskrbeti — Če prisilna poravnava ne uspe, ni upanja ne za Tekstilano ne za upnike

KOČEVJE — Kakšna bo usoda Tekstilane in njenih delavcev? Ali drže gorvice, da bo v Tekstilani okoli 150 delavcev (predvsem delavci) preveč in jih bo treba odpustiti? Taka vprašanja so bila zastavljena predsedniku občinskega izvršnega sveta Antonu Turku na zadnji seji predsedstva OK SZDL. Odgovor je bil takle:

Iščejo razne možnosti, da ne bi prišlo v Tekstilano do stečaja. Popoln polom ne bi nikomur koristil, zato obstaja upanje za svetlejšo prihodnost tega kolektiva, če bodo na to pristali upniki, predvsem banka in poslovni partnerji. Vse to pa je odvisno od tega, ali bo ugodno potekla prva faza stečajnega

postopka, se pravi prisilna poravnava upnikov. V tem primeru bi bil večji del proizvodnje v Tekstilani rešen.

Zato je bilo predlagano, naj bi rok za stečajni postopek podaljšali za mesec dni. V tem času je potrebno najti z verificiranimi strokovnjaki in ob pomoči poslovnega združenja tekstilcev nove proizvodne programe, kadrovske rešitve itd. Pri reševanju Tekstilane bo predvidoma odločilno sodeloval sedanja direktor Vuteksa iz Vukovarja, ki se bo upokojil in pomagal v Kočevju. Vuteks je tovarna, ki kljub težavam v tej stroki uspešno posluje in izvažja 80 odstotkov svojih odevi.

Če bo banka kot največji upnik Tekstilane pristala na predlagane nove rešitve in prisilno poravnavo, potem katastrofe za Tekstilano ne bo. Če pa prva faza stečaja (poravnava) ne bo uspela, upniki ne bodo prišli do denarja, saj ga Tekstilana nima. Lahko bodo dobili le njene proizvode (odeje) ali pa stroje, ki so tudi že stari.

Z ozirom na vse to je zdaj še težko reči, kakšni bodo presežki delavcev in če sploh bodo. Dejstvo pa je, da je produktivnost v Tekstilani prenizka, se pravi, da drugod z enakim številom delavcev naredijo precej več. Vse dosedanje razprave so bile bolj ocenjevanje na pamet kot prava strokovna ugotovitev.

J. PRIMC

URESNIČENA OBLJUBA

KOČEVJE — Po Kočevju kroži te dni tale domišlja, ki je podobna že obsejnatemu humorju: V lučsko revolucijo smo se vključili, her so nam obljubljali, da bo po zmagi za delavce dovolj belega kruha in najboljših kosov mesa, kar so si sicer lahko privoščili le šefi in kapitalisti. In res je danes za delavce povsod dovolj belega kruha in najboljših kosov mesa — ker poceni črni kruh in meso slabše kakovosti pokupijo šefi in privilegiranci.

P.-c

Trebanjske iveri

PISEMCE — Predsednik trebanjskih komunistov je v k vabilu za zadnjo sejo občinskega komiteja, ki poprej dvakrat zapovrstvo ni bila sklepna, priložil nekoliko manj ljubezni dopis. V tem piše med drugim tudi, da »biti na dopustu doma še ne pomeni, da se ni treba udeležiti seje komiteja...«. In še na to opozarja predsednik OK ZK, da so »komunisti dolžni, če to še smo in hočemo biti, dati pobude za reševanje družbene krize. Tam, kjer ne bo nas, bodo drugi. Njihove pobude in predlogi pa ne bodo vselej izhajali iz socialističnih izhodišč.« Ob tem so ne nekateri komunisti, ki so prišli na tokratno sklepno sejo, bolj potihem spraševali, iz kakšnih »izhodišč« neki izhaja ta že kar kronični pojav neudeležbe nekaterih komunistov na sejah, Janez Zajc pa je glasno dejal, da vlada v občinski organizaciji ZK izredno mrtvilo.

BREZ PREIZKUSA — Ob otvoritvi mrenske čistilne naprave so ribiči pričakovali, da bo spet kodo od tistih, ki prisegajo na njeno učinkovitost, popil kakšen del vode iz Mirne. Toda očitno so bili Danini (brezalkoholni napitki in rujno vinice bolj uvidni in vabljeni in pričakovani varuhov voda se tokrat niso uresničila.

Mostova čakata obnove

Obnova bo veljala poldrugo milijardo dinarjev

BREŽICE — Starega mestnega je-dra Brežice si ni moč predstavljati brez vodovodnega stola, slovenskega in nemškega doma, pa tudi ne brez južne-ga vhoda v mesto, ki se je začel z mo-stova čez Krko in Savo ter nadaljeval po nekdanji Tržni ulici, sedanji Cesti prvih borcev, vse do mestnega središča. Medtem ko je pred leti v Brežicah še uspelo rešiti propada vodovodni stolp, se zdi, da bo mnogo težje ohraniti oba mostova. Zgrajena sta bila pred 80 leti in sta sedaj proglašena za kulturni in tehniški spomenik 2. stopnje, a zadnja leta samo še propadata. Vendar so v brežiški občini trdno odločeni, da ju oh-

ranijo tudi za bodoče rodove, pa ne sa-mo zaradi njune kulturnozgodovinske vrednosti, ampak tudi zaradi praktične-ga pomena. Mostova sta pomembni iz-hodišči za vse lokalne in regionalne ce-ste in bi lahko pomenila pomembno razbremenitev novega mostu. Ne na-zadnje pa sta važna tudi zaradi turizma, ki se v brežiški občini le razvija in pri-dobiva pomen. Vprašanje je seveda, kako mostova iz-jeklenih konstrukcij spet usposobiti za promet, ko sta zaprta že od začetka leta 1987. Na njima vse od začetka leta 1970 ni bilo opravljen nobeno obno-vitveno delo. Jeklena konstrukcija je vsa ta leta nezadržno propadala in po izračunih projektantov bi bilo treba po cenah iz konca lanskega leta za obnovo

MOSTOVA ČAKATA NA OBNOVO — Dolga desetletja sta mostova čez Krko in Savo v Brežicah služila svojemu namenu, zdaj čakata na pre-potrebno obnovo, ki bo stala poldrugo milijardo dinarjev.

odšteti poldrugo milijardo dinarjev. Brežiški izvršni svet je imenoval komisi-jo za sanacijo mostu, ampak ne izvršni svet ne komisija denarja nimata. Prav tako nima denarja samoupravna inter-esna skupnost za komunalno in cestno dejavnost. Zato Brežičani pričakujejo pomoč od Savskih elektrarn, pa tudi od cestne skupnosti Slovenije, ki bi morala pokazati več zanimanja za most. Priča-kujejo, da se bo sanacija mostov pričela prihodnje leto.

J. S.

Največja obnovitvena dela doslej

V začetku avgusta so v TCP začeli z doslej najboljše remontom

KRŠKO — Po obsežni modernizaciji proizvodnje pred 10 leti so se v TCP Djuro Salaj letos lotili doslej najboljše remonta, ki bo zajel domala ce-lotno proizvodnjo, od priprave lesa do proizvodnje papirja. Kot je povedal di-ректор tozda Vzdrževanje inž. Darko Kolšek, ne gre samo za remont, ampak tudi za znatne investicijske posege, novogradnje, rekonstrukcije in dopolnje-vanje proizvodnje.

Doslej največji remont v TCP Djuro Salaj bo trajal več kot dva meseca, ves avgust in september. Vanj je vključenih 430 domačih vzdrževalcev, 200 strokov-njakov iz drugih tovarn in 300 delavcev iz tehnološkega procesa ali skupno okoli 1000 ljudi. Kljub obsežnosti je remont tako rekoč samo uvod v še večji investicijski zalogaj, to je obnovo prve-ga papirnega stroja, ki se je bodo lotili prihodnje leto.

»Izvedba takega remonta je zelo kompleksna naloga, ki smo se je lotili že na začetku leta in smo celoten potek splanirali tako rekoč do ure natančno. Naš cilj je bil, da remont, ki je sicer v skladu z našim letnim načrtom proiz-vodnje, izpeljemo čim hitreje in brez zastojev. Hkrati pa smo morali gledati na to, da bi proizvodnja čim manj stala, saj pomeni en sam dan za nas milijardo dinarjev izpada dohodka. Celotni poseg v proizvodnjo pa nas bo veljal 20 do 30 milijard dinarjev, zato seveda nismo smeli prav ničesar prepustiti naključju,« je povedal Kolšek.

Z remontom so začeli v tozdu Ener-getika, kjer so se lotili obnove kotla št. 4, ki obratuje že 20 let nepretrgoma. V dveh mesecih in pol bodo v kotlu za-menjali cenvi sistem in predelovalnike pare. Sredi avgusta se je začel remont papirnega stroja PS 2, kjer so zamenjali tudi previjalni stroj, konec avgusta se je začel remont lesnega prostora, kjer so zamenjali čistilni boben. V začetku sep-tembra so pričeli z remontom celuloze. Tu bodo opravili remont lužnega kotla, zamenjali bodo dotrajane pregrevače pare ter uparilnico. Remont pa bodo

S. GORENC EVIDENTIRAN ZA ČLANA P SRS

SEVNICA — Predsedstvo OK SZDL Sevnica je soglasno podprlo v Posavju usklajeni in oblikovani pred-log, da bi za novega možnega kandida-ta za člana predsedstva SR Slovenije evidentiral predsednika KPO tovarne celuloze in papirja iz Krškega, Silva Gorenc. Gorenc je pristal na kandida-turo le pod pogojem, da bi funkcijo čla-na predsedstva opravljal nepoklicno.

BIZELJSKA TRGATEV 88 — Kar veselo je bilo na Bizeljski trgovini preteklo soboto, saj vse kaže, da bo letošnji pridelek grozja dobre kakovosti, Bizeljčani pa so bili veseli tudi dokaj številnega obiska ljudi iz drugih krajev. Upajo, da se bo Bizeljsko prebudilo iz dolgoletne zaspanosti in spet zaslovelo s svojimi lepota-mi in vini.

BREDA MIJOVIČ NEPOKLICNA PREDSEDNICA OBČINE?

SEVNICA — Predsednica občinske skupščine Sevnica Breda Mijović je poslala predsedstvu skupščine obče-ne in OK SZDL vlogo za neprofesio-nalno opravljanje funkcije predsednice občine. Mijovičeva je predsednica od 15. aprila 1986. V svoji vlogi je zapisa-la, da se je glede na to, da je po izobrazbi diplomirani ekonomist in izhaja iz gos-podarstva, z opravljanjem navedene funkcije pa izgublja neposreden stik z gospodarstvom, v sedanji krizni situa-ciji, ki ni le politična, ampak predvsem ekonomska, odločila vrniti v gos-podarstvo, kjer vidim več možnosti za konkretno delo in osebni prispevek k boljšim rezultatom gospodarjenja; ne nazadnje pa tako moja odločitev tudi lahko pomeni konkretni prispevek k deprofesionalizaciji opravljanja raznih funkcij in s tem k razbremenjevanju gospodarstva. Predsedstvo OK SZDL je predlog Mijovičeve z razumevanjem sprejelo.

opravili tudi na PS 3, nekaj večjih del pa tudi v TES Bretnica ter v Titovem Drvarju.

»Vsa ta večja dela so seveda potreb-

Bizeljsko približati turistom

Pokušnja vin, prikaz običajev na »Bizeljski trgovini 88«

BIZELJSKO — Turistično društvo Bizeljsko je preteklo soboto organiziralo vinarstvo prireditve »Bizeljska trgovina 88.« Na tej prireditvi, ki je po-tekala ves dan, so Bizeljčani dali na pokušnjo svoja vina, prikazali so svoje običaje ob trgatvi, vse skupaj pa so po-pestrili z nogometno tekmo med Zlato selekcijo in domačo nogometno ekipo. Predsednik turističnega društva Bi-zeljsko Janez Istenič je povedal, da so prireditve organizirali prevsem zato, da bi slovensko in jugoslovansko javnost opozorili na izvrstna bizeljska vina, hkrati pa kraj približali turistom, ki si žele užiti domačnost in gostoljubje pre-prostih bizeljskih ljudi. Izkupiček pri-reditve so namreč namenili prav oživljan-ju turistične dejavnosti.

Za začetek bodo postavili informa-tivne table, na katerih bodo bodoče gos-te seznanjali s turističnimi zanimivostmi in z možnostmi za prenočevanje ter uživanje bizeljskih vin. V tej krajevni skupnosti ima že 7 km2 prenočišča za goste, tem pa naj bi se priključili še novi. Tudi za kasneje imajo na Bizeljskem načrte, saj nameravajo organizirati vi-narsko prireditve s pregledom letnika, organizirati maratonski tek in izdati tu-ristični prospekt.

Volje in pripravljenosti za tako delo vsekakor ne manjka med Bizeljčani, saj je v organizaciji tokratne prireditve so-delovalo 200 ljudi, posebej pa so se odrezale Bizeljanke, ki so za to prilož-nost spekle in pripravile domače peci-vo, kakršnega so nekoč jedli trgači in brentarji.

J. S.

PLESNI TEČAJI

KRŠKO — Literarni klub Beno Zupančič, sekcija Luna, vabi v svoje plesne šole. Za otroke od 4. do 7. leta starosti bodo izvedli 10-urni plesni program v dvorani doma mladih in Vidmu in se bo začel 26. in 27. septembra. Od 16. do 17. ure. Vpisnina 15.000 dinarjev lahko starši plačajo na prvi uri. Za mlade ljubitelje sodobnih plesnih izrazov bo enkrat tedensko tečaj po dve šolski uri v domu mladih in Vidmu. Začetek se bo 26. septembra ob 17. uri. Vpisnina za ta tečaj je 30.000 dinarjev. Začetni tečaj standardnih in latinskoameriških plesov za starosti od 16. do 60. leta pa se bo začel 29. septembra ob 19. uri. Vpis-nina je 35.000 dinarjev. Na tečaju se la-hko prijavijo zainteresirani pisno ali ose-bno vsak dan od 9. do 10. ure v domu mladih poleg tržnice. Tel. 71-977.

- Ni je še tako vroče ljubezni, da je ne bi zakon ohladil.
- Samo ljudje s pedigrejem lahko lažejo o svoji preteklosti.
- Od volov se biki nimajo česa naučiti.

- Kdor misli s tujo glavo, ima eno preveč. (Boris Kuralt)
- Najtežji so tisti ponesrečenci, ki jih je povozil čas. (Boris Kuralt)
- Do štiridesetega človeku voščimo, po štiridesetem privoščimo. (Boris Kuralt)

VSE ZA OTROKA

CELJE — V tukajšnji dvorani Go-lovec bo od 4. do 9. oktobra 12. sejem Vse za otroka. Na prireditvi se bodo predstavili proizvajalci in trgovci in tako bodo obiskovalci imeli priložnost spoznati kakovostne igrače, novoletne pakete za otroke ipd. V okviru sejma bodo organizatorji pripravili vrsto strokovnih posvetovanj, uredili pa bodo tudi poseben razstavni prostor zavodov za usposabljanje invalidne mladine iz vse republike. Poskrbeli bodo tudi za zabavo najmlajših obiskovalcev.

J. S.

Ni izgubarjev, niti zadovoljstva

Sevniško gospodarstvo v prvem polletju slabše gospodarilo kot splošno slovensko

SEVNICA — Sevniško gospodarstvo je v letošnjih šestih mesecih doseglo slabše poslovne rezultate od repu-bliškega povprečja. Rast porabljenih sredstev je preseгла rast celotnega prihodka, kar pomeni slabšanje ekono-mičnosti poslovanja. Slabe so bile tudi plačilne zmožnosti, zato so ozdi za pre-mostitev likvidnostnih težav najemali draga kratkoročna posojila. Ustroj dohodka sevniškega gos-podarstva kaže, da se je delež skupne,

• Sevniško gospodarstvo je v prvem polletju vložilo 4,9 milijarde dinarjev v naložbe, od tega dobro petino v zamenjavo opreme. Največja je bila investicija Jugotanina v rekonstruk-cijo energetike. V opremo je investira-la tudi krmeljska Metalna, sevniški Stilles se je lotil tudi rekonstrukcije prirezovalnice lesa in skladiščenja lakov. Precej sta vlagali v objekte in opremo še Jutrjanika ter Lisa in In-plet, M-KK pa v obnovo 43 ha nasadov, melioracije in opremo.

splošne in osebne porabe sicer zmanjšal, toda druge obveznosti iz dohodka so porastle kar za blizu 302 odstotka! Zaradi tega je imeli sevniško gospodarstvo ob polletju nizko rast akumulacije in njen delež v razporejenem dohodku se je zmanjšal za 6 odstotnih točk.

Sevniški gospodarstveniki navajajo, da so na slabše dosežke v tem obdobju vplivali zlasti visoka neplačana realiza-cija, visoke obrestne mere, visoke cene vhodnih materialov in padanje domače kupne moči. Pri tem ne pozabijo ome-niti vpliv interventnega zakona na počasnejšo rast plač, kar je pri dobrih

gospodarjih nedvomno prispevalo, da delavci niso imeli kdove kakšne volje, da bi še bolj delali.

Na sevniškem občinskem sindikal-nem svetu menijo, da se to ne bi smelo dogajati, namreč da delavci za boljše gospodarjenje ne bi bili tudi ustrezno nagrajeni. Zato bodo predlagali, naj se nemudoma spremeni taka neživljenjska zakonodaja, skratka vsi predpisi, ki krnijo delavljnost ljudi. Pot za uredni-čev tega cilja gotovo ne bo lahka.

In če je kaj spodbudnega pri pregle-dovanju podobe sevniškega gospodarstva ob polletju, potem je prav gotovo vsaj to, da ni bilo niti enega delovnega

kolektiva, ki bi posloval z izgubo. Omeniti pa kaže tudi zelo dobre do-sežke pri ekonomskih odnosih s tujino. Sevniško gospodarstvo je namreč v prvem polletju izvozilo za 7,813.000 dolarjev blaga in storitev, od tega na konvertibilno kar za 7,763.000 dolarjev, kar je za dobro četrtino več kot v enakem lanskem obdobju. Glede na manjši izvoz na klirinško področje pa je skupni izvoz porastel skoraj za petino. Ob tem je gospodarstvo uvozilo iz dežel s trdnimi valutami za 2,716.000 dolar-jev blaga, skupni uvoz pa je bil za do-brih 6 odstotkov večji.

P. P.

BO GASILSKI DOM NA TRNOVCU ŠE LETOS POD STREHO? — Pre-teklo nedeljo so gasilci ob pomoči drugih krajanov Trnovca in Podvrha zabe-tonirali drugo ploščo za nov gasilski dom v Trnovcu. Brez udarniškega dela pri gradnji doma in pripravi petih veselic, ki so prinesle lep izkupiček za novo-gradnjo in opremo gasilske trojke Trnovce—Podvrh, si sploh ni moč predstavl-jati teh dosežkov. Krajanji so veliko prispevali še iz svojega žepa. Edino pomoč so gasilci doslej dobili od KS Zabukovje, in sicer 100 tisočakov. Gasilci pričaku-jejo, da jim bo končno priskočila na pomoč še sevniška občinska gasilska zveza, da bo dom še letos pod streho.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 2. do 9. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Vesna Stok iz Goljaka — Damira, Marija Gramc iz Vit-ne vasi — Gregorja, Dragica Cestnik iz Male Rakovice — Matijo, Dragica Sal-mič iz Leskovca — dečka, Lea Erjavec s Senovega — Jernejo, Ingrid Slapnik iz Boštanja — Sergeja, Anica Pšeničnik iz Brežic — Tanjo, Marta Filipovič iz Brežic — Petro, Smiljenka Niessner iz Brežic — Bruna, Maja Mirt s Senovega — Uršulo, Magdalena Žarn iz Grče vasi — Anjo, Elin Noršič iz Luga — Ivo, Ančka Ivanuš iz Zaprešiča — Tomico, Anita Brumen iz Brežic — Sanjo, Ivanka Horvat iz Laduča — Marijo. Čestitamo!

Krške novice

POHVALA ZA KRŠKE PICE — Na tem svetu je tako malo stvari vrednih pohvale, da smo z obema tokoma zagrabili za enkratno priložnost, ki nam jo ponuja krška picerija. Do danes je namreč prišel glas, da v krški piceriji pečejo bogato obložene, okusne in sorazmerno poceni pice, ki jim italijanske ne segajo niti do kolena. Bravo, krška picerija, le tako na-prej, vsi skupaj dokazimo, da se da z malo spretnosti in dobre volje veliko narediti!

DIHAJ S POLNIMI PLJUČI — Si-roko nasmejani in rožnatih lic hodijo te dni Krčani po svojem slavnem mestu. Pa seveda ne gre za nikakršno politično zade-vo, kot so računajo objube o boljšem jutri ali celo za čakanje Srbov in Črnogorcev s Kosova. Gre samo zato, da so v TCP Djuro Salaj zaradi remonta ustavili proiz-vodnjo, kar je opaziti tudi v bolj čistem zraku, to pa Krčani seveda s pridom izko-riščajo in dihaajo z polnimi pljuči. Povečal se je tudi občutek vernosti, saj se je zdaj tako rekoč prvič zgodilo, da JE Krško ne deluje in da v TCP Djuro Salaj nimajo na zalogi niti grama klora. Krško je v teh dneh postalo pravi ekološki eldorado.

DOBROSČRNI OBRATNIK — Krška stanovniška skupnost se je dogovarjala z obrtnikom Abramom o pokrivanju strehe ene izmed stanovniških-poslovnih hiš v Bretnici. Lepega dne so se Abramovi de-lavci znašli v Bretnici in pokrili hišo, to-da kasneje se je odkrilo, da niso pokrili prave. Namesto da bi pokrili hišo Preskr-be, so pokrili hišo, ki je last Agrokombinata. Seveda so morali krovci potem dejanje ponoviti. Konec koncev je vse skupaj ostalo pod Mercatorjevo streho, le Abram še čaka na honorar za pokrivanje hiše, ki ga je opravil zaradi nesporazuma.

Sevniški paberki

JALOVE POBUDE — Sevniški ob-činski svet za preventivno in vzgojno v cest-nem prometu je doslej predlagal že števil-ne koristne pobude pri prometnem ure-janju, da bi bila varnost pešcev in tudi lastnikov jeklenih konjičkov večja. Svet se je dostikrat namučil tudi s sestavo raznih zapiskov o različnih pomanjkljivostih na cestah, a kaj, ko potem ustrezni organi, ki so za to plačani, stvari ne spjeljo do konca ali pa vsaj ne tako, kot predlagajo marljivi člani sveta in njegove komisije, ki seveda za svoje delo ne dobe plačila. Za primer povejmo, kakšen halo so dvignili gostinci in trgovci, ko je svet že pred časom predlagal, da bi namestili pri Cen-ku oz. hotelu svetilnična korita. Oboji so planili, češ, saj nam boste odpejali goste, potrošnike.

TENKOČUTNOST — Po drugi plati pa imajo zadoženi za cestno signalizacijo silno izostren posluš, kar zadeva promet-no varnost. Predsednik sevniškega turis-tičnega društva Franc Drobne se je zad-njič vprašal, zakaj neki ni marsike pre-potrebnihih znakov za omejitve hitrosti, denimo pri naselju Pod Vrtačo, na Blanci pri obvoznici ob železniški progi pa je hi-trost vozil še vedno omejena na 40 km na uro. To je verjetno zato, da ne bi kak voz-nik slučajno zamudil čudovitega razgleda na prosluli Rudnik nekovin Blanca, kate-rega oprema, kar je je še, lepo rjavi in čaka, čaka...

kultura in izobraževanje

Oder mladih se pripravlja za Scapinove zvijače

SEVNICA — »Oder mladih, kar se mene tiče, ni nikoli krknil. Sam sem si vzel eno leto pavze, ker pač potrebujem oddih, da dobim navdih, nove ideje, da ne bi vlekel nekaj enoličnega. Naposled sem želel, da bi se še kdo preizkusil z režiserstvom pri našem odru.« razlaga enoletno zatišje ene najuspešnejših posavske gledaliških ljubiteljskih skupin, Odra mladih pri GD Sevnica — njegov dolgoletni vodja, režiser in igralec Peter Žuraj.

Oder mladih je lani spomladl še zadnjič uprizoril »Orkester« za karavano Cankarjevega doma, vse pa kaže, da bodo mladi gledališčniki iz Sevnice še ta mesec začeli pripravljati novo predstavo, in sicer Mollierovo komedijo Scapinove zvijače. Peter Žuraj že tuha, kako bi najustrežneje porazdelil 12 vlog. Za uspešno postavitve predstave pa je pomembno, če bosta še voljna sodelovati že prekaljena člana odra Miran Ratej in Bojan Kuhar, ki bi jima Žuraj zaupal nosilni moški vlogi. »V igri, če se izrazim v športnem žargonu, je bila poleg te komedije še Gondonijeva Krčmarica, ki pa je

Kje stojte kipi 28. Forme vive

Postavili so jih pred ustanove v Kostanjevici, z enim pa okrasili okolje Belinke

KOSTANJEVICA — Kot smo že poročali, se je tu pred dobrim tednom in pol končal 28. mednarodni simpozij kiparjev Forma viva. Na zaključku so pripravili slovesnost, na kateri so kiparjem podelili tradicionalna priznanja, zbranim je govorila Mojca Drčar-Murko, zatem pa so obiskovalci prisluhnili koncertu pevskega zbora Glasbene matice iz Ljubljane.

Prireditelji so tedaj povabili obiskovalce tudi na ogled kiparskih stvaritev, ki so jih v hrastovino iz Krakovskega gozda vdolbala dleta udeležencev letošnjega meseca in pol trajajočega kiparskega simpozija.

Tako so kip Ugljaševalne vilice nemške umetnice Ulrike Birkhoff postavili v parku ob kostanjevškem zdravstvenem domu, kip Benetke jugoslovanskega avtorja Peruška Bogdanica na trgu pred Lamutovim likovnim salonom, skulpturo Okovje romunskega kiparja Dinuja Campeanuja v parku pri osnovni šoli v Kostanjevici, kip Duh juga japonskega likovnika pa na prostem ob južnem krilu kostanjevskega samostanskega poslopja. Samo delo britanskega umetnika Fridericka Busha, imenovano Lunarne cvetlice, stoji zunaj Kostanjevice, in sicer krasi okolje Belinkinega tozda Belles v Ljubljani oz. Črnučah.

Letos ni prvič, da stvaritve niso šle v galerijo na prostem, ki se razprostira na travnikih okoli kostanjevskega gradu, temveč so zanje poiskali okolja ustanov in tovarn. Tako so še bolj približali umetnost ljudem.

I. Z.

Likovni odsevi kot učbenik

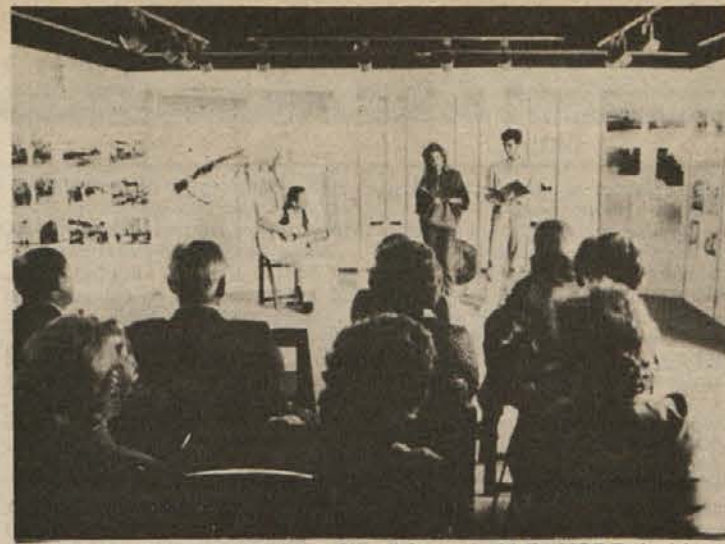
To revijo za likovna vprašanja izdaja ZKO Slovenije, tiskajo pa jo v Novem mestu

LJUBLJANA — Pred kratkim je izšla 7. številka Likovnih odsevoj, revije, ki jo izdaja Zveza kulturnih organizacij Slovenije in je namenjena izobraževanju ljubiteljskih slikarjev in kiparjev. Revija izhaja pod vodstvom glavnega urednika Josipa Korošca, odgovorna urednica je Andreja Koblar, zunanjo podobo pa ji kot tehnični urednik daje novomeški slikar Janko Orač, sam slikar, zaposlen v Tiskarni Novo mesto, kjer Likovne odseve tudi tiskajo.

Omenjena številka je izšla v 1200 izvodih in je glede na vsebino srednješolski učbenik, zato jo je tudi založila Posredna izobraževalna skupnost za kulturo Slovenije. Prinaša samo eno temo, in sicer Sergeja Vrišerja Osnove muzeologije. Kot pravi avtor v uvodu, Osnove muzeologije tudi so učbenik, namenjen učencem družboslovne in kulturne usmeritve (ustreznost za uporabo je potrdil strokovni svet Posredne izobraževalne skupnosti za kulturo), je pa to obenem prva slovenska publikacija, ki poskuša zajeti problematiko muzeologije v knjižni obliki, s čimer pa njena uporabnost ne ostaja zgolj znotraj ustaljenega rednega izobraževanja, temveč more k poznavanju tega področja pomagati tudi drugim, ki si želijo pridobiti znanje prek samoizobraževanja. Ta ki pa ljubiteljski slikarji, še posebej mlajši rod v njihovih vrstah, nedvomno so.

Povejmo še, da delo okvirno obravnava vlogo muzejstva v svetu in doma, vrsto poglavij pa posveča prečim vprašanjem praktičnega dela v muzejih.

I. Z.

RAZSTAVA DOKUMENTOV — V mali dvorani oddelka NOB Dolenjskega muzeja je odprta razstava, posvečena 45-letnici prve osvoboditve Novega mesta. Pripravil jo je kustos omenjenega oddelka zgodovinar Zdenko Picelj. Na ogled je blizu 100 fotografij in drugih eksponatov, od katerih jih je večina prvih predstavljena javnosti. Na otvoritveni slovesnosti minuli četrtek so obiskovalci z zanimanjem prisluhnili recitacijam učenek SŠTZU Boris Kidrič iz Novega mesta, od tam pa je tudi ta posnetek. (Foto: I. Zoran)

»Novo mesto 1941 — 1943 — 1945«

V Dolenjskem muzeju razstava, posvečena 45-letnici prve osvoboditve Novega mesta — Na ogled okoli 100 fotografij

NOVO MESTO — 8. septembra 1943, ob kapitulacije Italije, je bilo Novo mesto prvič osvobojeno. Čeprav je okusilo le šest tednov svobode, je ta čas zapisan v njegovi novejši zgodovini z velikimi črkami. Kajti okusiti svobodo sredi največje morije druge svetovne vojne res ni bila majhna stvar.

Iz tistih dni so ohranjeni številni dokumenti: fotografije in listine. Veliko tega hrani oddelk NOB Dolenjskega muzeja. To so trajne priče časov, ki so zahtevali človeške in materialne žrtve, da bi bilo nekoč ljudem lepše.

Na razstavi, ki so jo odprli v mali dvorani oddelka NOB Dolenjskega muzeja minuli četrtek, na dan 45-letnice osvoboditve Novega mesta, pod naslovom »Novo mesto 1941 — 1943 — 1945«, je na ogled blizu 100 fotografij iz vojnih let v Novem mestu. Med njimi je veliko takih, ki kažejo mesto v ruševinah, saj so ga večkrat bombardirali. Najstarejši posnetek je iz leta 1929, kaže pa Novo mesto iz zraka. »Vse razstavljeno gradivo je v spomin in hkrati v opomin.« je na otvoritvi poudaril govornik Boris Dular, predsednik občinske konference SZDL v Novem mestu.

Kulturni program na četrtkovi otvoritvi dokumentarne razstave, posvečene 45-letnici prve osvoboditve Novega mesta, so pripravile učence Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič iz Novega mesta (Šmihela). Izvedle so daljšo priložnostno recitacijo.

Razstavo je pripravil zgodovinar Zdenko Picelj, kustos v oddelku NOB Dolenjskega muzeja. Ob tej priložnosti je muzej ponatisnil njegovo knjižico Osvoboditev Novega mesta.

I. Z.

ALOJZ KONC RAZSTAVLJA V BREŽIŠKI GALERIJ

BREŽICE — Galerija Posavskega muzeja je novo razstavno sezono začela minuli četrtek z otvoritvijo razstave slik in kipov akademskega slikarja Alojza Konca. Program ob otvoritvi je izvedel priznani kitarist Jerko Novak iz Ljubljane. Končeve slike in kipi bodo na ogled do vključno nedelje, 2. oktobra, vsak dan od 8. do 13. ure.

P. PERC

Izpoved prek portretov

V novomeški Krki razstavlja mlada slikarka iz Zagreba

NOVO MESTO — Galerija Krka, kakor krajše imenujejo razstavno avlo v poslovni stavbi novomeške tovarne zdravil v Ločni, ni nikoli hotela biti ozko »zazrta« v slovensko likovno produkcijo, pač pa je ves čas, še posebej zadnja leta, delovala kot razstavnišče, ki je odprto za ustvarjalnost. Prav zdajšnja razstava, ko so na ogled stvaritve Libuše Kirac — Vranko, mlade akademске slikarke iz Zagreba, to odprtost še poudarja. Tovrstni poudarek je bil zaznaven že na otvoritveni slovesnosti, na kateri programa niso izvajali novomeški glasbeniki, temveč članica hrvaškega narodnega gledališča flavtistka Branka Potkovač, torej glasbenica iz kraja razstavjalke.

Kot je zapisal hrvaški akademski kipar Andre Mohorovičič, prikličejo slike Vrankove, razstavljene v Krki (gre za del obširnega cikla Galerija), s svojimi barvami in toni stari Bizanc, s črto in stilizacijo pa spominjajo na afriško umetnost, še posebej egipčansko. Gre za vrsto portretov (prijateljev, znancev, sodelavcev) ljudi z različnimi življenjskimi usodami in vsak od njih ima tudi ozadje, zgodbo, ki pa je nekoliko zastrta. So pa zato liki izrisani tako, da je moč prepoznati značaj portretirancev. Vsekakor omogoča ta razstava zanimivo srečanje z ustvarjalnostjo, ki jo je moč sprejeti kot iskreno izpoved mlade akademске slikarke, skoraj krik osvobajajočega duha.

I. Z.

SLIKARKA V KRKI — V galeriji poslovne stavbe tovarne zdravil Krka v Novem mestu so v torek, 6. septembra, odprli razstavo, del zagrebške akademске slikarke Libuše Kirac-Vranko. Ob tej priložnosti je Bachove suite na flauti zagrnila njena rojakinja Branka Podkovač iz HNK v Zagrebu. Dela mlade slikarke, ki ima za seboj že več samostojnih in skupinskih razstav, bodo na ogled kak mesec. Na sliki (od leve proti desni): slikarka Libuša Kirac-Vranko, predsednica KUD Krka, Marija Žvegljić in povezovalka programa Jerca Pezdrič. (Foto: J. P.)

Pridejo iz vse Slovenije

Sredi oktobra bo v Novem mestu dvodnevni strokovni posvet slovenskih knjižničarjev — Tudi dve razstavi

NOVO MESTO — Zveza bibliotekarskih društev Slovenije pripravi vsako leto strokovno posvetovanje za slovenske knjižničarje. Posvetovanje je vsakokrat v drugem kraju in izvedbo letošnjega so zaupali Društvu knjižničarjev Dolenjske, ki ima sedež v Novem mestu.

»Posvetovanje bo dva dni, v četrtek, 13., in v petek, 14. oktobra. Potekalo bo v Domu JLA, ki ima dovolj velike prostore, predvsem pa dvorano za manifestacije z več sto udeleženci, kolikor jih pričakujemo tudi mi,« pravi predsednica Društva knjižničarjev Dolenjske Ida Pucelj. »Za nas bo to velik dogodek, da pa bi ga lahko izpeljali, smo se za denarno in druge oblike pomoči obrnili na nekatere delovne organizacije, ki so v takih primerih že do zdaj pokazale posluh in razumevanje za kulturo. Pokroviteljstvo je prevzela novomeška občinska skupščina.«

Glavna tema posveta slovenskih knjižničarjev v Novem mestu ima

• Na otvoritvi strokovnega posvetovanja slovenskih knjižničarjev v novomeškem Domu JLA bo govoril predsednik republiškega komiteja za kulturo, pisatelj Vladimir Kavčič. Njegov nastop pričakujejo še s posebno velikim zanimanjem, kajti med drugim naj bi vzel pod lupo tudi navdaje težavnih položaj slovenskega knjižničarstva v nič kaj spodbudnih razmerah. V imenu pokroviteljica bo govoril predsednik novomeške občinske skupščine Franc Šali.

naslov Zapisni znanja v informacijski dobi, obsegala pa bo dva tematska sklopa. Prvi se nanaša na

nekonvencionalno gradivo kot nosilca informacij, drugi pa na zaščito in varovanje vsega knjižničnega gradiva — konvencionalnega in nekonvencionalnega. Strokovnjaki za ta področja bodo pripravili vrsto referatov in dopolnilnih referatov, ki bodo vsekakor dobra podlaga za razpravo in zaključke. Iz tega je tudi razvidno, da bo posvetovanje oba dneva izrazito delovno.

»Društvo knjižničarjev Dolenjske in Študijska knjižnica Mirana

Ida Pucelj: »Na izvedbo posvetovanja slovenskih knjižničarjev se v Novem mestu že dolgo pripravljamo.«

Jarca bosta pripravila tudi dve spremljaloci prireditvi. V avli Doma JLA bo odprta razstava slikarskih del akademskega slikarja Milana Rijavca, mokronoškega rojaka, v Študijski knjižnici pa razstava projektov za adaptacijo in prenovo te knjižnice,« še pove Pucelja in pojasni, da sta omenjeni razstavi največ, kar je moč pripraviti s skromnimi sredstvi.

I. Z.

Slovenija Moja dežela.

IZSELJENCI RAZSTAVLJAJO

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu bo še danes in jutri odprta razstava z naslovom Likovna dela slovenskih izseljencev, ki so jo pripravili v sodelovanju s Slovensko izseljensko matico v Ljubljani. Svoja dela razstavlja osemnajst avtorjev — Slovencev, ki so udomljeni malone na vseh kontinentih. Obiskovalci so razstavo sprejeli z velikim zanimanjem.

Objavljamo akvarel z upodobljenim vinogradnikom. Slika je delo Toneta Kobala, ki živi v Kanadi.

Kočevci prekrizali načrte

S sedanjim samopriskom v črnomaljski občini obnovili in dozidali šoli v Semiču in Starem trgu

ČRNO MELJ — V črnomaljski občini dograjujejo in obnavljajo šole z denarjem, ki ga dobijo s samopriskom, razpisanim prav za te namene. Sedanji samopriskovek za družbene dejavnosti se izteče sredi leta 1990, kot pa vse kaže, jim ne bo uspelo — tako kot tudi pri samopriskovkih doslej — uresničiti celotnega programa, kajti že zdaj se je nakopičilo nekaj težav.

S samopriskom so doslej obnovili in razširili osnovno šolo v Semiču, prav te dni pa zaključujejo razširitev in adaptacijo šole v Starem trgu, zgradili pa so tudi novo telovadnico. Sedaj bi morala priti na vrsto osnovna šola Vinica. Tu pa se začnejo težave. V Starem trgu so namreč glede na podražitev in večji obseg del, kot so jih predvideli, porabili že ves denar, ki naj bi se letos stekel s samopriskom. V Starem trgu so tudi predvidevali, da bo 40 do 45 odst. denarja za šolo primaknila sosednja kočevska občina, iz katere se v Starem trgu šola 45 odst. učencev. Vendar novembra lani v Kočevju samopriskovek ni bil izglasovan, tako da je kočevska občina dala za obnovo starotrške šole le simbolično vsoto. V Črnomlju menijo,

da takšno ravnanje kočevske občine ni pošteno, čeprav je res, da bi bila šola — in je v resnici bila — obnovljena tudi brez prispevka Kočevcev.

Seveda sedaj primanjkuje denarja za viniško šolo, ob kateri bi morali ta mesec začeti z dozidavo učilnic in telovadnice. Ta šola je namreč edina v črnomaljski občini, ki ima poln dvoizmenski pouk: 7 oddelkov dopoldne in prav toliko popoldne. Čeprav denarja iz samopriskoveka ne bo, bodo poiskali druge možnosti, kredite, tako da bo gradnja v vsakem primeru stekla še letos in da bodo prihodnje leto upravičeni dobiti denar iz sredstev vzajemnosti republiške izobraževalne skupnosti, ker je Vinica v mejni nerazviti krajevni skupnosti.

Še večji problem predstavlja šola v Župančičevi ulici v Črnomlju, ki bi morala biti prav tako razširjena z denarjem iz sedanjega samopriskoveka, z deli pa naj bi pričeli jeseni prihodnje leto. Toda v črnomaljski občini bodo srečni, če bodo lahko pokrili s tem samopriskovkom vse stroške v Vinici. In ker se sredi leta 1990 ta samopriskovek izteče, bodo v črnomaljski šoli morali najbrž počakati na denar iz naslednjega.

M. BEZEK-JAKŠE

Založba, ki ne ve za »suhe krave«

Prešernova družba že četrta med slovenskimi založniki

LJUBLJANA — Prešernova družba stoji spodobno v areni slovenskega kulturnega življenja. Več kot ugledno mesto pa si je pridobila tudi med založniki. Medtem ko je bila po založniški dejavnosti v Sloveniji dolgo in še pred leti blizu dvajsetega mesta, je zdaj že četrta največja založniška hiša. Pred njo so samo Državna založba Slovenije, Mladinska knjiga in Cankarjeva založba. Dejavnost Prešernove družbe temelji na članstvu. Slednje se je od leta 1983 osemkrat povečalo. Tisto leto je imela družba le nekaj nad 6.000 članov, ob koncu lanskega leta pa že 46.000. Zadnji podatki povedo, da šteje Prešernova »družina« že prek 50.000 udov. Razumljivo je, da so v tolikšem številu tiskane tudi knjige, ki jih izdaja ta družba. Podatki o skupni nakladi povedo, da se je ta v obdobju 1983 — 1987 povečala skoraj za sedemkrat, število izdanih naslovov pa okoli 2,8-krat. S tem zelo učinkovito izpolnjuje geslo, da pojdi knjiga Prešernove družbe v vsak slovenski dom — ne glede na to, kje ta stoji.

Prešernova družba žanje take uspehe v času, ko slovensko založništvo doživlja eno svojih največjih kriz, »najbrž največjo v vsem povojnem času«, kot je dejal Ciril Zlobec. Kaže, da se družba znala pravočasno pripraviti na to krizo in se obenem pred njo zavarovati z nekaterimi izvirnimi prijemi. Vsaj za zdaj ji še nič ne grozi, da bi ji čas in nepriljubne razmere spremenili »lepo rejene krave« v suhe in jalove, pač pa se lahko nadeja, da bo njena knjižnica »čreda« tudi v prihodnje rejena, zdrava in plodna.

I. Z.

Ko bo KATV lahko sama odgovarjala

Odgovor na pismo »Naš up je ostal nepotešen« v predzadnji številki Dolenjskega lista

Pred nami je čas, ko bo kabelska televizija sama odgovarjala na številna vprašanja krajanov in naročnikov za priključke, ki jih zdaj zastavljajo posameznikom v grad-

benem odboru za izgradnjo kabelskega omrežja v Novem mestu.

Da bi bilo to čim prej, sem si zaželel tudi 1. septembra, ko sem v Dolenjcu opazil podnaslov »Zakaj še vedno ni nič s kabelsko televizijo« in članek »KATV le postaja resničnost — kdo je kriv za zamudo«.

Več kot štiri mesece po pogodbenem roku je resnično veliko čakanja, nam v gradbeni odbor pa je ta čas pobegnili, ko smo se dan na dan ukvarjali z bolj in manj pomembnimi, pa vendar nujnimi deli, od uvca za sklopov za glavno postajo do prekopov skozi vrtove in zidove po več kilometrov dolgem razvodu primarnega kabla.

Najbolj viden je objekt z antenskim stolpom na Marofu, v katerem je že montirana glavna postaja. Gradnja, čeprav malega objekta, je terjala izvedbo vseh del kot velika stolpnica.

Preveč in tudi nezanimivo bi bilo opisovanje vseh nalog in težav, s katerimi se srečujemo v gradbenem odboru, vseeno pa nismo tako hudo zanemarili obveščanja naročnikov. Res je, da kljub pobudam posameznikov odbor ni izdal posebnega glasila, predvsem zaradi stroškov po 20. aprila. Zato pa so posamezni člani vsak mesec v Studiu D odgovarjali na vprašanja poslušalcev in dajali celovitejšo infor-

macije. Poleg tega so nekatere krajevne skupnosti v tem času izdajale svoja glasila (Mestne njive, Žabja vas), v katerih so obveščali krajanje tudi o kabelski televiziji.

Najhuje pa je to, da v tem času gradnja iz objektivnih in subjektivnih vzrokov ni ustrezno napredovala. Gradbeni odbor je večkrat, predvsem pa preko nadzornih organov, posredoval pri izvajanju del, obrtni zadrugi Napredak iz Čakovca.

Gradbeni odbor je ocenil, da je poleg dolgih uvoznih rokov in postopkov za glavno postajo in primarne kable vzrok za zamudo tudi neusklajeno delo podizvajalcev.

Na zadnjem razgovoru predstavnikov izvajalca in investitorja, ki je bil 31. avgusta, so bili dogovorjeni novi roki za dokončanje del po gradbenih fazah, ki jih tu navajam:

— A del prve gradbene faze (soseske Mestne njive, Brezov log, gornji Bršljan in Center),

— B del prve gradbene faze (spodnji Bršljan, Cegelnica, Ločna in Mačkovec),

— druga gradbena faza (KS Majde Šilc, Žabja vas, Mali Slatnik).

V delu prve gradbene faze bo:
— končan primarni razvod kabla do 5. septembra,

— končan sekundarni razvod kabla do 12. septembra,

— izvedena montaža elektrone in odveznih mest v objektih naročnikov od 12. septembra do 12. oktobra 1988.

Zaradi posebnih pogojev gradnje v mestnem jedru (stare hiše, prekopi asfalta) bodo tu dela končana najpozneje do 12. novembra 1988.

Za drugo gradbeno fazo je narejen osnovni projekt in pregledane so trase primarnih vodov. Dela se bodo nadaljevala takoj po prvi gradbeni fazi.

Za B del prve in za drugo gradbeno fazo so v postopku za uvoz primarnih kabl.

V ostalih krajevnih skupnostih v mestu se gradnja še ni pričela. Pravi čas bo prihodnje leto.

V hišici za vozlišče na Marofu, ki jo je gradila obrtna zadruga Hrast iz Novega mesta, so vse naprave za sprejem in obdelavo signalov. To vozlišče zadostuje za razpošiljanje slike in zvoka za vse naročnike na območju mesta z bližnjim okolico.

Splošne gospodarske razmere in divja inflacija povzročata velike, predvsem finančne težave. Odbor si prizadeva, da bi izpeljal investicijo brez podražitev priključkov za tiste naročnike, ki so podpisali pogodbe in plačali vse obroke. S pomočjo nekaterih organizacij združenega dela upamo, da nam bo to uspelo, kar bomo lahko šteli za velik uspeh, kljub več kot štirimesečni zamudi.

ALOJZ PUCELJ,
predsednik gradbenega odbora

NAGRADA

V preteklem šolskem letu je brežiška raziskovalna skupnost razpisala natečaj za raziskovalne naloge. Ker smo že pred leti proučevali na artiškem območju stare knjige in bili z odkritim zelo zadovoljni, smo sklenili, da nalogo obnovimo in jo pošljemo, saj je bila v Pionirju ocenjena odlično. Uspeli smo. Raziskovalna skupnost nas je nagradila s 15.000 din. Honorar bomo porabili za izlet.

GORAZD BALAS
NOVINARSKI KROŽEK
OŠ Artiče

Je sporno vojaško povelje ustavno in zakonito?

Pobuda OK ZSMS Novo mesto skupinam delegatov

Predsedstvo OK ZSMS Novo mesto je na svoji 39. seji 6. septembra sprejelo sklep, da skupini delegatov za deležiranje v zbor občin skupščine SR Slovenije in skupini delegatov za deležiranje v zbor združenega dela (za gospodarsko, prosvetno-kulturno in socialno-zdravstveno področje) skupščine SR Slovenije posreduje naslednjo pobudo:

»V zvezi s sporocilom za javnost Odbora za varstvo človekovih pravic, objavljenim v Delu 2. 9. 1988, ki se nanaša na vlogo in naloge predsedstva SR Slovenije glede ugotavljanja ustavnosti in zakonitosti tajnega vojaškega dokumenta, na podlagi katerega je bila v Ljubljani obsojena četverica, vam predlagamo oz. dajemo pobudo, da v skupščini SR Slovenije zahtevate:

1. da v okviru že navedenih ustavnih določb in svojih pristojnosti skupščina SR Slovenije obravnava vprašanje ustavnosti in zakonitosti spornega vojaškega povelja in do njega zavzame stališče; in sicer na izredni seji, ki naj bo zaradi izjemne pomembnosti tega vprašanja za spoštovanje suverenosti in ustavne ureditve sklicana takoj — ali

s to posebno točko vsaj takoj razširi dnevni red prve že sklicane seje skupščine;

2. da na podlagi 382. člena ustave SR Slovenije in stališčem SR Slovenije zahteva od predsedstva SR Slovenije njegovo stališče o tem vprašanju, kolikor predsedstvo vsebinskega stališča ne bi sprejelo že pred to sejo skupščine in na njej o tem že poročalo, pri čemer bi bilo v primeru različnih mnenj znotraj predsedstva treba skupščino in javnost seznaniti s stališčem vsakega posameznega člana, kar je osnova za njihovo odgovornost pred skupščino in pred javnostjo.

Predlagamo vam tudi, da na svojo prvo sejo, ko boste obravnavali to pobudo, povabite predstavnika (člana) predsedstva OK ZSMS Novo mesto.«

Za nagrado lovška puška

Na Škrjančah so se za 5. pokal Mercatorja pomerili strelci na glinaste golobe

Ob odlični organizaciji prizadevnih članov LD Padež so se v nedeljo na strelišču na Škrjančah pomerili strelci na glinaste golobe in strelci na pomanjšano tarčo srnjaka za 5. pokal Mercatorja.

Kljub temu da zaradi državnega prvenstva ni bilo najboljših ekip in posameznikov, je bila konkurenca izredno močna. Prek 100 udeležencev je doseglo dobre strelske rezultate, čemur je poleg dobrih tekmovalnih pogojev botrovalo tudi lepo vreme. Prehodni pokal v kombinaciji so si pristrjelali člani Mercatorjeve ekipe s 502 točkama, sledijo jim ZLD Posavje s 486 točkami in SD Partizan Krško s 484 točkami.

Ekipno je v streljanju na glinaste golobe zmagal Mercator s 55 zadetki, sledita mu Partizan Krško s 51 in LD Prebold s 50 zadetki. V streljanju »srnjaka« je ekipno zmagala ZLD Posavje 2 z 261 krogi, za njo sta LD Begunje z 257 in Udenboršt z enakim številom krogov.

Med posamezniki je v kombinaciji zmagal Janez Škrli iz LD Begunje s 181 točkami in si poleg pokala prislužil tudi lovsko puško, Mercatorjevo darilo. Drugi je bil Dušan Urankar iz ZLD Kozjanske s 180 točkami, tretji Tadej Burazer iz LD Loka z enakim številom točk itd. V streljanju na glinaste golobe se je najbolje odrezal Drago Avberšek iz Mercatorja, drugo mesto je osvojil Janez Saje iz LD Padež in tretje mercatorjevec Franc Končan. Vsi so zadeli po 20 golobov. Pri tarči se je povzpel na zmagovalno stopnico Marjan Barbič, drugi je bil Zdravko Vrankar in tretji Damijan Kandave. V razstreljevanju je zmagal Jože Česnik pred Jožetom Strgarjem in Janezom Sajetom. Po trije tekmovalci v vsaki disciplini so prejeli pokale in praktične nagrade. V kombinaciji je prejelo praktične nagrade 25 tekmovalcev.

ANTON REPOVŠ

Slovenija
Moja dežela.

PIKNIK REJENČKOV — Utrinek s prizorišča iger in smeha.

Dodatni davki za kmete?

Bolj so kmetijstvu potrebne dotacije, država pa naj išče rezerve drugje

Slovenski izvršni svet je sprejel predlog o sprememah davčnih obremenitev. Med drugim so predvideni obdavčitve nadur in dodatni davki v kmetijstvu, in sicer naj bi se povišali davki od neobdelane zemlje.

Torej: sedaj, ko smo mlade ljudi naglali v industrijo in v Nemčijo na delo in je vse breme padlo na izčrpane starčke, jih bomo še naknadno obdavčili. To ni prav! S priložnostjo je še nobena država dosegla dviga proizvodnje. V predlogu so sicer predvidene neke olajšave, toda s tem bo birokracija spet povečana.

Edina spodbuda za dvig proizvodnje je ekonomska cena. V tem se lahko zgledujemo po zahodnih državah. Z ekonomsko ceno bodo oživele tudi družne farme. V kmetijstvu bi morali premišljati o dotaciji, ne pa o dodatni

obdavčitvi. Ljudje, ki so ostali na kmetiji, so vedno bolj apatični. Delovne sile na deželi ni, brezposelni pa sploh nočejo delati na zemlji, saj kmečko delo ni bilo nikoli cenjeno, vsi so kmeta samo izkoriščali in ga videli le ob revizijah in obdavčenjih.

Urediti je treba cenovna razmerja, če ne gre drugače, tudi z državnimi dotacijami, predvsem pa ljudem vrniti zaupanje. Po osvoboditvi krivično zaplenjena zemlja se mora vrniti pravim lastnikom, lastniki pa morala ponovno postati sveta. Država pa naj išče rezerve drugje (štate, mitingi, univerziade, socialni podpiranci, ki so združeni, pa cele dneve ležijo v senci, itd. itd.).

FRANC DERGANČ
Semič

Kakor se kdo znajde...

Metličani malo nudijo obiskovalcem Bele krajine

Jesen trka na vrata. Spet bodo navalili v Belo krajino izletniki iz domače vse Slovenije. Ko bodo organizatorji spraševali, kaj jim je na voljo, jim bodo Metličani ponudili ogled belokranjskega muzeja, nakupe v industrijski prodajalni Betti ter pokušnjo belokranjskih vin v vinski kleti. In potem? Naprej pa po pravilu: kakor se kdo znajde.

Pa je v Metliki le nekaj gostilničarjev, je hotel Bela krajina in še kaj, kar bi se dalo ponuditi, izkoristiti. V zabavo in veselje obiskovalcem, ki so gotovo že slišali za radoživost, prijaznost in gostoljubnost ljudi na sončni strani Gorjančev. A se obnašamo zadnje čase, kot bi nam bili ljudje, ki si želijo spoznati deželico brez in stelnikov, v napoto, odveč. Odojčki in janjci na raznju so posebnost, tamburice in bele narodne noše tudi. Če ne drugega, bi lahko v kakšni gostilni kdo raztegoval harmoniko, spet drugje bi lahko pripravili za obiskovalce družabne igre, žrebanja, ki bi prinesla srečnejšem majhne, skromne belokranjske spominke. Izletnikom bi lahko ponudili orehe, proste potice, matevza, grozdje, ki dozoreva v goricah.

Metliško Turistično društvo je pre slablo, da bi se lotilo česa podobnega. Slišati pa je, da se za organizacijo izletniškega turizma zanima in pripravlja zasebnik. Krepko bo moral sodelovati z gostinskimi in kulturnimi delavci v občini. To tudi namerava, vprašanje je

le, koliko je pripravljena popostriti ponudbo tudi druga stran. Predvsem za sebnost gostince, ki se vse preveč hitro zadovoljijo z »visenjem na šanku«, s pivci brizgancev in z dolgimi filozofiranjami zapleže. Preveriti bo treba možgane, prisluhni ljudem, da imajo zamisli, sicer bomo še bolj zdrsnili v sivo povprečje ali pa še globlje.

Če smo že prepustili poletje in poletne goste naključju, dolgočasju in samim sebi, ne dovolimo, da se nam to zgodi še jesen! Bela krajina je jeseni kot v pravlji, naravi pa moramo nekaj dodati tudi ljudje.

TONI GAŠPERIČ

»In komu bom plačal takso?«

Tako se je spraševal nizozemski turist, ki je nato z družino več tednov zastoj letoval ob Kolpi

Verjetno ni nič novega, če rečemo, da v Metliki ne znamo pripeljati turista; tudi če slučajno zaide, ga ne znamo pritegniti, da bi del denarja, ki si ga je namenil potrošiti, potrošil tukaj. Vendar pa ne le da ne znamo zaslužiti, niti nočemo.

Na kopališču v Metliki sem srečal nizozemskega turista. Pogovor je v polomljeni tarzanski angleščini potekal nekako takole:

— Postavil bi šotor, pa ne vem, na koga naj se obrnem.

- Jaz vam lahko pomagam.
- Nisi me razumel. Rad bi se prijavi pri kakšni odgovorni osebi. Želil bi nekaj časa preživeti v tem kampu.
- Saj to ni kampa.
- Torej ne smem postaviti šotora. Kaj pa potem počnejo vsi ti Nemci, Finci in Čehoslovaki, ki so tu postavili šotore in prikolice?
- Preživljajo svoj dopust.
- Torej lahko tudi jaz postavim šotor in preživim tukaj nekaj dni skupaj z družino?
- Zakaj pa ne?
- In komu bom plačal takso?
- Lahko jo plačate sv. Duhu, če že hočete plačati.

Nikakor ni mogel razumeti, da lahko nekdo letuje kar ob neverjetno topli reki in na toplen soncu ter uporablja vodo in sanitarije Integralovega bifeja, ne da bi zato moral komurkoli nekaj odšteti. Pa je vedel, da odhaja v deželo, ki jo pestijo hude gospodarske težave in ki ji je vsak dinar dobrodošel. Še dolgo je zmejal z glavo, in ko je postavil šotor, se mi je zazdelo, da ima občutek, kakor bi počel nekaj nedovoljenega.

Nizozemska družina se je več tednov namakala v Kolpi, lepo so zagoreli. Oskrbovali so se v trgovini na Jurovskem Brodu pa tudi na pivo so hodili čez most, saj je bife na kopališču odprt le nekaj ur na dan.

Predlagam občinskemu Rdečemu križu, da letovanje te in še mnogih inozemskih pa tudi domačih družin vključi v svoje poročilo o dejavnosti v letu 1988.

MATJAŽ RUS

Čigavo je rečno obrežje?

Občana moti, da počitnikarji in domačini postavljajo ograje na Krkinem bregu

Rad imam Dolenjsko, zato grem tja z družino večkrat na izlet. Tam gobarimo, planinarimo, se kopamo in tudi lovimo ribe. Leta že namakam trnek v Krko, in to največkrat pri Krški vasi v brežiški občini, drugi družinski člani se radi kopajo v dokaj čisti Krki. Vse je tako, da bolje biti ne more, razen ene reči. Marsikje je nemogoče priti do Krke, ker je na obrežju precej ograj, zaradi katerih ne moremo priti do najzanimivejših ribiških prostorčkov.

»Sem pa jezen«

Pisma o tatvinah pa si ne upa podpisati

KOČEVJE — Te dni smo spet dobili nepodpisano pismo. Ker je zaradi nedokazljivosti lahko žaljivo za kolektiv, na katerega se nanaša kritika nepodpisane, smo pismo skrajšali tako, da se ne ve, za kateri kolektiv gre. Čeprav pismo ni podpisano, je v njem gotovo več kot zrno resnice, zato vam zaupamo glavne misli iz njega:

»Tovariš novinar, Nimaš kaj pisati? Pa piši o krajah, in to na veliki nogi. Bi se reklo, da je že kot nekakšno tekmovalje, kdo bo več. Kje to: v..... v Kočevju krađejo..... in druge izdelke, nosijo cele torbe ven in prodajajo... se otroci grešnikov hvalijo in kažejo tudi do 6 cm debele kupe denarja.

Pa čuvaji niso nič boljši. Lepo si redijo svoje upokojenske riti ob tako donosnem honorarnem delu. Mi ubogi pa kupujemo po drobtincah, oni pa kar cele borše. Veš, gnezdo imajo v hiši poleg..., vse imajo zastoj... Žene čuvajev pa kar prihajajo in odhajajo iz tiste hiše vse nasmejane, riti se jim kar tresejo od debelosti.

Misliš si: spet en nepodpisani! Si ne upam. Sem pa jezen. Zdravo.«

Na postaji milice v Kočevju nam je pomočnik komandirja Jože Postrak povedal, da so podobno nepodpisano pismo dobili tudi oni. V dvodnevi akciji, ki so jo izvedli, pa niso odkrili kaj bistvenega. Dodal je še, da bi bil uspeh gotovo boljši, če bi se neznan in nepodpisani občan oglasil kar na postaji milice. Tako bi zelo pomagal milicnikom, medtem ko nepodpisana pisma nobe-nemu in tudi milicnikom niso v pravo pomoč. Že brez takih obvestil pa je povsem razumljivo, da bo zaradi občutnega padca življenjskega standarda raznih oblik nezakonitega prisvajanja dobrin vedno več.

J. PRIMC

V TRIGLAVSKEM POGORJU

Prek 20 brežiških obrtnikov in delavcev je nedavno obiskalo triglavsko pogorje. Od kočje pri Savici so šli do doma na Komni, kjer so jih lepo sprejeli postregli. Oskrbniki so imeli na zalogi celo mleko in kavo, kar je redkost v mnogih gostiščih. Naslednji dan so planinci krenili proti koči pri sedmerih jezerih. Po kratkem oddihu pri eni od koč so se sprehodili po prelepi dolini jezer. Pri Črnem jezeru so izpraznili nahrbtnike in krenili čez strmo Komarčovo v dolino. Nekateri so se tokrat prvič srečali z naporom, ki ga zahtevajo gore. Izletnike je vodila predsednica brežiškega planinskega društva Vebletova, medtem ko je pohod pripravila tajnica združenja obrtnikov Kržaničeva. Prevoz in prenočišča je plačalo združenje.

BOJAN HORVATIČ

ZLATOPOROČENCA BIZJAK — Preteklo soboto sta na sevniskem gadu v razkošno opremljeni poročni dvorani praznovala zlato poroko Dragica in Drago Bizjak iz Sevnice. Slavljenca nista odraščala v obilju, starši pa so ju vseeno vzgojili v zavedna Slovenca. Dragica se je izučila za trgovsko pomočnico, Drago pa za urarja. Veliko sta prispevala partizanom, zato so ju Nemci preganjali. Drago je moral leta 1942 pobegniti v partizane, kjer je do konca vojne delal kot obveščevalec Kozjanskega odreda. Po osvoboditvi ni bil priznan le kot dober urarski mojster, ampak tudi kot predan telesnokulturni delavec.

META POVHE
Smednik 14
Raka

POTRDLA 50 LET SKUPNEGA ŽIVLJENJA

NOVO MESTO — Zakonca Ivan in Janez Kotar s Ceste herojev 64 v Novem mestu praznujeta petdeset let skupnega življenja. Vzela sta se 4. septembra 1938 v Škočjanu, zlato poroko pa sta obhajala v soboto, 10. septembra. Slovesen obred, na katerem sta si obljubila nadaljnjo zvestobo, je bil na Otočcu, opravil pa ga je pooblaščenec novomeške občinske skupščine Miloš Jakopc. Ponovni da sta izrekla v krogu svojih otrok in vnukov, Ivana v svojem 73., Janez pa v 74. letu.

Po vodo pod pokopališko škarpo

Eno stalnih in latentnih perečih vprašanj v metliški občini je že dolga leta romsko vprašanje. Stanje na tem področju, ki je, milo rečeno, slabo in zaskrbnjuje, se že dalj časa kljub raznim sklepom, zadolžitvam in komisijam ne izboljša niti za malenkost. Ni pa ta problematika toliko opazna, ker so Romi, razen če ne gre za kazenske zadeve, pri nas že od nekdanj porinjeni na obrobje družbenega zanimanja in skrbi zanje ali celo preko tega obrobja.

V metliški občini sta pri romskem vprašanju v ospredju dve stvari, ki sta med seboj tudi vzročno povezani: zaposlitev Romov in njihove strašljive bivalne razmere. Za zaposlitev Romov v tej belokranjski občini ni nikakršnega razumevanja. Že več let ni dobil zaposlitve niti en Rom. Nezaposlenost pa seveda onemogoča, da bi si Romi izboljšali svoje bivalne in življenjske razmere, da bi njihovi otroci redno obiskovali šolo, si pridobili vsaj osnovno izobrazbo in s tem povečali možnosti za zaposlitev. Sedaj se delovne organizacije marsikdaj Romov branijo, češ da so nepismeni oziroma da imajo samo po nekaj razredov osnovne šole. Starši, ki nimajo redne zaposlitve, odtegujejo otroke od šole zaradi nabiranja zdravih zelišč, gob in drugih priložnostnih del. Krog se sklepa, romsko vprašanje se obnavlja in celo zaostrojuje.

• Dejstvo je, da si Romi sami ne morejo in ne znajo pomagati, dejstvo pa je tudi, da v metliški občini že več let ne morejo ali nočejo izpeljati skupne akcije v smeri reševanja romskega vprašanja. Eden takih primerov je romsko naselje v gradaškem kamnolomu. Že pet let se vleče oziroma stoji postopek za prenos lastništva zemljišča z Gozdnega gospodarstva v last občine. S tem bi to naselje lahko legalizirali in tako bi vsaj tisti, ki so zaposleni, lahko pri svojih delovnih organizacijah dobili posojilo in si uredili bivališča.

Isti problem je v Križevski vasi. Pred leti je bila za to imenovana komisija, od vsega skupaj pa ni nič. Kot kaže, tudi s preselitvijo največjega, najbolj zanemarjenega in neurejenega romskega naselja v Borih pri Rosahncah ne bo nič. Že od lani so rezervirana sredstva za napeljavno vodo v to naselje, ki seveda nima niti elektrike, v njem pa živi osem družin s 34 člani. Vodovoda pa ne smejo napeljati, ker ni urejeno vprašanje lastništva zemljišča. Tako rezervirani denar propada, Romi pa hodijo po oporečno vodo pod pokopališko škarpo. Tako imenovano romsko vprašanje pa se vsake toliko časa pojavi v kakšnem dokumentu, sem in tja imenujejo kakšno komisijo, sprejmejo sklepe in dolžnosti, potem pa gre spet naprej (ali nazaj) po starem.

A. BARTELIJ

Kmet je in bo odvisen od neba

Blagodejni dež je vsaj za pol meseca zamudil, da bi se lahko popravil letino, vendar pa je končan agonijo, ki bi bila lahko še mnogo hujša. Vseeno smo doživeli najhujšo sušo v povojnem obdobju, nekateri trdijo celo, da v zadnjih sto letih. Po zmernih ocenah bo skupna letina za dobro tretjino manjša od običajne, še večji pa bo izpad dohodka, tako da upravičeno lahko govorimo o naravnih nesrečah.

M. LEGAN

Enak meter za velike in male

Prislovična učinkovitost japonskega gospodarstva sloni na drobnem gospodarstvu, njegov delež je že presegal 70 odst. v celotnem družbenem proizvod. Znan je primer avtomobilske firme Toyota, ki s 60 tisoč zaposlenimi izdelava skoraj toliko avtomobilov kot ameriški General Motors ali Ford s 400 tisoč delavci. Številke so samo približne, vendar zgovorno pričajo o moči majhnih kooperantov, ki v bistvu drže na trdnih nogah tudi tako velike firme, kot je Toyota.

In kako je pri nas? Vedno bolj spoznavamo, da so gospodarski dinosavri tipa Agrokomec, pa tudi doslej zelo ugledna Iskra in podobni preživeli svoj vek in so postali cokla razvoja. To je kaj kmalu postalo jasno ekonomistom, pa tudi politikom, ki so začeli vsi v en rog trobiti, da je treba razviti družbeno in zasebno drobno gospodarstvo, pa doslej nismo prišli kaj dosti naprej od besed in sestankov. Po eni strani hromijo razvoj drobnega gos-

Tisk, radio in televizija so bili v teh dneh polni zapisov in komentarjev, v katerih so pisci kot čarodeji vlekli iz rokava čudežno rešitev: namakanje, kot da gre za najpreprostejšo stvar pod soncem, odvisno zgolj od prosvetljenosti kmetijske politike, ki je pri nas že tako na psu. Resnici na ljubo je treba reči, da stvar le ni tako preprosta.

Prof. dr. Franc Zagožen, profesor na biotehniški fakulteti v Ljubljani, je za Teleks dejal, da je čisti nesmisel govoriti, da je kmetijstvo tovarna na prostem. Narava, ki se ji kmetijstvo mora prilagajati (in ne obratno) je v svojih zakonih in odnosih s človekom mnogo bolj zapletena od tovarniške tehnike in logike. Tudi suša je po svoje pokazala, da je tako.

Marsikdo se je lahko sam prepričal, kako je človek še odvisen od oblakov. Ob tedne trajajoči visoki temperaturi in skrajno suhem zraku je celo intenzivno zalivanje na vrhovih ostajalo skorajda brez haska. Naravne zakonitosti so neizprosne. Za kilogram organske snovi potrebuje rastlina več sto litrov vode. Siroka uč, da znaša izhlapevanje (evapotranspiracija) ob sušnem vremenu na enem hektarju 1,8 kubičnega metra vode za vsako stopinjo Celzija srednje dnevne temperature. Za namakanje enega samega hektarja polja bi po preprostemu izračunu potrebovali v letošnji suši, ki je trajala poltrajni mesec, okrog 2.000 kubičnih metrov vode. Kje ob presušeni vodnih virih dobiti tako ogromne količine vode in kje se ob konfiguraciji naših zemljišč sploh dajo narediti cenene namakalne naprave?

Teh vprašanj ne zastavljamo zato, da bi omalovaževali večno človekovo željo po obvladovanju narave, marveč da bi se tudi glede tega postavili na stvarna tla. Da ne bi le jadikovali, kako malo zemljišč namakamo (Jugoslavija je z 2,3 odst. namakanih polj v resnici na repu evropskih dežel), in da bi bolj izkoristili druge možnosti za zmanjšanje posledice nesreče. Od boljše agrotehnike, ki omili sušo, do dolgoročneje politike kmetijskih rezerv in rizičnih skladov, ki zmanjšajo udarec, s katerimi po zakonitostih narave od časa do časa prizadeta naša dežela, posebej pa še njeno kmetijstvo.

• Pomurski Vestnik je poročal, kako je Franc Filipič iz Radoslavca v ljutomerski občini v letošnji suši obvaroval 20 arov velik nasad kumaric. Uporabil je gasilske platnene cevi in črpalko ter v najbolj sušnih dneh vsak drugi dan zalival kumarice z vodo iz bližnjega potoka. Vsako zalivanje ga je stalo nekaj ur dela in 15 litrov super bencina. »Dejal sem si, naj stane, kolikor hoče, samo da nasad ne propade. Lahko rečem, da sem uspel, kumarice se res niso posušile,« se je tolažil Franc Filipič.

M. LEGAN

podarstva visoke cene kapitala, negotovost prihodnje gospodarske politike in sploh stabilnost političnega sistema, ne nazadnje tudi (ne)pripravljenost združenega dela za sklepanje dolgoročnih aranžmajev z obrtniki itd.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Branko Mikulič se je sicer potrudil in prišel na otvoritev celjskega obrtnega sejma, kjer je dejal, da brez razvoja drobnega gospodarstva ni mogoče zagotoviti ustrezne delitve dela, specializacije in izkoriščanja vseh možnosti, ki jih ima vsaka družba. Hkrati je dejal, da razvoja ni mogoče graditi samo na majhnih proizvodnih in storitvenih enotah, ampak naj bi pomembno vlogo odigrala tudi srednja in velika družbena podjetja. Priznal pa je, da je pri nas še vedno prisoten dogmatski odnos, kar seveda zavira razvoj drobnega gospodarstva. S spremembami ustave in reformo gospodarskega sistema bomo odpravili take omejitve, je med drugim dejal Mikulič in zagotovil, da bodo pogoji gospodarjenja za male in velike enaki, kar velja tudi za zasebni in družbeni sektor. Nosilci samostojnega osebnega dela bodo imeli enak družbenoekonomski položaj kot delavci, ki delajo z družbenimi sredstvi.

Tako načelno politično — gospodarsko stališče je seveda lepo slišati, čeprav z načelnimi stališči zelo težko preidemo k delu. Tako pravi tudi mag. Ciril Pevec iz trebanjske obrtne zadruge Unitehna. Po njegovem mnenju pri nas vse predolgo traja pot od zamisli do uresničitve, medtem ko po svetu taka spoznanja dokaj hitro uresničijo. Za primer je navedel sosednji deželni Koroško in Furlanijo — Juljsko krajino, kjer dosega delež drobnega gos-

Beseda naj stopa pred palico

Nedavna selitev Romov v Žužemberku bo lahko ostala zapisana v spominu kot opozorilni strel. Prebivalci tega kraja so ga poslali ne toliko nad romskimi glavami kot nad glavami članov krajevnega vodstva in predstavnikov različnih občinskih ustanov, ki so pravi naslov za reševanje romskega vprašanja. Preseljevanje je potekalo po uradnih in večini drugih informacij brez kakršnegakoli nasilja in groženj, ki bi obetale hudo kri v bodoče, a je suhokranjska neveljavo očitno tolikšna, da ne kaže zapirati oči pred nobenim od zapletenih in nedavno akcijo.

Take poti k rešitvi zastarane problema okrog naseljevanja Romov Žužemberčani bržčas niso izbrali naključno, saj njihova akcija časovno sovpada s pospešenimi pripravami za ureditev strnjene ali kakršnegakoli romskega naselja nekje na območju Žužemberka. Toda v strahu, da jih ne bi kdo prehitel z dokončnimi predlogi o naselitvi Romov, so se zatekli k akciji, ki ji po umirjenem premisleku celo pobudniki ne bodo mogli nadeti kaj veliko človečnosti. So to storili po spoznanju, da v nikakršnih argumentiranih razgovorih z oblastjo ne bodo mogli uveljaviti svojega odklonilnega stališča do Romov? Če je temu tako, bi se kazalo vprašati po vzrokih takih odklonilnih stališč.

• Celu vrsto pojasnil o tem, zakaj so Romi drugim prebivalcem trn v peti, bi se dalo spraviti na tak najbolj splošen skupni imenovalec: če dve skupini ljudi neomajno vztrajata vsaka pri svojem pogledu na rojstvo in na smrt ter na delo in na življenje in če sta pogleda tako različna, kot sta si vsakdesi pogled Romov in neromov, potem ti dve skupini ljudi nikakor ne bosta prebivali v spokojnem sožitju. Sociologi, socialni delavci ter vsi drugi resnični in namišljeni humanisti bodo ugovarjali, toda kmetje vztrajajo pri vprašanju, kdo naj se v Žužemberku komu prilagaja.

Sicer je res, da Žužemberčani ne obtožujejo v prvi vrsti Romov, ki živijo v njihovi okolici že dolgo časa, krajani so pripravljivi tudi priznati, da povzročijo največ škode na njivah in strahu osamljenim kmetom gostujejo Romi, ki se z neregistriranimi avtomobili zelo hitro premikajo iz kraja v kraj. Toda to ne spremeni zadeve — krivda pada na vse Rome, čeprav se zdi, da bi bili v Žužemberku pripravljivi izzeti iz tako posplošenih ocen tiste Rome, ki bi se redno zaposlili ali bi sicer delali.

Zdaj Romi niso zaposleni. Je zato kriv njihov pravadni nomadski čut, denar, ki ga kot socialno podporo prejemajo ostareli za delo nezmožni Romi, ali pa skrivajo resnico besede Roma: »Povejte mi, kako naj ob štirih zju-

traj vstanem izpod tega raztrganega šotora, se v temi oblečem in grem v službo.«

Dejstvo je, da vsaka od prizadetih strani vidi resnico in tragedijo po svoje. Ljudje so se znašli v zadregi, iz katere se nekateri ozirajo po republiški pomoči. Pri tem gotovo ni odveč pomislek, ali so v Sloveniji sploh mar novomeški in s tem tudi žužemberški Romi. Če bi na republiških pristojnih mestih že kaj storili v tej smeri, bi verjetno ukrepali po uradniški papirnati pameti, ki se ne zmeraj zmeraj za resnične človeške stiske. Zategadelj bi v Žužemberku pred vsem drugim kazalo ubogati nasvet: pogovarjamo se o Romih, in to tudi z Romi, s katerimi hočeš nočeš živimo zdaj in tu. Ni vrag, da se tako ne bi iz vsega izcimila kakšna rešitev.

M. LUZAR

Veliko pameti in hitimo počasi

Rezultati dosedanjih reorganizacij na različnih področjih v veliki večini primerov niso pomenili nove kvalitete. Prav nasprotno — sistem smo še bolj zapletli in ga podražili. Materialna baza družbe pa vse težje vzdržuje svojo nadgradnjo. Razvejanost samoupravnega in delegatskega odločanja pri nas bi morala pomeniti manjšanje obsega služb, ne pa obratno. S tem ni mišljeno visoko strokovno delo, brez katerega tudi samoupravljanje ne more biti, prav tako kot tudi brez administracije ne gre. Uradnike imajo vse države, mi pa verjetno največ. Zadnje čase se s temi dilemami spet ostro spopadajo Trebanjci, ko skušajo doseči racionalizacijo dela upravnih organov in strokovnih služb sisov, najti pravo mero za stvarnost. Seveda ne za tisto, kjer ob gnilem kompromisstvu in množici osebnih interesov, vsakdo brani svoj fevd, svoj položaj ali pa celo hoče povečati svojo oblast in moč do druge strani.

• Občinski komite ZK v Trebnjem podpira idejo za racionalizacijo, ne pa tudi za jačanje državne uprave. Župan Nace Dežman pravi, da je za tako občino, kot je trebanjska, 13 sisov najbolj pretežno breme. Ob tem pa Trebanjci ugotavljajo, da z vsakim dnem vse bolj postajajo provinca in da je odločanje preneseno v druge sfere. Čemu torej ves ta balast samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja?

Ljotze Ratajč, ki je vodil komisiji občinskega komiteja ZK za politična in idejna vprašanja ter družbenoekonomske odnose, ko sta proučevali »predlog za izboljšanje in racionalizacijo organiziranja upravnih in administrativno-tehničnih dejavnosti občinske uprave, strokovnih služb sis in družbenopolitičnih organizacij v občini Trebnje«, je bojazan, da ne bi z reorganizacijo spet nič dosegli, izrazil iz besedami: »Če ne veš, kam bi rad prišel, je vsaka pot prava. Mi pa moramo vedeti, kaj hočemo.« Predsednik trebanjskega izvršnega sveta Maks Kurent odgovarja, da gre za vprašanje, kako poenotiti vodenje in odpraviti dvoitvnost v dosedanjem sistemu informiranja. Kurent soglaša, da je to le droben delček, šele prvi korak (tudi pri varčevanju), toda če ni prvega, ne narediš niti drugega. Težave Trebanjcev so podobne kot v drugih občinah. Ko določene dejavnosti na republiki »ukinjajo«, prenašajo te obveznosti navzdol do občine in krajevne skupnosti.

Dotatne težave pri predvideni reorganizaciji, za katero je naredil predlog profesor ljubljanske višje upravne šole in je stal milijon, nastajajo, ker v Trebnjem danes še ne vedo, kje bodo našli delo za 14 delavcev »tehnološkega viška«. Zavedajo se, da je to lahko tudi velik politični problem, zato kaže o tem razmišljati že danes, pred postopnim »organizacijskim sestopom«. Ali kot meni Ratajčeva skupina: Veliko pameti in hitimo počasi.

P. PERC

Težave črnomaljskega sv. Duha

O cerkvi sv. Duha v Črnomlju je bilo prelitega že veliko črnila, izrečenih obilo besed, kdaj pa bo ta objekt začel služiti svojemu namenu, torej kulturnim prireditvam, ne ve nihče. In si tudi nihče ne upa napovedati kaj več, kot da se to še ne bo zgodilo tako kmalu. Po besedah Jova Grobovskega, direktorja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu, bi se morali lotiti cerkvice strokovno neoporečno, kar pa je v današnjih časih zaradi velikih izdatkov skoraj nemogoče. Lahko bi na zavodu tudi sprejeli sklep, da se pri cerkvi ne da nič rešiti, vendar jim tega ne pusti njihova vest, kajti zanje je cerkvice sv. Duh s strokovne strani zelo zanimiva, a kaj, ko za popolno sanacijo ni denarja in ga, kot zatrjuje Grobovšek, nikoli ne bo.

Na zavodu so se odločili, da bodo najprej zgradili zračno kineto ter tako zaščitili cerkvico pred vlago. Pri izkopavanju jarka pa so našli na najdobišču, ki so jih seveda morali raziskati. Zato so začeli izkopavati sonde, toda zgodovinsko obzidje in grobišča, ki so se ob tem pokazala, zahtevajo izkop celotnega področja okrog cerkvice. Čeprav so na Zavodu razmišljali o različnih tehnikah, ki bi bile za to primerne, pa so vedno pršli do istega zaključka: da je izkop predrag.

Ob tej cerkvi se zastavlja vrsta vprašanj in problemov. Črnomaljska urbanistična ureditev je prav v tistem delu mesta, kjer stoji cerkvice, že zdavnaj padla na izpitu. Tako sv. Duh ostaja kot osamelec. In kako bo ta predel živel v bodoče? Kako bodo na zavodu rešili problem z izvajalci, kajti tiste, ki jim jih ponujajo v Črnomlju, morajo tako rekoč — kot pravi Grobovšek — voditi za roko. Kje bodo dobili restavratorja — teh že tako in tako primanjkuje — da bi restavriral notranjščino in zunanost cerkvice? Ne nazadnje na zavodu že nekaj časa čakajo, da bodo sklicali odbor za obnovo cerkve, ki so ga imenovali v okviru črnomaljske kulturne skupnosti in v katerem je tudi delegat z zavoda.

Odgovor zavoda na vsa vprašanja je kratak: »Ne vidimo izhoda.« Strokovno neoporečno se z denarjem, ki ga imajo na razpolago, ne da veliko narediti, sam zavod pa sredstev nima, saj je njegova naloga le, da po strokovni plati preprečuje nestrokovne posege. Teh pa ni malo, saj družba ni bila nikoli preveč naklonjena tovrstnemu strokovnemu delu, sedaj pa še toliko manj, ker so posegi dragi.

• Seveda ima vsaka medalja dve strani, tako tudi ta. In kakšna je črnomaljska? Odbor za obnovo cerkvice je bil v Črnomlju res imenovan, a se ni nikoli sestal, ker se je nekaj članov zaposlilo v drugih krajih. Toda v črnomaljski kulturni skupnosti so prepričani, da ne bi bila obnova sv. Duha nič hitrejša, če bi bil odbor še tako delaven, kajti ustavilo se ni toliko zaradi denarja, ampak zaradi same izvedbe. Črnomaljska kulturna skupnost je dala namreč za obnovo 11 milijonov in pol, prav toliko tudi republiška kulturna skupnost, v Črnomlju pa so razočarani, ker je delo zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine premalo vidno.

V Črnomlju pravijo, da so dali Jovu Grobovskega proste roke, pri izdelavi predloga, kako naj bi se združevala sredstva za to akcijo, viri iz katalnih naj bi pritekali denar za obnovo, pa so bili spomladi, ko so na zavodu objubil, da bodo konec septembra že lahko kulturne prireditve v cerkvi sv. Duha, enaki kot tokrat.

Tako. Zopet je bilo napisanih nekaj vrstic, črnomaljska cerkvice sv. Duha pa stoji na pol odkopana. In, to je očitno, čaka boljših časov.

M. BEZEK-JAKŠE

blem v tem, ker razvoj drobnega gospodarstva na Dolenjskem še ni usmerjen kot drugod v Sloveniji. Zlasti močno pa občutimo pomanjkanje svetovalne organizacije za obrtnike, ki bi svojo dejavnost šele začeli, tu tudi ni trgovine, ki bi prevzela tako nalogo, kot na primer kranjski Merkur. Svoje naloge niso opravila niti obrtna združenja, ki so naša podaljšana roka. Ta bi morala izdelati popis obrtnikov in raziskati možnosti za kooperacije. Kljub vsemu je mogoče reči, da se združeno delo odpira za take kooperacije, to velja za IMV, Novoles, Tesnila. Potreben pa bo koordinator, ki bo vse to usmerjal, in jaz mislim, da bi bil za to primeren »noveški Pionir, ki ima s temi posli dosti izkušenj«, je povedal Milan Jakopin.

V Posavju je okoli 3000 obrtnikov, njihov skupni delež v družbenem proizvodu pa znaša le bore 4 odst., kar je trikrat manj, kot znaša slovensko poprečje. Tega majhnega deleža obrti v celotnem gospodarstvu se v Posavju zavedajo, zato nameravajo v naslednjih letih delež povečati. Predsednica medobčinske gospodarske zbornice za Posavje Marinka Pucelj-Arandjelovič precej pričakuje od računalniško podprtega informacijskega sistema, ki bo deloval na ravni republike, nosilka tega projekta je Kovinotehna. Dejstvo je namreč, da morajo potekati kooperacije na območju vse Slovenije ali celo Jugoslavije, saj je tudi pretežna večina članov posavskih obrtnih združenj iz drugih krajev. Čeprav se je v zadnjem času zanimanje za kooperacije precej povečalo, je opaziti tudi težnje po ukinanju že vzpostavljenih odnosov. Težka ekonomska situacija sili združeno delo,

da zagotovi delo najprej za svoje ljudi in tako boj za obstanek mimogrede opravi z načelnimi ekonomskimi in političnimi usmeritvami.

»Naloga naše gospodarske zbornice je, da v prihodnjih desetih letih pomnoži število enot drobnega gospodarstva. To pa je vse prej kot lahka naloga, sedanje razmere ji niso v prid. Kljub temu moramo zadostiti strukturalni nepopolnosti gospodarstva in pri ustanavljanju enot vztrajati. Najprej smo računali, da bomo ustanovili po 10 novih enot na leto, a je to spričo razmer vendarle preambiciozen načrt. Odpiranje enote drobnega gospodarstva pa je zvezano s celim kupom problemov, ki jih obrtniki le stežka sami rešijo. Zato bo pri Savaprojektu ustanovljena posebna skupina, ki bo pomagala reševati te probleme. Da pa stvar ne bi bila preveč platonična, naj bi ta skupina ljudi v okviru domače razvojno raziskovalne organizacije bila v vsaki taki obratovalnici udeležena tudi s 5 odst. zagonskega kapitala,« meni Marinka Pucelj-Arandjelovič.

Jugoslavija in Slovenija sta za sedaj še daleč od razvitih držav tako po tehnologiji kot po organiziranosti. Pa vendar Slovenija sledi sodobnim gibanjem, saj delež drobnega gospodarstva narašča, medtem ko se zdi, da dolenjsko in posavsko gospodarstvo še nista izkoristili vseh možnosti. Ljudje tod pa znajo delati, kar iz leta v leto dokazujejo v velikih delovnih organizacijah najmanj slovenskega pomena. Treba jim je dati možnost, da bodo te svoje sposobnosti pokazali tudi v drobnem gospodarstvu.

J. SIMČIČ

NAGRADA NA JESENICE
 Žreb je izpel reševalcev 34. nagradne križanke izbral CIRILA LAURICA z Jesenic. Za nagrado mu je podelil knjigo Marinke Fritz-Kunc Pusti čakati jutri, ki jo je letos izdala Mladinska knjiga. Roman predstavlja slikarko, ki pogrša razumevanje v družini in pravo ljubezen. Zgodba glavne junakinje je tako blizu marsikateri vsakdanji človeški stiski, zato bo verjetno knjiga tako uspešna, kot je bil avtoričin prvenc, ki so ga celo ponatisnili. Upamo, da bo nagradenec roman prebral z zadovoljstvom.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 26. septembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 36.

NAGRADNA KRIŽANKA 36

DL	LIRSKA PESEM (6 KITIC PO 6 VRSTIC)	PROTIN	IZPAREVANJE	OZE	SESTAVIL J. UDIR	FRANCE CERNE	POKLADA ZA VALJENJE SODOV	SOKRATOV TOZILEC	EKSPLOZIVNO POLNENJE
PESEM/ KEM. SIMBOL ZA DUŠIK					GOVJE. MESO/ NOVOMEŠKI ZUPAN				
VRSTA IRE NA SREDO						BRINOVEC/ PTICA ROPARICA			
ZNAČILNA OBLIKA/ VOOLBINA V ZIDU				ZAZIDALNA VRVICA/ DOMACE IME ZA JANUAR				VNETJE SARENICE	KU
DL	SIR IZ KISLEGA MLEKA	TOP	LAPONSKO JEZERO/ MERKO-NEBNI JEŽICEK		M. IME/ SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI		AVT. OZNAKA RJEJE/ NEKO. KOŠARKAR TVRDO		
MORSKA RIBA			DERIVAT AMONIAKA/ NEPRILJETA OBČUTEK						
STIMULATIVNA PIAČA			LITERARNA PODLAGA ZA FILM/RIM. POZDRAV						
BURMANSKI OPOZICIJSKI POLITIK	X		POMENBNA ČILSKA LUKA/ OLIVER TWIST				DČE/ POVRŠ. MERA		
RAZBOJNIK					FIZIOLOVKA				
PREKLETSTVO					ŠVIC. ZIMSKO ŠPORTNO SREDIŠČE				

REŠITEV KRIŽANKE ST. 34

Pravilna rešitev predzadnje križanke, brana v vodoravnih vrsticah, je taka: TVOR, MSTA, PREKINITEV, IST, AGATA, ELAND, VAL, IRAN, IRAK, V, RAS, MELASA, OREH, TOBAK, IB, JUS, IVO, LIANA, NIT, POLNILNIK, ENEAS, IOS, ECU, ARKA, TET, TAS.

MISLI

Če nismo pripravljeni problem postaviti na mizo v vsej njihovi goloti, slečenih vsega leporečja, iz krize izhoda ne bo.

F. BUČAR

Keramika za vsako vročino

Seveda so jo izumili Japonci — Staremu dobremu sljudnemu steklu se slabo piše

Japonska družba Inax je dala na trg novo vrsto keramike, ki se da strojno obdelovati. Temelji na naravnem materialu — volastonitu. Doselej je bila keramika za strojno obdelovanje narejena iz kristalnega sljudnega stekla, ki pa je izredno drago in ne najbolj odporno proti visokim temperaturam.

Nova keramika je cenejša in tudi toplotno izredno žilava, vsebuje kristale beta volastonita in se pridobiva s sintiranjem naravne rude pod običajnim pritiskom kisika pri temperaturi 1.300° C. Beta volastonit ima iglične kristale, pomešane brez posebnega reda, kar je temeljni pogoj, da je mogoče material izvrstno rezati, brusiti in vrtati.

Nov material dobavljajo v obliki plošč ter oglatih in okroglih palic. Kilogram snovi stane 2000 jenov, kar je veliko ceneje od zdajšnje keramike iz kristalnega sljudnega stekla. Strokovnjaki se zdaj trudijo, da bi volastonit tako izpopolnili, da bi ta keramika prenesla praktično vsako temperaturo, ki jo dosegajo sodobni tehnološki procesi.

Proti raku tudi z vitamini?

Kemik Linus Pauling meni, da bi morali vitamine C, A in E zauživati v bistveno večjih odmerkih, kot priporoča klasična medicina — Tudi telo ima svoje posode za smeti — Nevarnost po imenu radikal

Pred dnevi se je v Zagrebu kot gost mudil Linus Pauling, 87-letni kemik svetovnega ugleda, ki mu pravijo tudi »apostol vitamina C«. V veliki dvorani Ine je predaval na temo »Vitaminski in zdravje«. Pauling je tako zelo prepričan v nadvse zdravilni učinek vitamina C, da je moral kemik Szent-György, ki je ta vitamin dejansko odkril, izjaviti, da je bil vitamin C odkrit pravzaprav dvakrat. Enkrat ga je odkrila njegova malenkost, še enkrat pa kolega Pauling.

V svetu se množe dokazi, da imajo Pauling in njegovi pristaši, vsi prisegajo na neznansko zdravilno moč vitaminov, vse bolj prav. Kaže namreč, da bi preventivno jemanje megadoz nekaterih vitaminov (A, C in E) lahko na pol zmanjšalo število žrtev raka, poleg tega pa povečalo odpornost organizma in upočasnilo proces staranja oziroma podaljšalo aktivno obdobje človekovega življenja za 10 do 20 let. Že manjši uspeh, recimo desetodstotno zmanjšanje števila rakastih obolenj, bi se ob neznanskem obsegu te bolezni izkazal kot 10 milijonov ljudi, ki jim ni treba umreti.

Kantonalna bolnišnica v Baselu je nedavno objavila rezultate sedemletne študije. Zdravniki so spremljali zdravje 3000 ljudi, zaposlenih v krajevni kemijski industriji. Med sedemletnim zbiranjem podatkov je umrlo 268 ljudi, od tega 102 od raka. Pros-

toljci so dovolili redno kontroliranje količine vitaminov v krvni plazmi, zdravniki pa so spremljali tudi način prehrane. Za ljudi, ki so umrli od raka, so lahko znanstveniki dokazali, da je bil njihov organizem ves čas slaboskrbljen s provitaminom A in drugimi vitamini, ki imajo antioksidantni učinek (C in E). Še posebej nizke vrednosti vitaminov v krvni plazmi so imele poskusne osebe, ki so umrle od raka na želodcu. Baselska ekipa je objavila sklep, ki bi ga lahko strnil v stavek: manjša vsebnost provitamina A (beta karotina) in vitaminov C in E v krvni plazmi občutno povečuje možnost raka. In seveda obratno, veliko omenjenih vitaminov v krvi zmanjšuje nevarnost, da bo srečni lastnik te krvi zbolel za rakom.

Baselska študija kljub zanimivim in ohrabrujočim rezultatom nima moči dokončnega argumenta. Kaže pa, da bi se za tem znalo skrivati nekaj velikega. Seveda so tudi ostali znanstveniki in zdravniki prepričani, da so vitamini koristna zadeva, to navsezadnje kot papagaji ponavljajo že otroci v vrtcih. Razlike so samo v količinah. Zdravniška klasika nam predlaga 30 do 150 miligramov vitamina C na dan, Linus Pauling in njegovi učenci pa menijo, da bi morali vitamine uživati v gramih in ne v miligramih. Sam Pauling zaužije vsak dan 12 gramov vitamina C (pri 87 letih se predava). Tako imenovana ortomolekularna medicina, katere pristaš je tudi Pauling, predlaga tudi večje dnevne odmerke drugih vitaminov, tako na primer nekaj sto miligramov vitamina E in 20.000 IU (mednarodnih enot) vitamina A, kar je neznansko več kot priporoča uradna medicina. Kdo ima prav, oziroma kaj je bolj koristno za človekovo zdravje, bo nedvomno pokazal čas.

Že zdaj pa v nekaterih primerih ni nobenega dvoma, da vitamini ščitijo organizem pred rakotvornimi snovmi. S poskusi na živalih je dokazano, da vitamin C preprečuje nastajanje nitrozamina, rakotvorne snovi, ki nastaja v prebavilih, ko se skupaj znajdejo nitrati in nitriti (recimo povrtina in meso). Po dosedanjih spoznanjih je vitamin C v našem telesu igral samo vlogo posrednika pri številnih biokemijskih procesih, na primer pri absorpciji železa iz hrane. Zdj kaže, da je vitamin C tudi antioksidant oziroma molekula močnih redukativnih lastnosti, kot bi rekli kemiki. Redukcija je v kemiji proces nasproten oksidaciji. Vitaminski antioksidanti torej odvezemajo svoji okolici kisik in oksidne radikale, molekule, ki imajo enega ali več svobodnih elektronov in zato rade napadajo druge molekule, na katere nalete. Radikali so torej (skupaj s kisikom) v telesu nekakšen strup, škodljivci, ki napadajo membrane celic in v njih povzročijo oksidacijo. Ko pa je celica poškodovana, jo lahko marsikaj doleti. Tudi rak.

Provitamin A in vitamin C so lovi nevarnih radikalov. Ena sama samceta molekula vitamina E lahko na membrani celice šteti do tisoč molekul mastnih kislin. In to tako, da nase prevzame svobodne elektrone radikalov, s čimer postane začasno tudi sama nevaren radikal. Začasno. Na pomoč ji namreč prihiti molekula vitamina C, ki od nje prevzame te vroče elektronske kostanje. Tudi vitamin C ni dokončno odlagalnišče nevarnih snovi, z njega elektroni preidejo na glutation, od tu pa na snov, imenovano NADH. To molekulo proizvaja človekov organizem samo zato, da bo oksidirana, molekule NADH so torej nekakšne posode za smeti človekovega telesa, vitamini in glutationi pa smetarji, ki odpadke spravljajo na varno. Brez njih bi se radikali nevarno razbohotili, ve pa se (tudi mimo Paulinga in sodelavcev), da so te snovi eni od glavnih začetnikov procesa staranja celic in organizma ter pogosti povzročitelji celičnih poškodb, ki pripeljejo do mutacije celice in na koncu do raka.

(Vir: Panorama)

Pojejo, da bi svet pil

Coca Cola in Pepsi z denarjem podpirata koncerte in nastope zvezd zabavne glasbe

Na zaključnem koncertu evropske turnee slavnega ameriškega rockovskega pevca Michaela Jacksona v Liverpoolu se je zbralo 125.000 ljudi, kar 3400 jih je moralo iskati zdravniško pomoč. Nemiri na tem najbrž največjem koncertu v Evropi so izbruhnili, ko se je na hipodrom, kjer je bil nastop, skušalo brez vstopnic prebiti nekaj tisoč ljudi. Najhuje je bilo gledalcem v prvih vrstah, ki jih je množica potisnila vse do odra. Na srečo mrtvih ni bilo.

Michael Jackson je začel evropsko turnejo 23. maja v Rimu. Organizatorji so izračunali, da se je koncertov v Italiji, Avstriji, na Nizozemskem, Švedskem, v ZRN, Franciji, Španiji, Belgiji in Veliki Britaniji udeležilo skoraj 3 milijone poslušalcev in gledalcev.

Jacksona je spremljal na turneji konvoj enajstih tovornjakov, na katerih je bilo 32 ton opreme, med drugimi 3000 reflektorjev in štiri orjaški video ekrani. To pa ni rekord, instrumente, luči in razglas za lanskoletno Madonnino turnejo je vozilo 12 tovornjakov, 30 drugih kamionov pa je bilo natovorjenih s tremi potujočimi odri. Za postavitev odra je namreč potrebno nekaj dni, Madonna je na enem nastopala, enega so podirali, tretjega pa postavljali.

Vrtno se k Michaelu. Med turnejo po Španiji ga je na letališču Barajas pričakal njegov oklepni avto, z njim se je odpeljal do hotela, katerega ime je bilo skoraj državna skrivnost. V hotelu je zvezda najela apartman, ki je vzel dve nadstropji. Med drugim so bile pevcu na voljo dve spalnici, dve kopalnici, jedilnica, kuhinja, zahteval je tudi neposreden dostop do garaže. Nenehoma je moral imeti na voljo 8 telefonskih linij. Na stadionih, Jackson najraje nastopa na njih, morajo zanj pripraviti 10 garderob in štiri pisarne, stene morajo biti obvezno v oker barvi! Pri roki mu mora biti pet kurirjev, 13 telefonov in tovornjak-hladilnik z neznanskimi količinami ledu.

Vsakokrat Michael zahteva tudi poseben vodič za mesto v katerem ima koncert. Ta mora vsebovati tudi podatke, kot so skladišča za gradbeni lesom, prodajalne orodja, trgovine s hrano. Naj bo pri roki, če se pokaže potreba! Jacksona spremlja na turneji moštvo kuharjev, ki zanj pripravljajo vegetarijansko, za ostale pa normalno hrano. Med 150 člani njegovega spremstva sta tudi računovodji, ki kontrolirata prodajo vstopnic in budno gledata, da bo pevcu res pripadlo dogovorjenih 85 odstotkov dobička. Poleg omenjenih so ob pevcu nenehoma številni garderoberji, frizerji in kozmetičarji. Za pevčevu podobo skrbi nič več in nič manj kot 20 ljudi. V to skupino niso vštete gorile, ki jih je tudi nekaj, sicer bi ponorela množica Michaela zmečkala.

Gre torej za pravo potujočo tovarno glasbe in zabave, katere delovanje stane na milijone in desetine milijone dolarjev. Stroški so tako veliki, da prereditelji niso vedno na dobičku, vstopnice ne pokrijejo vseh stroškov, razen tega pa Michael terja levji delež izkupička. V to, da samo s prodajo vstopnic ni mogoče pokriti vseh stroškov, se je prepričala tudi slavna Tina Turner na svojem danes že legendarnem koncertu na Maracani v Rio de Janeiru. Stroški za razkošni oder, razglas in svetlobne učinke so bili tako neznanski, da jih ni pokrilo 180.000 prodanih vstopnic, ki so stale od 5 do 20 dolarjev. Čeprav je Tina s tem porušila vse rekorde, je bilo izgube kar za 1,5 milijona dolarjev. Seveda pevka ni obubožala, razliko so pokrili sponzorji njene svetovne turnee. Med pokrovitelji takih turnej pa so tudi imena kot Coca Cola in Pepsi. Ves svet ve, da poje za Pepsi Michael Jackson, za Coca Cola pa Whitney Houston. Nič manj niso razprodani tudi drugi velikani te vrste glasbe, izjema je samo Bruce Springsteen, ki sponzorjev ne mara, češ da bi lahko škodovali njegovi umetniški integriteti.

V večini primerov se ne ve (davčna policija), koliko ta ali ona družba plačuje določenemu pevcu za reklamiranje njenih proizvodov. Ni pa skrivnosti, celo nasprotno: reklamni prijem je podatek, da je pepsi izplačala Michaelu Jacksonu 15 milijonov dolarjev. Za dva tudi nam znana televizijska spota, na katerih s pomočjo pesmi z albuma Bad navija za Pepsi.

Poleg tega je pepsi sofinancirala tudi Michaelovo turnejo. Koliko jo bo to stalo, ne ve nihče. Nedvomno pa je res, da je Jackson postal v zadnjih nekaj letih nerazdružno povezan z logotipom napitka Pepsi, kar je glede na pevčevu veliko priljubljenost in nenehne uganke o njegovem skrivnostnem zasebnem življenju gotovo neznansko povečalo priljubljenost in potrošnjo te pijače. Enako velja za Coca Colo, ki jo reklamirata glas in lepota Whitney Houston.

(Vir: Rock)

Michael Jackson

Whitney Houston

Njeno veličanstvo čebula

Narava je to rastlino bogato obdarila z zdravilnimi snovmi — Novo odkritje je prostaglandin A

Ljudje čebuli od pamtveka pripisujejo čudotvorne lastnosti. Egipčani so jo imeli za sveto rastlino, nanjo so prisegali, jo darovali bogovom in mrtvim. V sarkofagih faraonov so vedno našli tudi lističe čebule. Grki in Rimljani so verjeli, da daje sok čebule vojakom moč in pogum. Da ti dve nadvse cenjeni vojaški lastnosti ne bi presahnili, je moral legionar vsak dan pojesti predpisano porcijo čebule. Pri Tračanah je bila čebula med svatovskimi darili. Zenin je dobil v dar cel sodček čebule. Ko so po svetu divjale epidemije, so ljudje v hišah obešali vence čebule. To kuge in kolere sicer ni odvrnilo, res pa je, da je čebula zdravilna. V Rusiji z njo že od nekdaj zdravijo rane, čire in opekline, čebula odstranjuje bradavice in kurja očesa, pomaga pa tudi pri vodenici, ker vleče iz telesa odvečno vodo. Para naribane čebule pomaga zoper angino, bronhitis in pljučnico.

Zenske v Rusiji so uporabljale čebulo tudi v lepote namene. Sok čebule naj bi pomagal zoper pege in nepravilnosti v pigmentu, sok so si polivale tudi po glavi, čebula menda gosti lase in pospešuje njihovo rast. Kmetje so čebulo dajali v kašče, žito je trajalo dlje in bilo bolj kaljivo.

Znanstveno so točelne izkušnje o zdravilnih lastnostih čebule začeli potrdjevati v tridesetih letih tega stoletja, ko so v čebuli odkrili fitonocid, bakteriocidne snovi, ki uničujejo glivice in številne nevarne mikrobo, med drugim tudi bacile tuberkuloze in difterije. Poleg tega je narava čebulo bo-

gato obdarila z dragocenimi dodatki-vitaminom C, solmi kalcija in fosforja, z dušičnimi spojinami. Znanstvena senzacija pa je bila, ko so v čebuli odkrili hormon prostaglandin A, prej znan samo iz celic. Prostaglandini so univerzalni regulatorji številnih procesov, ki se dogajajo v telesu, med drugim uravnavajo pritisk in sestavo krvi, preprečujejo tvorbo trombov, zoperstavljajo se levkemiji itd. Prostaglandini so eno velikih upanj moderne medicine. Mimogrede so s poskusi ugotovili tudi, da sok čebule odstranjuje iz krvi holesterol, pečena čebula pa stori dobro sladkornim bolnikom.

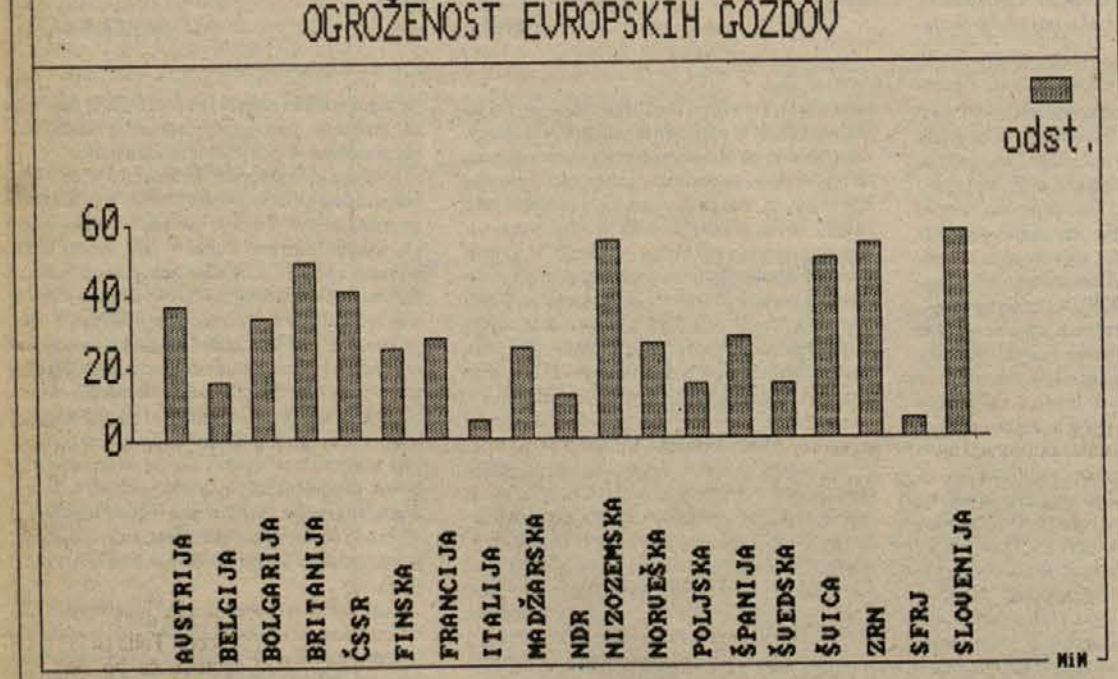
Za konec pa od teorije k praksi. Objavljamo dva recepta jedi s čebulo:

Mlinarska solata: Nekoliko neočiščenih čebul pečemo v pečici 15 do 20 minut, jih ohladimo, narežemo na rezine in zložimo na krožnik. Nanje denemo orehe, narezana trdo kuhana jajca in peteršilj. Vse skupaj posolimo, dodamo olje in kis.

Vitaminska pojedina: Potrebujemo kilogram korenčka in kilogram čebule. Oboje narežemo na drobne koščke, na olju pražimo vsako posebej. Korenček in čebulo nato zmešamo, dodamo nekaj zrn popra, sol, lovrov list. Vse skupaj zalijemo s paradižnikovim sokom, zmes damo na zmeren ogenj. Po 20 do 30 minutah je jed gotova. Namažemo jo v sendviču, odlično pa se obnese tudi kot priloga k mesnim in ribjim jedem.

(Vir: Sputnjik)

svet v številkah 21

GOZDOVI BOLEHAJO — Mednarodna ustanova Svetovna straža, ki je ekološko usmerjena, je pripravila podatke o ogroženosti gozdov v Evropi. Med njimi so posebej zanimive številke, ki govorijo o ogroženosti iglastih gozdov, saj so iglavci še posebno občutljivi za onesnaževanje in se najprej odzovejo z odmiranjem. Stanje je v mnogih državah kritično. Zaskrbljuje, da med države z zelo ogroženimi iglastimi gozdovi lahko postavimo tudi našo ožjo domovino Slovenijo, saj je pri nas ogroženih že več kot polovica iglastih gozdov, če so številke točne. Razvitost Slovenije se, žal, kaže tudi v stopnji obolelosti gozdov; to je davek, ki smo ga plačali razvoju. Ali ga je bilo vredno plačati z nenadomestljivimi dragocenostmi, kot je čisto okolje, naj si vsakdo odgovori kar sam. Jugoslavija v celoti je na tej lestvici povsem pri dnu, kar je vsekakor dobro, bi pa številke zelo varale in zameglile resnico o stanju v naši republiki, če jim ne bi pridali podatkov o slovenskih gozdovih.

Groze ni moč pregnati z besedami.

Ž. PETAN

Kadar je jezik ogrožen od zunaj, se pojavi toliko večje kljubovanje znotraj.

E. HOEM

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Jože Simčič

HURA, PA SMO VNDARLE DOČAKALI MIKULIČEV INTERVENCIJSKI UVOZ VOZIL!

DOLENJSKI LIST PRED 20 leti

Spet odhajajo v tujino

Posvetovanje o spremembah ustave — Proste sobote za učence — Odhod delavcev se bo poznal

9. SEPTEMBRA je bilo sklicano v Novem mestu posvetovanje za 9 občin našega področja. Podpredsednik skupščine SRS in zvezni ljudski poslanec dr. Jože Brilej je govoril o predvidenih spremembah zvezne in republiške ustave, udeleženci pa so v razgovoru posredovali nekaj stališč in ugotovitev iz javne razprave, ki se je pri nas že začela, končana pa bo 25. septembra.

OTROCI iz brestaniškega šolskega okoliša bodo imeli pouk le pet dni v tednu. Njihovo šolo je sekretariat za prosveto in kulturo vključil v krog šolskih zavodov s poskusnim programom. Učenci bodo ob sobotah prosti. Če bodo uspehi dosegli pričakovanja, potem bo verjetno nov delovni urnik tudi na drugih osnovnih šolah v občini.

V KOČEVSKI občini še nima elektrike 21 vasi in zaselkov, največ v kostelski dolini. Po predvidevanjih občinskega petletnega plana pa bi morala dobiti elektriko do leta 1970 vsa naselja. Trenutno zelo slabo kaže, da bodo predvidevanja o elektrifikaciji podeželja izpolnjena do predvidenega roka.

ZADNJE mesece so se v Beli krajini spet začeli ogrevati za delo v tujini. Iz črnomalskega podjetja BELT je odšlo že 10 kvalificiranih delavcev, prav toliko pa jih iz tega podjetja še prosi za soglasje k odhodu. Podobno se dogaja tudi v drugih kolektivih. V domači proizvodnji se bo odhod kvalificirane delovne sile gotovo poznal.

VASČANI z Jugorja se še niso sprijaznili s tem, da je bila vaška nižjerazrednica pred dvema letoma ukinjena in da se morajo odtlej otroci voziti v šolo na Suhor. Do tega ukrepa je že tedaj prišlo zato, ker je v vsi tako malo otrok, da bi morali v vseh štirih razredih obiskovati kombinirani pouk, kar pa je po vseh sodobnih načelih zgrešeno.

CEMENTNO strešno opeko dostavim takoj po 1 Ndin. Milana Majcna 47, Ljubljana.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 12. septembra 1968)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Po suši je potreba pognojiti

Letos je treba izkoristiti jesensko pašo — Po kmetih se je preveč vgnjezdilo pivo — Boje se nemirov v Hercegovini — Perzijski sah nad poslance

(L e t o s) je treba jesensko pašo do zadnjega izkoristiti in do čistega porabiti. Zelišča na paši, ki jih živina pušča, a so sicer zdrava, naj se poškrpe s slano vodo, da jih živina pobere. Z dolgo jesensko pašo po travnikih, pašnikih in gozdih se da mnogo krme prihraniti za zimo. Tu je omeniti tudi naprave pušljev za zeleno krmo. Razno grmovje in listnato drevje daje čisto dobro krmo, ako se veje porežejo in polože živini.

(P o n a š i h) kmetih se je tu in tam pivo že tako vgnjezdilo, da ni prav nič čudnega, ako se vino ne more zlahka prodajati. Po vinskih krajih bi se morali gospodarji v toliko zmorditi, da bi po domačih gostilnah zahtevali le vino.

(Č e h o č e m o) škodo, ki nam jo je napravila letošnja suša, prej popraviti in dobiti s travnikov in deteljščic že drugo leto zopet dobre košnje, potem je neobhodno potreba, da travnike in deteljšča dobro pognojimo in sicer že sedaj na jesen. Zato pa nujno priporočamo našim

gospodarjem, da si takoj naroče potrebna umetna gnojila. Za jesensko gnojenje se najbolj priporoča Tomasova žlindra in kajnit oziroma kalijeva sol.

(B o s n a) postaja zlasti vsled zadnjih dogodkov v Turčiji čedalje bolj nemirna, vsled tega pokličite, kakor pišejo razni listi, rezerviste zadnjih dveh let pod orožje. Osobito se boje nemirov v Hercegovini in Krivošiji.

(V P e r z i j i) vladajo žalostne razmere. Posledica temu je revolucija. Nasilno napadel je šah s kozaki večino poslancev v državni zbornici, druge pa zaprl, a brez uspeha.

(N o v a v i n s k a) posoda se pripravi s sodo na ta način, da se ponovno izpere z vrelo vodo, v kateri se raztopi nekaj sode in sicer se vzame za hektoliter po 1/4 do 1/2 kg sode in 10 do 15 litrov vrele vode. Te vode se ne sme pustiti, da bi se v sodu hladila.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. septembra 1908)

PO SVETU OKOLI

NAJMLAJŠI ČLOVEK, ki je preplaval kanal La Manche je 11-letni Thomas Gregory. Ko je izčrpan dosegel obalo pri Dovru, potem ko je v 11 urah in 45 minutah preplaval 34 km, je izjavil: »Nič me ne zanima, samo naspasi se hočem!« Je bila pa njegova mama bolj zgovorna, novinarjem je povedala, da je Thomas zaplaval že s tremi leti, od sedmega leta naprej pa je delal (poleg šole) samo na tem, da bi premagal kanal.

EKSCENTRIK IN POP ZVEZDA Elton John se je znebil dela svojih legendarnih očal. V londonski ankijski hiši Sotheby's so prodali 2000 očal, ki jih j enosil Elton. Na razprodaji so bili tudi nekateri drugi predmeti slavnega zvezdnika. Vrhunec je dražba dosegla, ko so se začeli kupci potegovati za škornje iz steklenih vlaken, ki jih je Elton nosil v rock operi »Tommy«. Zmagal je lastnik neke britanske tovarne čevljev, ki je za škornje odštél 10.000 funtov. Ta trdi, da bo denar kmalu povrnjen, s steklenim obuvalom bo namreč reklamiral svoje veliko bolj prozaične proizvode.

MAUREEN REAGAN, hči ameriškega predsednika, bo morala pustiti funkcijo namestnice predsednika nacionalnega komiteja republikanske stranke, najkasneje takrat, ko bo očka zapustil Belo hišo. Hčerka se v politiki ni obnesla, zaradi njenega temperamenta so jo kar po vrsti zapuščali najboljši sodelavci, saj je Maureen med drugim na sprejemih v besu metala ob tla krožnike, lansirala pa je tudi lažno novico, da bo postala predsednica republikanske stranke za Kalifornijo.

FILMSKI REŽISER — Jean-Luc Godard dela na projektu, ki bo neke vrste obračun s filmsko industrijo. Za neko televizijsko družbo snema nadaljevanko v desetih delih. Naslov delca je »Zgodbe o kinu«; v njem namerava Godard prikazati blišč in bedo sedme umetnosti. Slavni Francoz je očitno razočaran nad neuspehom svojih dveh najnovejših filmov »Kralj Lear« in »Soigne la droite«; pravi, da je film »svet, v katerega je nekoč verjel«. Zdaj se je očitno odločil za mali ekran, kjer bo malo bolj podrobno razmišljal o svojih razočaranjih. Televizija je po njegovih besedah bolj mila kot film, vsaj v komercialnem pogledu. »Ko Godardov film samo 15-odstotno napolni dvorane, vsi govorijo o neuspehu. Na televiziji pa je vsaka oddaja, ki jo gleda več kot 15 odstotkov gledalcev, velik uspeh.«

NE NAJMLAJŠI (68 let) — Phil Stern, ameriški reklamni fotograf, je prišel na genialno idejo: za aktualne reklame uporablja arhivske fotogra-

fije in malo fotomontaže. Zdaj je zasut z naročili. Tako je Phil uporabil fotografijo Jeamsa Deana (mrtev je že 30 let) z nogami na mizi za reklamiranje najmodernjših tenisk. Sicer pa je Dean letos v svetu reklame zelo moderen, Japonci ga uporabljajo za reklamiranje compact disca.

Polivinil je na zatožni klopi

Te plastične mase izdelajo v Nemčiji 18 kg na prebivalca — Zelenjava se je posušila — Manj težav za nedonošenčke — Zmanjševanje proizvodnje

Po proizvodnji in uporabi je polivinilklorid (PVC) na vsem svetu ena najpomembnejših umetnih snovi. Toda zlasti v zadnjem času je začel izgubljati dobro ime. Pri njegovem izogrevanju nastaja kar nekaj strupenih sestavin, razen tega pa si je prisluzil že vrsto očitkov na račun najrazličnejših mehčal. Nekateri se že sprašujejo, če bodo potemtakem PVC prepovedali.

Najbrž bi brez PVC-ja, popularnega polivinila, shajali sila težko, saj ga s pridom uporabljamo na vsakem koraku. Uporabljajo ga za izdelavo okenjskih okvirov, rolet, talnih oblog, cevi izloacij za kable, vanj zavijajo peki različne vrste trajnega kruha in še bi lahko naštevali v nedogled. V Nemčiji je polivinil najbolj priljubljena plastična masa, zato so tam dosegli tudi rekordno letno proizvodnjo polivinila: 18 kilogramov na prebivalca. Žalosten rekord, pravijo Nemci, ki že priznavajo, kakšno breme je njihova priljubljena umetna masa.

Polivinil je postal prvič vprašljiv v začetku 70. let, ko so v državah, proizvajalkah polivinila, začeli namigovali, da je ta umetna masa kriva za dotlej neznano obolenje jeter in kosti. Od takrat so začeli resneje razmišljati, kako bi zaščitili zdravje delavcev v obratih za proizvodnjo polivinila in za potrošnike te priljubljene umetne snovi. Danes sicer na podlagi poskusov že zatrjujejo, da so tovrstni izdelki zdravju neškodljivi, čeprav vsebujejo nekatere sestavine, ki so pred vgradnjo strupene. Toda javnost je še zmeraj pod vtisom t. i. vinilkloridne boleznii iz začetka 70. let in se ne more znebiti občutka, da vinilklorid, sestavina PVC-ja, pomaga pri nastanku raka.

Toda škodljivega delovanja ne pripisujejo toliko polivinilkloridu kot različnim primesem, med njimi tudi težkim kovinam, ki jih dodajo, da dosežejo take ali drugačne lastnosti tega materiala. Gre za različne snovi, ki povečujejo odpornost do temperature in svetlobe, ki naredijo izdelek iz polivinila mehak, ipd. Mehka polivinilasta folija npr. vsebuje kar polovico različnih »tujih« primesi, t. i. mehčalcev. Kako resno je potrebno upoštevati slednje, lahko pokaže dogodek iz nekega angleškega inštituta za vzgojo novih sort zelenjave. Rastline na poskusnih gredah so imeli v tem inštitutu zavarovane pred vremenskimi vplivi s PVC folijo, toda pokazalo se je, da so vsa tako zaščitena zelišča skrivnostno odmrla. Ker se

je to zgodilo ravno na gredah s polivinilom, so strokovnjaki takoj pomislili na folijo. Analiza je potrdila domnevo: kriv je mehčalec v polivinilu.

»Preprosto ne razumem, da se javnost tako malo zanima za naše izdelke,« pravi dr. Rosemarie Cole, znanstvenica, ki je pomagala razvzlati skrivnostno odmiranje rastlin na gredah angleškega vrtnarskega inštituta. Začudena je še toliko bolj, ker so na podoben način dokazali škodljivost polivinila ameriški znanstveniki nekje konec 50. let. Ugotovili so, da polivinil lahko škoduje tudi ribam. Proučevali so namreč zlato ribico, ki je poginila v akvariju, v katerem je bil košček polivinila. Vzrok smrti drobne vodne živalce je bil prav tisti mehčalec polivinila, na katerega so zvalili krivdo pozneje v Angliji. Čeprav sta oba, ameriški in angleški izsledki, našla pot v znanstvene letopise, zanju npr. niso vedeli v nemškem zveznem uradu za urejanje in varstvo okolja. Tako poročajo nemški viri, ki so groženi ob taki brezbriznosti pristojnih ustanov, saj so v ZRN leta 1987 izdelali okrog 22.000 ton polivinila.

Glede škodljivosti tovrstnih mehčalcev za ljudi so mnenja še zmeraj deljena. Načrtno so doslej raziskovali vpliv na živali in z rezultati so potrdili bojazen iz sedemdesetih let: mehčalci polivinila so možni povzročitelji raka pri ljudeh. V drugih strokovnih raziskovalnih ekipah so take predpostavke s svojimi dognanji zavrnili. Zato se ob raziskavah razplamevajo tudi spori o pravilnosti posameznih raziskovalnih metod in o pravilnosti sklepov na podlagi analiz. Kljub temu ponekod z vsi resnostjo poslušajo svarila. V kölnski univerzitetni kliniki so npr. zamenjali na medicinskih aparatih polivinilaste cevke, in sicer so sedanje cevčice iz polivinila brez sestavin, ki so jih odsvetovali strokovnjaki. Sadovi take zamenjave materiala so po zdravniških izjavah že vidni, saj prezgodaj rojeni otroci, ki jih negujejo na tej kliniki, zdaj ne doživljajo več »medicini nepoznanih« sprememb na pljučih.

Spisek pritožb zoper polivinil se med drugim daljša tudi na račun številnih dokazov, da se pri izogrevanju te umetne snovi sproščajo strupene sestavine. Zato spričo vse močnejšega glasu nasprotnikov polivinila v nekaterih državah že zmanjšujejo uporabo te poceni plastike. V tem pogledu je verjetno med najodločnejšimi Švica. Leta 1985 je švicarska industrija

umetnih snovi obljubila zveznemu uradu za varovanje okolja, da bo prejkot v treh letih zmanjšala delež polivinila v proizvodnji embalaže na okrog 60 odstotkov. Držala je besedo, saj je v dogovorjenem času zmanjšala uporabo PVC bolj, kot je obljubila ekologom naklonjeni vladni ustanovi.

L. M. (Vir: Kosmos)

Za lepši nasmeh in več zdravja

Nove zobne plombe — Umetna masa v naravnih barvi

Sivkaste amalgamske zobne plombe menda kmalu ne bodo več potrebne, saj farmacevti že napovedujejo drugačna polnila za luknje v zobeh. To naj bi bile umetne mase, ki pri močnem svetlobnem obsevanju otrdijo in so od sedanjih po ocenah poznavalcev boljše že po tem, da so take barve kot zobje, obenem pa so še manj škodljive zdravju. Amalgamske plombe namreč vsebujejo živo srebro, pri katerem so ugotovili škodljive učinke v povezavi s srebrom in cinkom, sestavinama amalgama.

Z novimi, lepšimi in manj škodljivimi plombami prodira na tržišče med drugimi podjetje ICI Pharma iz severnourterberškega mesta Plankstadt. Izdelalo je preparat Occlusin, s katerim so doslej že zamašili prek 1.000 zobnih lukenj. To polnilo za gnile zobe je narejeno iz umetne mase, v katero je vmešano polnilo iz kremenčevega stekla, da je plomba obstojna. Nemci, ki sedajo na zobozdravniške stole, vse pogosteje zahtevajo te plombe. Pri tem jim morajo zobozdravniki dopovedovati, da ne morejo zadelati s tem najnovejšim polnilom prav vsakega zoba, zlasti ne močno razjedenega kočnika. Očitno strokovnjakom še ni uspelo doseči pri snoveh, ki naj bi zamenjale amalgamske plombe, dovolj velike trdnosti, čeprav menijo, da držijo nove plombe ob pravilni uporabi prav toliko kot amalgamske.

Po čistem vinu glava manj boli

Za glavobol po popiti črniini naj bi bilo krivo barvilo

Mnogi tožijo, da se zbujajo z močnim glavobolom, če so prejšnji dan popili veliko vina. Takemu taranju je prisluznila zdravniška ekipa v londonski bolnišnici Queen Charlotte. Zdravnike pod vodstvom Mertona Sandlerja je zanimalo, kaj je vzrok, da doživljajo njihovi pacienti posebno močne napade glavobola predvsem po rdečem vinu. Dognali so, da nista glavna krivca za migreno ne alkohol in ne žveplo.

Ekipa londonskih zdravnikov je izbrala za raziskovanje paciente, ki so pogosto trpeli za migreno, za katero je bilo po njihovem mnenju krivo rdeče vino. Eni skupini »poskusnih zajčkov« so dali rdeče vino, drugi pa mešanico vodke in limonade, s tem da sta obe pijači vsebovali enako količino alkohola. Oba napitka sta bila tako »zamaskirana«, da izbrani pivci niso opazili razlike. Pokazalo pa se je, da vino res povzroči glavobol, saj je kar 9 od 11 oseb v skupini z rdečim vinom kmalu po zaužitju pijače začutilo bolečine v glavi, medtem ko jih ni začutil nihče iz skupine z vodo. Domneva pacientov je bila tako potrjena, vendar s tem zdravniki še niso zvedeli, katera sestavina rdečega vina je kriva za glavobol.

Zato so vino analizirali in mu postopoma odvzemali sestavine, najverjetnejše krivce, in tako prišli do barvila. Ugotovili so, da barvilo, ki ga nasledni vino od črnega grozdja, ovira črvene encime, ki običajno razgrajujejo strupene fenole v vinu. Ker encimi tako ne morejo opraviti naloge, pridejo te vinske sestavine s krvnim obtokom v možgane in tam izzovejo migreno. Domnevajo, da so ti fenoli tudi vzrok za mačka, ki sledi pitju mladega, še ne učiščenega vina. Zato so londonski zdravniki za rešitev ponudili ljubiteljem rdečega vina le ta nasvet: ali naj se odpovedo opojni pijači ali pa naj pijejo samo dobro uležano vino, iz katerega so še škodljive snovi iz barvila že sesedle na dno.

Spet up za gole glave

Američani obljublajo, da njihov preparat spodbuja rast las — »Poganjki« lahko odpadejo

Iz ZDA prihaja novo upanje za tiste, ki imajo plešo. Tamkajšnji strokovnjaki so namreč poslali na tržišče nov preparat, ki po zagotovilih proizvajalcev pospešuje rast las pri tistih, ki so delno plešasti, in to na temenu. Mnogi so prepričani, da je to sredstvo eno obetavnejših tovrstnih zdravil, saj se delno plešasti, in to na temenu. Mnogi so prepričani, da je to sredstvo eno obetavnejših tovrstnih zdravil, saj se delno plešasti, in to na temenu. Mnogi so prepričani, da je to sredstvo eno obetavnejših tovrstnih zdravil, saj se delno plešasti, in to na temenu. Mnogi so prepričani, da je to sredstvo eno obetavnejših tovrstnih zdravil, saj se delno plešasti, in to na temenu.

Razlage o neučinkovitosti so različne. Zdravniki zatrjujejo, da je novo zdravilno sredstvo najbolj uspešno pri ljudeh, mlajših od 40 let, ki so lase izgubili v zadnjih desetih letih ali še manj. Človek, ki se zdravi zoper plešavost, mora biti zelo vztrajen, in sicer se mora mazati dvakrat na dan štiri do šest mesecev. Toda na ta način lahko šele ugotovi, če bo zdravilo sploh kaj koristilo njegovi glavi brez las.

Razen tega so zdravniki ugotovili, da lasje, ki so poginili na novo, po nekaj mesecih spet izpadejo. Če je človek uporabljal preparat neredno. Zdravilo doslej ni pokazalo stranskih učinkov razen nekaj srbenja in prhljaja na temenu, vendar strokovnjaki ne izključujejo možnosti, da bi lahko povzročilo srčne motnje, predvsem pri obolelih na ožilju in srcu.

Orožje in vlomilci na varnem

V bližini Karlovca se je končala uspešna akcija novomeških kriminalistov, metliških miličnikov in kolegov iz SUP Karlovac — Vlom v SŠTZU Boris Kidrič pojasnjen

NOVO MESTO — 28. avgusta se je vztrajno novomeških kriminalistov vendarle poplačala. V bližini Karlovca so namreč po uspešni akciji skupaj z metliški miličniki razvozali vlom, ki so ga v noči na letošnji 20. julij zakrivali neznan storilec. Ti so vlomili v prostore SŠTZU Boris Kidrič v Novem mestu in tam napravili pravo razdejanje. Vlomljeno je bilo kar v sedem kabinetov in 13 pisalnih miz, ob tem pa še v dve kovinski omari.

Nekaj se je ob vsem tem kriminalistom, ki so si natančneje ogledali delo vlomilcev, vendarle zdelo čudno. Storiteli namreč, navzlic temu da so imeli za to dovolj možnosti in priložnosti, iz učilnic niso odnesli ničesar. Očitno so s tem hoteli preiskovalce spraviti na napačno sled, kajti vse bolj je postajalo jasno, da je bilo njihov prvi in edini cilj skladišče orožja. Tam so namreč iz kovinske omare odnesli več različnega vojaškega orožja in večjo količino streliva. Po prvih nestrokovnih ocenah so s tem povzročili za preko 5 milijonov dinarjev škodo, verjetno pa še več. Na novomeški UNZ so se zavedali nevarnosti in možnih posledic vloma, zato so se še tolikanj bolj pognali na lov za storilci. Kot že rečeno, je

vztrajno delo dober mesec kasneje rodilo sadove. Skupaj z metliški miličniki in kolegi iz karlovskega SUP so po razburljivi akciji prijeli 26-letnega Borisa Hudorovca-Bojana iz Križevske vasi pri Metliki. Slednji je skušal ukradeni orožje prodati, ko so ga kriminalisti presegli. Nadaljnja preiskava pa je pokazala, da je imel Hudorovac v vsej zadevi le vlogo preprodajalca, medtem ko gre vlom na račun 30-letnega Bojana Tudija, njegovega 22-letnega brata Silva Kovačiča in 25-letnega Milana Šabića (vsi Romi iz Šmihela in že kar stari znanci organov za notranje zadeve ter sodnikov).

Vlomilcem je bilo orožje zaseženo, vsi štirje so ta čas tudi v priporu, ki ga je zanje odredil preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča, vendar pa kaže dodati še nekaj. Uslužbencem v naših kazensko-poboljševalnih domovih bi zagotovo veljalo razmisliti, ali je zgolj naključje, da so vsi trije vlomilci storili dejanje v času, ko bi dejansko morali biti še za rešetkami. Tako je bil Bojan Tudija v času vloma na dopustu, kajti prestajal je kazen v novomeških zaporih. Tu je sedel zaradi vloma v trgovino v Podturnu, kazen pa mu poteče šele 11. decembra letos. Prav tako ni vncmar dejstvo, da je zoper njega vložena nova obtožnica za novo kaznivno dejanje vloma. Vprašanje je, če so vse to okoliščine, ki upravičujejo »dopustovanje«. Tudi Silvo Kovačič je bil letos na prestopanju kazni, sedel je v KPZ Celje in mu kazen v celoti poteče šele 23. januarja prihodnje leto, a je bil že zadnjega marca letos pogojno izpuščen na svobodo. Le s čim si je to prislužil? Podobno je z Milanom Šabićem: ta je bil v času vloma na prostem izhodu iz zapora,

takoj po dejanju pa je odšel na novo prestopanje kazni, da bi zabrisal sledove. Šabić je tudi že poprej kradel orožje, zoper njega pa je bila pred dnevi napisana nova obtožba. Pa

ZASEŽENO OROŽJE — Na posnetku je orožje, ki ga je hotel Boris Hudorovac preprodati, potem ko ga je za 2.350 zahodnonemških mark kupil od vlomilcev v SŠTZU Boris Kidrič v Novem mestu. Orožje je danes varno spravljeno v trezorjih novomeške UNZ, storilci in preprodajalec pa so v novomeških zaporih. (Foto: B. B.)

tudi Boris Hudorovac ni neznan preiskovalcem in sodnikom: že poprej je preprodajal orožje, lani mu je bil zasežen nemški avtomat, zaradi česar je že bil kaznovan pri

• Boris Hudorovac je ukradenorožje kupil od vlomilcev za 2.350 zahodnonemških mark, s preprodajo pa je seveda skušal iztržiti kakšno devizo še zase.

sodniku za prekršek, podana pa je bila tudi ovadba temeljnemu javnemu tožilstvu. Slednji bo v kratkem seznanjen tudi z vsemi podrobnostmi julijskega dejanja.

B. BUDJA

Predsednik dal ostavko

Izkušnje sevniškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu — Predsednik sklenil odstopiti

SEVNICA — Kako se bomo skrbi za večjo varnost na naših cestah lotili v Sloveniji, piše na drugem mestu. Eno ključnih vlog v nastajajoči akciji »10 odstotkov« naj bi imeli sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu po občinah. Tod ali so ti za opravljanje tako pomembnega poslanstva dovolj upoštevani in močni? Sevniški primer temu ne pritrjuje.

»V sevniški občini je bilo lani 19 prometnih nesreč s 4 mrtvimi in 20 poškodovanimi, samo v letošnjem polletju je bilo že 27 nesreč in trije ljudje so izgubili življenje, 32 pa je bilo poškodovanih. S takim stanjem ne moremo biti zadovoljni. Zato je nujno začeti s široko družbeno akcijo, sicer bomo zdrsnili še globlje. Naš svet že lep čas opozarja na probleme glede prometne varnosti v občini, od pomanjkanja

pločnikov, igrišč za otroke, neustrezne cestne signalizacije itd. Najbolj pa me boli, da sveta ne upoštevajo tedaj, ko nastaja nekaj novega, kar zadeva prometno uredenost v občini. Tako so povsem po nepotrebnem nastale nove črne točke, od šmarskega mostu s križiščem, Loga s trgovino na drugi strani magistralske ceste, nastaja pa najnovejša »mojstrovina« — v najožjem centru mesta bodo na približno 100 metrih nastala kar tri križišča v bližini železniške postaje oz. pošte in hotela Ajdovec. Kdo je sprejel tak projekt tako rekoč čez noč? V svetu se ograjujemo od teh zadev, takoj smo sprožili alarm, ker ne maramo polovičarstva. A kdo nas poslušal in upošteval? Vabijo nas, ko je treba narediti kakšno avtobusno postajališče, tu v centru, kjer je frekvenca prometa velika, nas pa nihče ne povabi. Zaradi vsega tega sem se odločil, da dam ostavko na funkcijo predsednika sveta,« je povedal Jelko Štojs, dolgoletni predsednik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Sevnica. Njegovo delo in delo sveta vedno hvalijo na raznih organih, bodisi na občinski skupščini ali na republiškem svetu, a kaj, ko se članov sveta in njihovega predsednika upravičeno letava malodušje v položaju, ko svet opozarja na nepravilnosti, na boljše pa se bolj malo spremeni.

KDO JE SKRUNIL GROBOVE?

CVIBELJ — Neznani predrzneži so v noči na 11. september privoščili skrajno neokusno početje. Na pokopališču na Cvibelju pri Žužemberku so razbili svetilke na dveh grobovih, na štirih pa polomili li-toželesne križe in jih pustili ob grobovih. Po prvih podatkih znaša ocenjena škoda 500.000 din. Storilce še iščejo.

KRADLI SEZONSKI DELAVCI?

DOBOVA — Jože Kopinč iz Gabra pri Dobovi je bil 6. septembra med 13.30 in 15. uro ob 1,6 milijona din. Možakar je denar hranil v omari dnevne sobe, vendar je neznanec našel ključ, odklenil, omaro, pobral denar in nato ključ ponovno vrnil na staro mesto. Sumijo, da je denar odšel s sezonskimi delavci, ki so tega dne opravljali neka dela v Kopinčevi hiši.

Jelko Štojs: »Gre za množičnost, animiranje vseh dejavnikov. Predvsem pa je treba s prometno vzgojo začeti že zelo zgodaj, v vrtcih.«

dežurni poročajo

Z VERIGO NAPADEL SKUPINO FANTOV — Novomeški miličniki so 10. septembra ob 23. uri pridržali do iztrenitve 23-letnega Bojana Lipca iz Novega mesta. Mladenec je vinjen na Ragovski ulici napadel skupino fantov, pri tem pa se ih polotil kar z verigo. Vročekrvnost je nladil v prostoru za pridržanje, čaka pa ga še pot k sodniku za prekrške.

IZGINILO MOŠKO KOLO — Neznani storilec je 9. septembra z dvorišča Janeza Karina iz Vinice odpeljal moško kolo znamke FBP. Karin je tako oškodovan za okoli 150 tisočakov, storilca in kolo pa še iščejo.

Z MOTORJEM NA LEVO

BRUSNICE — 35-letni Jože Kotar iz Brusnice se je 11. septembra ob 19.05 peljal na kolesu z motorjem z Rateža proti Gabrju. V Velikih Brusnicah je med vožnjo zapeljal na levo stran ceste, takrat pa je nasproti z osebnim avtom pripeljal 22-letni Igor Boltes iz Gabrja. Slednji je sicer zaviral, vendar mu trčenja ni uspelo preprečiti. Kotar je hudo poškodovan obležal na travnatih bankini in so ga prepeljali na travljenje v novomeško bolnišnico.

USPEŠNA AKCIJA — 28. avgusta so novomeški kriminalisti, med njimi tudi Roman Kržan, ki ga vidimo na posnetku, skupaj z metliški miličniki in kolegi karlovskega SUP izvedli akcijo, ki je razvozlasta skrivnostno izgotnjeorožja in streliva v SŠTZU Boris Kidrič.

TRČENJE V OVINKU

BREG — 6. septembra ob 14. uri se je 38-letni Slavko Prašnikar iz Okroglic peljal na kolesu z motorjem po lokalni cesti z Brega proti domu. V blagi in nepregledni ovinek je zapeljal po levi strani, ko mu je nasproti z osebnim avtom privozil 24-letni Leopold Jurkošek iz Radeža. Prašnikarja je pri tem zaneslo v osebni avto, v nezgodi pa se je hudo ranil in se zdravi v celjski bolnišnici.

KOMBI Z DELAVCI PRISTAL OB SAVI

DOLNJI BOŠTANJ — 55-letni Sulejman Alešević iz Sevnice je 11. septembra ob 7.05 s kombijem zagorskega GIP Betona prevažal delavce v Sevnico. Med vožnjo je voznik blizu Dolnjega Boštanjazredmal in kombi je zdrsnil na desno bankino, nato pa se dvakrat prevrnil po naspisu in napolned pristal ob Savi. Trije delavci so bili ranjeni in se zdravijo v brežiški bolnišnici. Materialne škode je za 6 milijonov din.

NEPREVIDNA BLAGAJNIČARKA

SEVNICA — Na pošti v Sevnici se je 7. septembra oglasila tujka državljanka, stara okoli 20 let, ki se je predstavila s kreditno kartico na ime Veronike Jacobs. Na blagajni je zamenjala 1.000 belgijskih frankov, blagajničarka Ana Budna pa ji je, misleč, da gre za francoske franke, izplačala za 410.000 din preveč dinarske protivečnosti. Tujko ta čas še iščejo, uslužbenici krške UNZ pa prosijo za pomoč vsakogar, ki bi o njej karkoli vedel.

Našli človeško okostje

Srhljiva najdba črnomaljskih gozdarjev

POPOVIČI — Do srhljivega odkritja so prišli 2. septembra dopoldne delavci novomeškega GG, toz Črnomelj, med opravljanjem meritev lesne mase v gozdu Draščička kepa pri Popovičih. Pri delu so gozdarji naleteli na človeško okostje, razmetano po površini. Poleg kosti so našli še nekaj oblačil, med njimi moške hlače, katerih barva pa se ne da več ugotoviti, rjav moški pas, dele temno modre bombažne majice s tremi modrimi gumbi, rjave kopalke ter črne gumijaste škornje številka 42.

Z dokajšnjo gotovostjo je moč trdit, da gre za moško truplo, katerega identiteto, vzroke in okoliščine smrti še ugotavljajo. Vso stvar so v roke vzeli kriminalisti novomeške UNZ.

VINJEN IN PO LEVI

BRUSNICE — V nedeljo, 11. septembra, se je 51-letni Zmagoslav Kastelic iz Novega mesta ob 14.45 peljal z osebnim avtomobilom iz Gabrja proti Brusnicam. Med vožnjo po klancu navzdol je v slabo pregledni ovinek zapeljal po levi strani ceste, takrat pa mu je nasproti z golfom pripeljal 26-letni Jože Mrak iz Velikih Brusnic. Prišlo je do čelnega trčenja, v katerem sta se oba voznika hujše ranila in se zdravita v novomeški bolnišnici. Materialne škode je bilo za milijon din. Obstaja sum, da je Kastelic vozi' pod vplivom alkohola.

V požaru za 40 milijonov din škode

Ogenj na gospodarskem posloju Franca Lenčiča

ŠMALČJA VAS — Najverjetneje je samovžig — tako vsaj kažejo prvi rezultati preiskave — zakrivil požar, do katerega je prišlo 9. septembra ob 12.30 na gospodarskem posloju 36-letnega Franca Lenčiča iz Šmalčje vasi pri Sentjerneju.

Gospodarsko poslojje bilo veliko kar 27 krat 12 metrov, njegov spodnji del je zidan, v njem pa je imel gospodar spravljeno razno orodje in živino, medtem ko je imel v lesenem zgornjem delu okoli 50 ton sena. Ogenj je ostrejšje do cela uničil, z njim pa tudi seno, medtem ko je živino, stroje in orodje Lenčiču ob pomoči sosedov uspelo še pravočasno rešiti pred pogubnim ognjem. Z ognjem so opravili novomeški poklicni gasilci in prostovoljni gasilci iz Sentjerneja. Škodo so ocenili na okoli 40 milijonov din.

Brez pasu ob odškodnino

Iz aktivnosti »Programa — 10 odstotkov«, ki ga pripravlja Republiški svet za preventivo in vzgojo

Najbrž ni treba posebej poudarjati, kaj je vodilo Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, da se je odločil za sprejem nacionalnega programa za zmanjšanje števila prometnih nezgod in njih posledic, imenovan tudi »Program — 10 odstotkov«. Slednji bržkone dovolj zgovorno pove želje predlagateljev, naj bi se namreč krvava morija na naših cestah tja do leta 1992 zmanjšala za 10 odstotkov. Temu predlogu je izdatno podporno namenil tudi republiški izvršni svet.

Že v kratkem naj bi republiški svet pripravil posvetovanje, na katerem bo podrobneje predstavil akcijo, ki naj bi se pričela 1. januarja prihodnje leto, hkrati pa bi spregovorili tudi o spremembah Zakona o temeljni varnosti cestnega prometa, ki ga je sprejela skupščina SFRJ 30. julija in ki bo pričel veljati prve dni oktobra.

Zagotovo ne bo odveč, če nekatere pomembnejše dele že pripravljenega programa aktivnosti predstavimo že prej. Pričeli naj bi z vzgojo in izobraževanjem mladih, zagotovili za to ustrezne učbenike in priročnike, poskrbeli za izobraževanje voznikov, ne nazadnje pa tudi za zagotavljanje trajnih virov financiranja za vzdrževanje in obnovo cestnih površin. Prav tako naj bi pripravili seznam vseh črnih točk na slovenskih cestah, in jih označili, obnovili in dopolnili naj bi prometno signalizacijo in še kaj.

Med aktivnostmi je v programu navedena tudi posodobitev reševalne službe, preverjanje ustreznosti zakonodaje, še posebej sprotnejše prilagajanje denarnih kazni za prekrške, preverjanje možnosti za skrajšavo postopka in pretečenege časa med storiem prekrškom ter izrekom kazni itd. Se posebej pomembno mesto zavzemajo v programu nadzor nad kršitelji pa inšpekcijski pregledi pri prevoznikih, redna oskrba tržišča z rezervnimi deli, ne nazadnje pa tudi dosledno zmanjševanje odškodnin pri posledicah, ki so nastale zaradi neupoštevanja določil o uporabi varnostnih pasov in zaščitnih čelad.

Iz samice na prostost

Darko Škoda pobegnil iz KPZ Dob — Kje so bili stražarji?

DOB PRI MIRNI — Minuli torek, 6. septembra, je med 3. in 5. uro zjutraj iz kazensko-poboljševalnega doma Dob pri Mirni pobegnil obsojenec, 26-letni Darko Škoda iz Predvorja pri Kranju. Vest sama po sebi ne bi bila presenetljiva, če ne bi zakrivala nekaterih dejstev, ki zaposlenim na Dobu ne morejo biti v ponos.

Kot je znano, je bil Darko Škoda pred kratkim obsojen zaradi bančnih ropov, ki jih je zakrivil na Gorenjskem, na 15 let zapora. Sojenje in sodba sta zbudila veliko pozornosti, zato javnost še z večjim zanimanjem sledi sedanjim dogajanjem. To še posebej, ker je Škoda že pred dobrimi štirimi meseci nepravilno podaljšal svoj prosti izhod in se nato z zamudo v spremstvu svoje sestre 9. junija vrnil v zapor. To svoje ravnanje je kasneje v radijski oddaji, ki je govorila o življenju v zaporih, celo opisal, kot tudi to, kako živi v zaporu in s kakšnimi stiskami se srečuje. Že iz teh njegovih besed je bilo moč razbrati, da se s prebivanjem za žičnato ograjo ni spriznjal, še posebej pa ne potem, ko ga je doletela kazen za zamujen prosti izhod.

Očitno je, čeprav so podatki o tokratnem pobegu izredno skopi, da je Škoda dejanje načrtoval, še posebej, ko mu je bilo za kazen izrečeno prebivanje v samici. Prav zato še tolikanj bolj čudi, kako mu je iz samice in tudi sicer vsaj do pred kratkim po varnosti slovečega KPZ Dob uspelo pobegniti. Neuradne informacije pravijo, da je zvil rešetke na celici, v skrivnost pa je zavito, kako je prišel iz zapora. Tisti, ki smo že kdaj bili na Dobu (službeno, seveda!) vemo, da bi mu pobeg brez pomoči skoroda zanesljivo spodletel. Če je tako, se je seveda umestno vprašati, kako svoje delo opravil osebeje v zaporu, kajti dovolj zgovorna je že morebitna razlaga, ki jo omenjajo nekateri, da je Škoda za pobeg načrtoval peto uro, ko je budnost stražarjev precej manjša (?). Sicer pa bodo morali natančnejši odgovor, kako in zakaj je tako varovani obsojenec ušel, dati v KPZ Dob. Kaj lahko, da je Škoda ta čas že v tujini, če pa se nemara še skriva pri nas, dajemo njegov opis s pripisom, naj vsakdo, kdor bi o Škodi

kaj vedel ali ga videl, to sporoči najbližji postaji milice ali na telefon 92.

Škoda je visok 183 cm, vitke postave, klastnatega obraza, temnokostanjevih las, ima manjša ovalna in štrleča ušesa ter zelene oči. Običajno nosi očala z dioptrijo.

B. BUDJA

KAKO MU JE USPELO POBEGNITI? — Darko Škoda, obsojen na 15 let zapora zaradi bančnih ropov po Gorenjskem

KRONIKA NESREČ

Z MOTORČKOM V AVTO — 26-letni Andrej Dolmovič iz Novega mesta se je 8. septembra ob 14.10 peljal z osebnim avtomobilom med stanovanjskimi bloki na Šegovi ulici proti križišču s prednostno cesto. Tam je zavijal na levo proti Drski, ko mu je na kolesu z motorjem nasproti pripeljal 16-letni Dušan Janežič iz Črmošnjic pri Stopičah. Slednji je zadel v osebno vozilo, padel in se pri tem hujše poškodoval.

MED ZAVIRANJEM GA JE ZANESLO — 9. septembra ob 9.30 se je 20-letni Miro Zupančič iz Novega mesta peljal z motornim kolesom iz Otočca proti domu. Ko je v Mačkovicu pripeljal do stanovanjske hiše št. 5, je v blagem desnem ovinku nasproti z osebnim avtom pripeljal 50-letni Miro Zupančič iz Novega mesta. Slednji je zapeljal čez vozlišče, tako da je moral Vene zavirati, pri čemer ga je zaneslo na levo in trčil v prednji del osebnega avtomobila. Motorno kolo je odbilo, voznik Vene in njegov 38-letni sopotnik Jure Brkić iz Novega mesta pa sta se hudo ranila in se zdravi v novomeški bolnišnici.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• 31-letni Novomeščan Marko Salmič ni rojen pod srečno zvezdo. Ni si še doobara oddahnil od zadnjih dogajanj pred tedni, ko mu je nekdo ukradel osebni avto golf — sledjega so potem v precej klavrnem stanju le našli —, že ga je doletela nova nesreča. Ko je taisti golf popravil in uredil ter ga vnovič parkirval v skupnih garažah na novomeški Cesti herojev, si ga je nekdo — to je bilo v noči na 7. september — zopet izposodil. Nesrečnemu Salmiču so po treh dneh javili, da so avtomobil našli v Piranu. Ga bo poslej priklenil k postelji ali pa posteljo k avtu?

• S krajo, le da precej okusnejših stvari, sta povezani tudi naslednji novice. V noči na 8. september je nekdo stopil v kokošnjak, katerega so prebivalke pozabile zapahnit. Njihov lastnik, 52-letni Milan Miklič iz Dolenjega Kamenja je ob jutranjem pregledu zgrožen ugotovil manjko kar desetih kokoši. Da bi jih našel kje drugje kot v kakšnem želodcu, je težko verjeti.

• Število deset je bilo za kokošji živeli minuli teden očitno usodno. Prav tolikšno število kokodajsk je namreč izginito tudi iz prav tako odklenjenega kurnika 59-letnega Franca Šinkovca v Herinji vasi. Možakar bo imel nekaj postnih dni.

Kadeti Inlesa vnovič prvaki SRS

Velik uspeh mladih ribniških rokometišev

RIBNICA — Mladi ribniški rokometni rod je še enkrat dokazal, da v Sloveniji nima konkurence. Na nedavnem republiškem finalnem turnirju kadetskih ekip, ki je bil v Ajdovščini, so mladi Ribničani zanesljivo in zaslužno osvojili prvo mesto in tako že drugič postali republiški prvaki.

Zagotovo najzaslužnejši za ta uspeh ribniškega rokometista je trener Zdenko Mikulin, takoj ob njem pa je potrebno omeniti Tomaža Tomšiča, ki je bil na tem turnirju ne le najboljši strelca, pač pa tudi proglaščen za najboljšega igralca. Uspeh Ribničanov je še tolikanj večji, če vemo, da so premagali takšne ekipe, kot so Aero Celje, Ajdovščina in nato v finalu po ogorčeni borbi še ljubljanski Dinos Slovan. Sicer pa pogledajmo rezultate, s katerimi so igralci Inlesa prišli do naslova republiških prvakov: Inles—Jadran 14:13, Inles—Usnjur 16:11, Inles—Aero Celje 10:7 in v finalu Inles—Dinos Slovan 19:18. Za Ribničane so igrali: Škaper, Djokić, Mihelič, Goleš, Pogorelec, Marolt, Pajnič, Prelesnik, Tomšič, Bolha, Jakšič in Lapajne, ki je bil med najboljšimi vratarji turnirja.

M. GLAVONJIC

ŠTIRI ZMAGE INLESA

RIBNICA — V okviru priprav na sobotni pričetek prvenstva v republiški rokometni ligi so igralci ribniškega Inlesa odigrali več prijateljskih srečanj. Poglejmo rezultate: Inles—Ponikve 26:20, Inles—Črnomelj 20:13, Inles—Mokerc 40:32 in Inles—Novo mesto 35:22.

ZLATA SELEKCIJA V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ — Ljubiteljem malega nogometa in zabave se v soboto, 17. septembra, obeta zanimiv dogodek. V Šentjerneju bo namreč gostovala ekipa Zlate selekcije, ki se bo pomerila z nogometaši Pletierij. Srečanje bo ob 16. uri na igrišču pri šentjernejski osnovni šoli.

Startajo rokometni ligaši

Najzanimivejši pari SRL so: Krško—Inles in Črnomelj—Rudar pri moških ter Itas—Branik, Iskra—Polana in Novo mesto—Cerkno pri ženskah

Rokometnega mrtvila je konec. Že to soboto pričenjajo z boji za točke republiški ligaši tako v moški kot v ženski konkurenci. Dolenjska bo imela v obeh tekmovalnih kar šest zastopnikov, po tri pri moških in ženskah.

Med dekleti so to že stalne članice najboljših republiške lige Iskra iz Šentjerneja, kočevski Itas in Novo mesto, ki je prav pred dnevi dobilo novega, boljše rečeno, prvega pokrovitelja, tovarno IMV. Novomeščanke startajo v prvenstvo z novim trenerjem, vrsto bo po daljšem premoru vnovič vodil Janez Strukelj. Tako ekipa Novega mesta kot Iskra iz Šentjerneja bosta skoraj zagotovo krojila vrh prvenstvene lestvice, vprašanje je, kakšen je domet Kočevk. Njihov edini cilj na letošnjem prvenstvu je zategadelj obstanek v ligi.

In kako je pri moških? Krško, Inles in Črnomelj bodo stežka dosegli kaj več kot mesta v sredini lestvice. Inles starta z izredno mlado ekipo, ki lahko svoj vrhunec pričakuje šele čez leto ali dve, krepko so

PAVLIČEVA PRVAKINJA SRS

KOKRICA PRI KRANJU — V nedeljo je bilo v Kokrici letošnje republiško kolesarsko prvenstvo za ženske, ki so se ga udeležile tudi tekmovalke novomeškega KD Krka. Dekleta so zabeležila imeniten uspeh, saj je v kategoriji do 30 let zmagala Pavličeva, njena klubska kolegica Krnčeva je bila tretja, četrta Marjeta in sedma Martina Sajevec.

Za seboj imajo tudi Korab

Iz dejavnosti novomeških planincev — Avgusta obiskali makedonske gore — Toča, a nič prask

NOVO MESTO — Člani novomeškega planinskega društva so skupaj z nekaj tisoč planinci v nedeljo prisostvovali na Jančah 20. jubilejnemu republiškem zboru ljubiteljev gora. Medtem ko obiski slovenskih srečanj planincev sodijo v njihov »železni repertoar«, se novomeški planinci vsako leto posebej dogovarjajo še za celo vrsto drugih izletov, ki potujejo še tako nečakanega gorskega popotnika. Med take poti nedvomno sodi letošnje popotovanje po makedonskih planinah, ki sta ga skupaj organizirala Planinsko društvo Novo mesto in planinska sekcija Tovarne zdravil Krka.

FLISARJEVA IN GOLEŠ

NOVO MESTO — Na nedavni skupščini območne kegljaške skupnosti v Novem mestu so proglasili tudi najboljšega kegljača. Pri ženskah je ta laskavi naslov pripadel Rozi Flisar, med moškimi pa Niku Golešu. Sicer pa pogledajmo vrstni red najboljših — ženske: 1. Flisar 162 točk, 2. Veber (obe Mercator Trebnje) 95, 3. Dalmacija (Novo mesto) 59, itd.; moški: 1. Goleš 172, 2. Maraž (oba Mercator) 65, 3. Popovič (Metlika) 45, itd.

Pionir trka na vrata I. lige

Pogumno zastavljeni cilji novomeških odbojkarjev — Okrepljeni z novim trenerjem in tremi igralci — Letošnji cilj je prvo mesto

NOVO MESTO — Bo novomeški šport vendarle zakoralak v prvoliškaške vode? To je vprašanje, ki postaja ob letošnjih ciljih Pionirjev odbojkarjev vse bolj aktualno in zanimivo. Ljubiteljem te igre z žogo je zagotovo znano, da je Pionirjeva vrsta nekaj zadnjih let manj uspešno nastopala v II. zvezni ligi, minulo sezono so fantje pod taktirko trenerja Ljuzeta Babnika zasedli dobro četrto mesto in bili najboljše uvrščena slovenska ekipa. Očitno pa pri Pionirju s tem dosežkom ni bilo zadovoljni, za letošnjo sezono so si zastavili nič več in nič manj kot naskok na I. mesto in vstop v I. zvezno odbojkarstvo ligo.

Ob tem se bodo nekateri zagotovo spomnili nekaj let nazaj, ko so pionirjevi, ko jih je prevzel bivši trener Mladosti in jugoslovanske državne reprezentance Vladimir Janković, obljubljali nekaj podobnega, potem pa neslavno končali prvenstvo. Vendar se zdi, da imajo letošnji cilji veliko bolj trdno podlago. Ekipo je prevzel mladi strokovnjak prof. Marko Zdražnik, sicer asistent za odbojko na Fakulteti za telesno kulturo v Ljubli-

IGRAL V BORDEAUXU — Boro Jovič, ki je že tudi obtelek državni grb, je zadnji dve leti igral v Franciji

jani, desna roka priznanega odbojkarškega trenerja Vinka Krevsa. Zdražnik je danes zagotovo eden najbolj priznanih strokovnjakov v svetu odbojke pri nas, med drugim je svoje znanje nabiral tudi v Sovjetski zvezi. Ob novem trenerju so Pionirjeve vrste letos okreplili še trije izredno kvalitetni in znani igralci. V prvi vrsti velja to za Djuro Bašiča in Boro Joviča, dolgoletna prvoliškaška igralca in reprezentanta. Jovič je zadnji dve leti igral pri francoskem Bordeauxu in od tam prestopil k Pionirju, medtem ko je Bašič prišel v Novo mesto iz Vojvodine. Tretja igraška okrepitev Novomeščanov je mladi Urban Prevorčnik, izredno obetavni odbojkar, ki je v novomeško vrsto prišel iz Narodnega doma. To pa še daleč ni vse. Novomeščanom gre na roko tudi dejstvo, da se te dni vrača od vojakov nekaj obetavnih mladih igralcev, ki so že okusili igranje v zvezni ligi, vse to pa je bilo eno z drugim razlog za postavitev letošnjih ciljev.

Veliko tega bo jasno že v oktobru. V prvem prvenstvenem kolu 8. oktobra igrajo Novomeščani doma z ekipo

PRIŠEL IZ VOJVODINE — Djuro Bašič, dolgoletni igralec prvoliškaške Vojvodine in reprezentant

Ljubinja, v drugem kolu potujejo v goste ekipo mostarskega Student Vzduhoplovstva, v tretjem pa bodo imeli v gosteh še tretjega kandidata za vrh lestvice, ekipo Interpleta iz Brčkega. Že prva tri kola bodo torej dala odgovor, koliko realni so letošnji prvoliškaški apetiti novomeških odbojkarjev. Ob tem morda ne bo odveč, če dodamo še predvidene cilje tja do leta 1992. Prihodno tekmovalno sezono naj bi bil edini cilj Pionirja obstanek v I. zvezni ligi, eno leto kasneje naj bi se že uvrstili tja do osmega mesta, medtem ko v tekmovalni sezoni 1991/92 načrtujejo naskok na mesto, ki omogoča uvrstitev v enega od evropskih odbojkarških tekmovanj.

Za dosego vsega tega Pionirjevi igralci trdo vadijo že od 17. avgusta, trenirajo kar petkrat na teden, ob sobotah igrajo kontrolne in prijateljske tekme. Že v kratkem jih čaka tudi finale odbojkarškega pokala Slovenije, kjer prav tako merijo na najvišje mesto in s tem na organizacijo enega od zveznih polfinalnih turnirjev, ki bi nadaljnemu širjenju popularnosti odbojke na dolenjskem pridelal še kako

VELIKO OBETA — Mladi Urban Prevorčnik je prišel k Pionirju iz Narodnega doma

MLAD STROKOVNJAK — Prof. Marko Zdražnik je novi trener odbojkarjev Pionirja in pod njegovim vodstvom naj bi ekipa letos dosegla zastavljeni cilj — uvrstitev v I. zvezno ligo.

prav. V prvi resnejši preizkušnji pa se bodo odbojkarji Pionirja domačemu občinstvu predstavili na tradicional-

• Vse prvenstvene tekme bodo Novomeščani igrali v športni dvorani pod Marofom s pričetkom ob 19. uri.

• Tudi ženska odbojkarstva vrsta si je za leto postavila visoke cilje: dekleta so namreč odločena priboriti si vstop v I. republiško ligo, doseg obeh ciljev pa bi seveda pomenil pravi podvig dolenjske odbojke.

• Barve novomeškega Pionirja bodo letos branili: Djuro Bašič, Boro Jovič, Bojan Brulec, Bojan Črnač, Jože Povšič, Urban Prevorčnik, Branko Pešinič, Andrej Prah, Andrej Berger, Julijan Travižan, Vladko Petkovič, Uroš Goleš, Richard Resnik, Aleš Smrke in Gregor Koprivnik.

B. B.

Do naslova že pred zadnjo dirko

Krčan Zvonko Pavlic zmagal tudi v Prelogu

PRELOG — Zvonko Pavlic, član krškega AMD, je zanesljivo zmagal na predzadnji dirki speedwayistov za letošnje državno prvenstvo in tako že pred zadnjim nastopom, ki bo to nedeljo v Ljubljani, praktično osvojil naslov državnega prvaka.

Pavlic je v Prelogu, na stezi, ki jo zagotovo izredno dobro pozna, saj je od tam tudi doma, prepričljivo zmagal v vseh vožnjah in zbral vseh 15 točk, medtem ko se je ogorčen boj bil za druga mesta. Pavlic je v skupnem seštevku zbral doslej že 19 točk, njegov najnevarnejši nasprotnik Lendavčan Horvat pa 83. Nedeljski nastop v Ljubljani bo za Pavlica tako zgolj še formalnost.

USPEH MOTORISTOV

BANJA LUKA — V nedeljo je bila predzadnja dirka motociklistov za državno prvenstvo, na kateri so se dobro odrezali tudi dolenjski tekmovalci. Alojz Pavlič, član AMD Novo mesto, je bil v kategoriji 80 ccm tretji, Brane Rokavec iz AMD Trebnje pa je v cilju pripeljal takoj za njim. Odlično se je v razredu 125 ccm s tretjim mestom izkazal tudi drugi tekmovalac AMD Novo mesto Robert Hmeljak. O državnem prvaku bo odločila dirka na Grobniku, ki bo čez štirinajst dni.

Slovenija Moja dežela.

STRELJANJE ZA PRAZNIK

TREBNJE — V počastitev občinskega praznika je bil v nedeljo v Trebnjem strelski turnir z MK puško. Med ekipami je zmagala SD Trebnje I z 921 nastreljanimi krogi, sledijo pa: Iskra Semic 752, Trebnje II 638, Postaja milice Trebnje 615 in Društvo upokojencev Mira 521. Posamično je zmagal Cugelj, 2. je bil Kaferle, 3. Novak (vsi SD Trebnje).

PRIJATELJSKE TEKME Z ITALIJANI

ČRNOMELJ — Pretelki konec tedna so črnomajski nogometaši in odbojkarice odigrali prijateljske tekme s športniki iz prijateljskega italijanskega mesta Terzo.

LETOS OBSTATI V LIGI — V soboto starta prvenstvo v moški in ženski republiški rokometni ligi. Na posnetku je ekipa Krškega, katere osnovni cilj je zagotovo obstati v ligi, še posebej, ker so Krčani novinci v družbi najboljših republiških ligašev. (Foto: M. Glavonjič)

BILJE — ELAN 0:1 (0:0)

RENČE — Nogometaši novomeškega Elana se iz gostovanja v Renčah, kjer so odigrali srečanje 3. kola v zahodni skupini območne nogometne lige, vračajo s polnim izkupičkom. 13 minut pred koncem srečanja je zmagoviti zadetek dosegel Kostrevec. Novomeščani tako po treh kolid skupaj z Belo krajino zasedajo vrh lestvice, v nedeljo pa igrajo doma z enajsterico Jadran—Lame iz Dekanov.

M. GORENC

NOČNO BRANJE

DOLENJA VAS — Športno društvo Partizan iz Dolenje vasi organizira v soboto, 17. septembra, nočni turnir v malem nogometu. Turnir se bo pričel ob 19. uri, prijave pa sprejema organizator na dan turnirja ali v bifeju Lovca v Starem gradu. Prvouvrščena ekipa bo prejela garnituro trenerja, pokal in 3 zaboje piva, druga komplet dresov, pokal in 2 zaboje piva, tretja pa nogometno žogo, pokal in zaboje piva. Poleg tega bosta proglašena najboljši strelca in vratar turnirja.

BELA KRAJINA — JESENICE 3:1 (1:1)

ČRNOMELJ — V nadaljevanju prvenstva območne nogometne lige — zahod, so igralci črnomajške Bele krajine doma imeli v gosteh ekipo Jesenic. Gostje so presenetljivo povedli in gostiteljem je uspelo v prvem polčasu izid le izenačiti. Šele v nadaljevanju so povsem nadigrali Jeseničane in si z zadetki Vrličina (2) in V. Dormiža priigrali zanesljivo zmago.

J. ŽAGAR

Vidmar za las ob državnih rekord

V Dolenjskih Toplicah je bilo v soboto republiško prvenstvo v plavanju in hitrostnem potapljanju — Vidmarju štirje naslovi

DOLENJSKE TOPLICE — Bazen zdravilišča v Dolenjskih Toplicah je bil minulo soboto gostitelj letošnjega republiškega prvenstva v plavanju s plavutmi in hitrostnem potapljanju, ki ga je odlično pripravil novomeški Klub za podvodne aktivnosti. Da je bilo zadovoljstvo večje, so poskrbeli tudi domači plavalci s kopico medalj in dobrih rezultatov.

Novomeški potapljači vse od let 1979 in 1980, ko so osvojili naslove državnih prvakov, niso nastopili tako uspešno kot tokrat. Resda je bilo prvo mesto nedosegljivo, zato pa so z majhnim zaostankom ekipno pristali na drugem mestu s 3.299 točkami, medtem ko jih je zmagovala vrsta DRM Ljubljana zbrala 3.508. Resnici na ljubo je treba dodati, da je bila letos konkurenca zaradi evropskega prvenstva v podvodni orientaciji, ki je potekalo v

Vzhodni Nemčiji, in državnega prvenstva v podvodnih veščinah, ki je bilo na Krku, precej okrnjena, vendar to uspeha Novomeščanov ne zmanjšuje. Že dejstvo, da so se vrsti Ljubljane, letošnjim državnim prvakom, ki so nastopili v najmočnejši postavi, tako močno približali, pove dovolj. V tekmi štefeta pa so Novince, Žunič, Pavlič in Vidmar s časom 3:22,45 državne prvake celo premagali.

Poglavje zase je bil na tem tekmovalju Igor Vidmar, ki je zmagal v hitrostnem potapljanju na 50, 100 in 400 metrov ter na 100 metrov v plavanju s plavutmi, medtem, ko je na 400 metrov le za borih 86 stotink zgrešil državni rekord in si tako

priplaval nagrado za najboljši moški rezultat. Z osebnimi rekordi in dobrimi rezultati so se izkazali še Ksenija Pavlič z drugim mestom na 50 m v potapljanju, z enakim dosežkom Novince v enakih disciplini, prav tako drugi je bil na 400 m in tretji na 100 metrov. Pavlič je bil četrta na 100 metrov v plavanju s plavutmi, Žunič je bil v potapljanju peti, v plavanju na 400 metrov četrta, medtem ko je Jordan v potapljanju na 50 metrov dosegel osmo mesto.

P. POVŠE

ZMAGA PARTIZANU

TREBNJE — 9. septembra je bilo v Trebnjem odprto pionirsko prvenstvo v streljanju z zračno puško. Med ekipami je zmagala vrsta Partizana Mirna, 2. Veliki Gaber, 3. Trebnje, posamično pa Ojsteršek (Trebnje), 2. Krojs in 3. Glogovšek (oba Mirna).

ŠPORTNI KOMENTAR

Diskvalificirani prvaki

Na strelišču so bili republiški prvaki kočevski strelci, za zeleno mizo pa so zmagali Celjani in se tako uvrstili na državno prvenstvo

KOČEVJE, LJUBLJANA — Na republiškem prvenstvu z malokalibrskim orožjem, ki je bilo 3. septembra v Ljubljani, so v skupini pištola drulov ekipno in posamezno odlično streljali kočevski strelci. V ekipnem delu tekmovalja so nastreljali kar 1.433 krogov (Franc Benčina 490 krogov, Cveto Zorko 477 in Jože Peterlin 466) ali kar 41 krogov več, kot drugouvrščeni Celjani. Med posamezniki je bil Benčina s tem rezultatom drugi in se je uvrstil na državno prvenstvo, Zorko pa peti.

Kljub takemu rezultatu pa so republiški prvaki postali Celjani (njihova ekipa je nastreljala 1.392 krogov). Celjani so se namreč pritožili, da se je kočevska ekipa prijavila za tekmovalje prepozno in da so kočevski strelci tekmovali vsi hkrati, kar je protipredpisom. Tekmovalna komisija je pritožbi Celjanov ugodila in kočevsko ekipo diskvalificirala.

Najboljši kočevski strelca Franc Benčina je povedal: »Ko smo prišli na tekmovalje, so nam povedali, da je razpored tekem že narejen in da bomo Kočevci tekmovali pač, ko bo kakšno strelsko mesto prosto. Prostega mesta pa ni in ni bilo, tako da smo čakali do 15,30 ko nas je vodstvo tekmovalja vse Kočevce hkrati poslalo na tekmovalje in nam še sporočilo, da imamo na voljo

za streljanje le uro in pol, medtem ko so imeli ostali tekmovalci po dve uri in pol. Po koncu tekmovalja so se Celjani pritožili, da smo mi taktizirali in da ne bi smeli streljati vsi hkrati. Vendar nismo odločali mi, kdaj bomo streljali, ampak so to storili sodniki.»

Ernest Deržek, predsednik občinske strelske zveze Kočevje: »S prijavo sem zaradi raznih službenih obveznosti res zamudil za okoli teden dni, vendar to ne bi smel biti vzrok za diskvalifikacijo, saj so nas vzeli na tekmovalje. Tudi ni v skladu s tekmovalnim pravilnikom, da so vsi naši streljali hkrati, vendar za to niso krivi tekmovalci, ampak tekmovalna komisija in glavni sodnik, ki je tak razpored dopustil. Zaradi diskvalifikacije se bomo pritožili pri Strelski zvezi Slovenije. Kaj posebnega ne bomo dosegli, saj bo državno prvenstvo prej mimo, kot bo pritožba reševana. Škoda je, ker so naši fantje kot ekipa oškodovani, kot posameznik pa se je uvrstil na državno prvenstvo Benčina. Osebnostno menim, da od Celjanov ni lepo, ker so se pritožili, saj so bili naši občutno boljši. Tudi večurno čakanje na tekmovalje našim goetno ni koristilo, ampak le škodilo, za nameček pa so imeli za tekmovalje še občutno manj časa kot ostali tekmovalci, saj so naši streljali zadnji.»

J. PRIMC

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 16. IX.

9.35 — 12.45 in 16.15 — 23.55
 TELETEKST
 9.50 VIDEO STRANI
 10.00 MOZAIK: TEDNIK
 11.00 TRETJA ŽENA, 2. del nemške nadaljevanke
 12.30 VIDEO STRANI
 16.30 VIDEO STRANI
 16.45 MOZAIK: TEDNIK, Ponovitev
 17.45 OLIVER TWIST, 9. del nadaljevanke
 18.15 DEDIŠČINA EVROPE, dokumentarna serija, 2. del
 18.45 RISANKA
 19.00 VREME
 19.01 OBZORNİK
 19.18 ZRNO
 19.30 DNEVNIK
 19.59 ZRCALO TEDNA
 20.20 SMRT V KALIFORNIJI, 1. del

ameriške nadaljevanke

Hope Masters je krhka blondinka tridesetih let, ima tri otroke in se ločuje od tretjega moža. Njena nova ljubezen je bogataš Richard Morgan. Medtem pa policist zasleduje pobelega kaznjenca, psihopata in sleparja dr. Jordana Williama. Temu uspe priti na ranč, kjer Hope in Richard preživljata konec tedna. Williams umori Richarda in si vzame Hope. To pa je le uvod v nenavadno zgodbo. Hope postane povsem odvisna od Williama in gre celo v zapor namesto njega. Policist posreduje, da je Hope izpuščena, v čelo mora pravi krivec.
 21.15 ŠTIRJE, 2. del dokumentarne serije
 22.00 DNEVNIK
 22.15 EPILOG, španski film
 23.45 VIDO STRANI
 22.55 SEUL: OTVORITEV OL 88

DRUGA TV MREŽA

19.00 Domači ansambli: Ansambel Vilija Petriča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 21.40 Mozaik kratkega filma — 22.10 Volčji brlog (češko-slovaški film) — 23.40 Kronika Bitfa

TV ZAGREB

8.25 Poročila — 8.30 Predigra življenja — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.24 TV v šoli — 15.25 Poročila — 15.30 Program plus (ponovitev) — 17.30 Predigra življenja — 18.00 Znanost — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kriminalistične zgodbe (serijski film) — 20.55 Disco folk z mladimi vojaki — 21.55 Dnevnik — 22.15 V petek ob 22² (kulturni magazin) — 23.45

SOBOTA, 17. IX.

7.45 — 10.55 in 14.50 — 0.15 TELETEKST
 8.00 VIDEO STRANI
 8.05 RADOVEDNI TAČEK, ponovitev
 8.20 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
 8.25 PREDIGRA ŽIVLJENJA
 8.55 PERISKOP: PREKMURJE
 10.00 PONOVI TEV ODDAJ, IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
 10.40 VIDEO STRANI
 15.05 VIDEO STRANI
 15.20 ŽIVALI NASTOPAJO, ameriški mladinski film
 16.45 IO SEUL: POSNETEK OTVORITVE

18.45 RISANKA

18.55 VIDEO STRANI
 19.00 VREME
 19.01 KNJIGA
 19.18 ZRNO
 19.30 DNEVNIK
 19.59 NAŠ UTRIP
 20.20 ZREBANJE 3x3
 20.30 HRESTAČ, 2. del ameriške nadaljevanke
 21.20 NEW SWING QUARTET, 2. oddaja
 22.10 DNEVNIK
 22.25 GRABEŽLJIVKA, danski film
 Film govori o prijateljstvu med dvema fantoma sredi dvajsetih let. Gre za toplo pripoved o prijateljstvu, o osamljenosti v sodobnem svetu, o usodnosti preteklosti.
 0.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.30 Zabavni glasbeni oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Pozdrav iz Slovenije: Trgatev v Beli krajini — 20.30 Nekateri so pritekli (ameriški film) — 22.40 Sportna sobota — 23.00 Skoki na plastični skalalnici

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli (ponovitev) — 10.30 Poročila — 12.45 Pierre de Coubertin (mladinski film) — 14.15 Program plus (ponovitev) — 16.15 Dallas — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Poročila — 17.35 TV koledar — 17.45 Sedem TV dni — 18.30 Švenk (dokumentarna oddaja) — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Rezerviran čas — 20.15 Konvoj

NEDELJA, 18. IX.

7.35 — 13.15 in 13.10 — 23.20
 TELETEKST
 7.50 VIDEO STRANI
 8.05 ŽIV ŽAV
 9.50 OL SEUL — NOGOMET YU : AVSTRALIJA
 10.45 OLIVER TWIST, ponovitev 9. dela nadaljevanke
 11.15 CAGNEY IN LACEY, ponovitev 8. dela nanizanke
 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.30 VIDEO MEH
 13.00 ŽIV ŽAV IZ KRANJA

13.25 OI SEUL — KOŠARKA YU:SZ GIMNASTIKA, BOKS, DNEVNI PREGLED, SKOKI
 18.45 RISANKA
 18.55 VIDEO STRANI
 19.00 VREME
 19.01 TV MERNIK
 19.20 ZRNO
 19.30 DNEVNIK
 20.05 VRTNICE IN KAKTUSI, 2. del nadaljevanke
 20.40 TAVOR V LJUTOMERU, reportaža
 21.15 OI SEUL: DNEVNI PREGLED
 22.15 IZRAEL — RAZBITE SANJE,

dokumentarna serija BBC, 1. DEL
 23.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

10.55 Vukov sabor — 15.45 Leto in dnevi tečejo (2. del poljske nadaljevanke) — 17.05 Puščavska lisica (ameriški film) — 18.30 Festival narodnozabavne glasbe Ptuj 88 — 19.30 Dnevnik — 20.00 Pa se sliši: Tržaški oktet — 20.35 Poročila — 20.40 Športni pregled — 20.55 Malo jaz, malo ti (madžarski film)

DRUGA TV MREŽA

18.30 Tri koreografije treh koreografov — 19.30 Dnevnik — 20.00 Umetniški večer: Portret Jane Fonda in Barbarella (francosko-italijanski film)

TOREK, 20. IX.

9.30 — 11.35 in 11.50 — 00.00
 TELETEKST
 9.45 VIDEO STRANI
 10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV
 11.00 ANGLEŠČINA, 47. lekcija
 11.20 VIDEO STRANI
 12.05 VIDEO STRANI
 12.20 OI SEUL: STUDIO, GIMNASTIKA, DNEVNI PREGLED, PLOVANJE, ROKOBORBA, ROKOMET YU:SZ, SKOKI, KOLESARSTVO, DVIGANJE UTEŽI
 17.40 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
 17.45 PERISKOP — POKSIREP: ODDAJA O ODDAJI, ponovitev
 18.15 MOZ, KI JE SADIL DREVESA, kanadski risani film
 18.45 RISANKA
 18.55 VIDEO STRANI
 19.00 VREME
 19.01 OBZORNİK
 19.18 ZRNO
 19.30 DNEVNIK
 20.05 OSMI DAN
 20.05 OI SEUL: DNEVNI PREGLED
 21.50 DNEVNIK
 22.05 VIDEO GODBA
 22.50 VIDEO STRANI
 1.55 OI SEUL: ROKOMET YU:SZ, prenos

17.30 CH. ANDERSEN: MATI
 17.50 A. INGOLIC: MLADOST NA STOPNICAH, 3. del
 18.15 IZGUBLJENA GOVORICA, dok. serija
 18.45 RISANKA
 18.55 VIDEO STRANI
 19.00 VREME
 19.01 OBZORNİK
 19.18 ZRNO
 19.30 DNEVNIK
 20.05 DOKUMENTAREC MESECA: MONTAŽA EKSTAZE
 21.10 OI SEUL: DNEVNI PREGLED
 22.10 DNEVNIK
 22.25 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA
 23.25 VIDEO STRANI

DO
Trgovina, Ljubljana
TOE BREŽICE, Tovar-
niška 2
OBVEŠČA
 kupce, da bo bencinski servis CATEŽ-MOTEL zaradi rekonstrukcije zaprt od 20. septembra do 1. decembra 1988. V tem času bo obratoval nepretrgoma bencinski servis DRNOVO II.

Slovenija
 Moja dežela.

Beti belokranjska
 trikotna
 industrija
 metlika

— razpisna komisija delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb

objavlja prosta dela in naloge:

DIREKTORJA RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA za dobo 4 let

Pogoji:
 — visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
 — najmanj 5 oz. 7 let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah
 — pozitiven odnos do samoupravljanja

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po dnevu objave v Dolenjskem listu.
 O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.
 Prijave zbira kadrovska splošni sektor DO Beti Metlika, Tovar- niška 2, Metlika.

458/37

DRUGA TV MREŽA

18.10 Angleščina, 47. lekcija — 18.30 Mostovi — 19.00 Medijev top — 19.30 Dnevnik — 20.00 Arhitektura slovenskih pokrajij: Kras — kamen in izročilo — 20.25 Zrebanje lota — 20.30 Balerina (3. del) — 21.30 Mozaik kratkega filma

SREDA, 21. IX.

9.20 — 23.35 TELETEKST
 3.55 OI SEUL: PLOVANJE — FINALE VATERPOLO XU:ZDA, posnetek
 9.35 VIDEO STRANI
 9.50 MOZAIK
 OSMI DAN, oddaja o kulturi
 10.30 MOSTOVI
 11.00 OI SEUL: STUDIO
 DNEVNI PREGLED, GIMNASTIKA, ROKOBORBA, BOKS, KONJI, DVIGANJE UTEŽI, PLOVANJE, VATERPOLO YU:ZDA

100,6 MHz
 EPP - OGLASI
 Tel: 28-160
 ČESTITKE

Sporod Studia D

ČETRTEK,
 12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

PETEK
 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., skriti mikrofoni, 14.30 sport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SOBOTA
 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditve, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre, studio—D jutri

NEDELJA
 8.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gostiln, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

PONEDELJEK
 12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 sport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

TOREK
 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., iz organizacij združenega dela — mozaična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narodno glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SREDA
 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

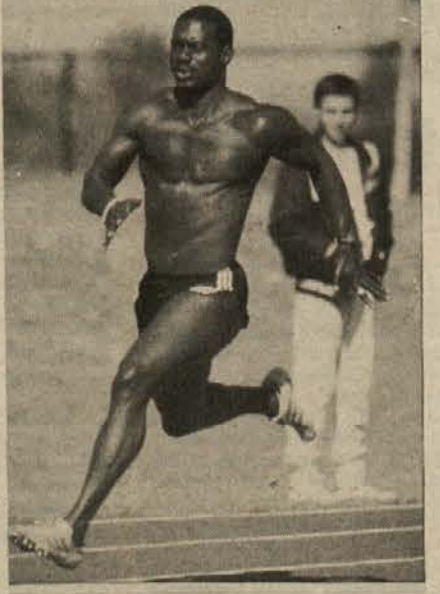
Bo Ben Johnson po Seulu še najhitrejši?

Kdor je bil tam, ne bo tega nikoli pozabil. Tisti, ki so novico zvedeli pozneje, pa so jo pridružili drugim nepozabnim trenutkom, za katere je značilno, da nas vedno spominjajo, kje smo bili, ko smo zanje prvokrat slišali.
 Rim, zgoden, topel večer 30. avgusta 1987. Kanadčan Ben Johnson je osvojil svetovno prvenstvo v teku na 100 m s svetovnim rekordom 9,83 s in za celo desetino prehitel prejšnjega prvaka Carla Lewisa. Tako veličastnega finala v sprintu na 100 m še ni bilo nikoli. Češki olimpijski junak Emil Zatopek je dejal: »Johnson je letel kot topovska krogla in za tekmece je bil popolnoma nedotakljiv.«
 Johnsonov dosežek je bil skoraj neverjeten — odrezal je celo desetino rekordu, ki ga je Calvin Smith dosegel v redkejšem zraku na večji nadmorski višini. Ta izredni sprint je sprožil tudi domišljijo. Neki angleški športni pisec je v Rimu zapisal, »To je rekord, ki bo trajal v naslednje stoletje.«
 Toda Johnson ga je dosegel zdaj in se že pravi na še boljše. Že samo njegov rimski dosežek bi bil dovolj, da bi si pridobil naslov atleta leta 1987. Toda 26-letni na Jamajki rojeni sprinter je lani sestavil sezono, ki je bila povsem v skladu s rimskim viškom: sezono, ki ji ni primere. Vse leto je zmagoval, skupaj v 19 finalnih obračunih. Dosegel je 6 od 7 najboljših rezultatov sezone. Njegovih 5 najhitrejših tekov je v povprečju dalo rezultat 9,946 s. Pred lansko sezono je tekel hitreje le Calvin Smith v svojem rekordnem teku 9,93 s, in to seveda le enkrat pa še na večji nadmorski višini. Johnson ni samo zbežal svojim nasledovalcem v najkrajšem sprintu, za seboj jih je pustil tudi v tekmovalstvu za naslov najboljšega atleta preteklega leta. V zgodovino je priteknel hitro, kot še noben atlet.
 »Prav gotovo sem rekordni tek začutil na poseben način,« pravi Johnson s svojim značilnim tihim glasom in govoricu, ki je obarvana s karibskim akcentom in kanadsko prevleko. »Vedel sem, da sem pripravljen za zelo dober tek v Rimu, kajti moji zadnji dirki pred prvenstvom sta bili kar neverjetno dobri.« (9,95 s v Kölnu, s čimer je izenačil svoj SR na normalni nadmorski višini, in dva dni pozneje 9,97 s v Zürichu).
 »Razen tega sem pred Rimom 10 dni počival in sem bil resnično pripravljen za izbruh. Šlo je

le za to, da se vrnem v ritem hitrega teka. Toda finalni tek sem res občutil kot zelo hitrega...«
 Ben zdaj že poskuša lanski rekord potisniti nekoliko in stran, pripravlja se za prihajajoče olimpijske bitke. Toda zgodovina ga ne bo pustila vnevar — 9,83 s je poskrbelo za to.
 »Reči moram, da zame tistih 9,83 s na 100 m ni bil kdove kakšen pretres,« pravi odkrito. »Na treningu sem dosegal fantastične rezultate, še preden sem se odpravil v Evropo za drugi del poletne sezone. Potem sem pred Rimom v Evropi pospravil štiri zelo dobre zmage in te so mi natančno povedale, kje sem, kar zadeva telesne zmogljivosti. Vedel sem, da bom dosegel vrh točno tam, kjer sem ga želel — v Rimu.«
 Charlie Francis je Johnsonov trener že od samega začetka. Skupaj s svojim atletom je imel občutek, da bi Smithov rekord 9,93 s lahko padel že v katerikoli od preteklih tek sezon.
 Vedela pa sta tudi, da bo Rim idealno prizorišče za tak dogodek, čeprav je bil njun prvi cilj osvojitve svetovnega prvenstva.
 »Najina prva misel za lansko sezono je bila zmagati v Rimu,« pravi Francis, ki govori skoraj prav tako zadržano kot njegov varovanec. »Rekord na prostem je težko napovedovati, ker so okoliščine lahko tako zelo različne. Vsi pa so vedeli, da bo v Rimu vse žgala tekmovalna vročica svetovnega prvenstva. Tam je bil Carl Lewis, ki je vso sezono tekel zelo dobro. Ben se ni mogel zadrževati. Zavedala sva se tudi, da je steza v Rimu odlična. Vsi delci sestavljanke so bili naenkrat na razpolago. Vprašanje je bilo le, če bodo zleteli skupaj o pravem času.«
 Johnson in Francis sta vedela, da je Ben pripravljen bolj kot kdaj poprej. Johnson je kar naravnost povedal, da bo dosegel čas 9,85 s. Ni ti trdil se ni, da bi zatrejal, kako bo zmagal — to je bilo sklenjeno že poprej.
 »Prepričan sem, da so nekateri ljudje mislili, da se napihujeva, toda napovedi o Benovih časih sva zasnovala na modelih, ki so jih izdelali na Karlovi univerzi,« pravi Francis.
 Znanstveniki v praški ustanovi so naredili matematične izračune, ki so 100-metrsko tekme razbili v segmente.
 »Tudi mi smo za Bena naredili lastni model. Ključni čas je bil dosežek pri 60 m; če bi na 60 m dosegel čas 6,50 s, bi moral biti končni rezultat 9,93 s. In pokazalo se je, da je Lewis dosegel

čas 9,93 s potem, ko je 60-metrsko črto pretekel v točno 6,50 s.
 Model s Karlove univerze je imel za 60 m čas 6,45 s za projekcijo 9,93 s na 100 m. Lani je Ben v dvoranah 60 m najprej pretekel v 6,44 s in vedela sva, da na prostem lahko seže pod veljavni svetovni rekord. Potem je na SP v dvorani v Indianapolisu dosegel svetovni rekord 6,41 s, in to s startom, ki je bil slabši kot tisti, po katerem so ga poklicali nazaj, češ da je pobegnul (poznejši posnetki in startni bloki z vgrajeno napravo, ki zabeleži prezgodnji pritisk nanje, so pokazali, da ni pobegnul). Po vsem tem sva vedela, da lahko pričakujeva rezultat med 9,78 in 9,85 s, seveda če bi se vse sestavine teka ujemale. Ujemanje je bilo res popolno razen v dveh točah. »Iz blokov sem se opotekel,« poudarja Johnson, »in tu bi lahko pridobil še nekaj stotink sekunde.«
 Čeprav trener Francis rimske dirke nima za popolno, pa priznava, da je ni bil zmožen takoj pravilno oceniti.
 »V Rimu je bilo veliko prezgodaj, da bi lahko tek kakorkoli ocenil. Imel sem namreč še enega udeleženca finala najkrajšega sprinta za ženske — Angelo Issajenko, ki je tekla slabo. Na eni strani sem imel torej svetlo točko, na drugi pa gotovo ne! Prav zares ne vem, kaj naj si o tem mislim. Sedel sem tam s povsem drugo perspektivo kot ostali: Ben je naredil, kar sva mislila, da zmore, vsi ostali pa so kar ponoreli in imenovali njegov dosežek fenomenalen.
 Nanj sva čakala že zelo dolgo in kar nisva mogla večjeti, koliko stvari je šlo narobe, preden je končno enkrat vse šlo prav. Vse okoliščine in pogoji so v Rimu srečno sovpadli — toda pomislite, kaj bi se bilo zgodilo, če bi bil v finalu venter tak, kot je bil v prvem predteku: 1,8 m/s v hrbet! Potem bi bil končni čas res neverjeten.«
 Atlet in trener soglašata, da je Johnsona močno spodbudila tudi žeta.
 »Vedno sem bil prepričan, da izven atletske steze ne moreš storiti nič za to, da bi te ljudje cenili kot najboljšega,« pravi Francis. »Z Benom sva že dolgo vedela, da je najboljši — že leta 1985, ko so ga uvrstili za Carla Lewisa. Storiš lahko le tisto, kar lahko storiš sam. Če je atlet pripravljen v pravem trenutku in osvaja prvenstva, je svoje delo opravil.

Ne glede na to pa je priznanje lahko spodbudiva in zadržno vem, da je bila Benova edina motivacija pred Rimom, da bi utišal hrup, da bi prekinil razpravljanje o tem, kdo je najboljši sprinter na svetu. Prav nič pa ga ni zanimalo, proti komu bo tekel. To, da bo zmagal, sploh ni bilo vprašanje. Na kaj manj sploh ni pomislil.

Pred finalom je bil tako sproščen, da je v slačilnici zaspal. Strel sem ga, da se je prebudil in mu dejal, »Človek, začni se vendar ogrevati.« On pa: »Zunaj je tako vroče. Ne maram znoja.«

»Potem je tik pred finalom prišel ven in napravil nekaj kratkih, hitrih stopnjevanj. Stopil je k meni in mi dejal, »Vem, kaj moram storiti,« in je odkorakal proč. Pred dirko je bil zelo napadalen.«

Francis poudarja pomembno duševno ostrino, ki jo ima njegov varovanec: »Nekateri atleti se morajo naučiti, da izločijo vse nepotrebne mišične aktivnosti, in mislim, da sprinterji spadajo mednje. Gre za odstranitev zavor, toda po

naravni poti. Atlet, ki to zna, ima prednost. Morda je primeren izraz za to sposobnost gibanja.

Pri Benu pride do izraza v stvarih, kot je na primer start. Njegova tehnika je čisto individualna, samo njegova. Nihče je ne more posnemati. Ben je vedno dobro startal, toda predvsem zato, ker sem ga vedno pustil, da starta po svoje. Kot Bob Hayes, ki je bil v zgodnjih 60-ih letih pri startu grob in neortodoksen. Mnogi trenerji so govorili, koliko bolj bi bil lahko, če bi izboljšal svoj start, toda jaz sem prepričan, da bi sprememba Hayesu samo škodila.« (Bob Hayes je zmagal na OI v Tokiju leta 1964 s časom 10,0 — tedaj so mu električno izmerili čas 10,0 s, a je uradno veljalo še ročno merjenje — na stezi iz ugaskov.

»Moja filozofija je bila vedno naslednja: Med napako in individualno posebnostjo je velika razlika. Veliko različnih slogov je in vsi so v redu — dokler atlet uporablja prave mišične skupine in pravilno trenira. Vedno je bolje, da atletu pustimo početi tisto, kar prihaja naravno. Potem bo enako storil tudi na tekmi. Če je naravno, da je zavrt in zakrčen, se bo zakrčil. Če je zanj naravno, da bo tekel mehko in tekoče, se bo kar prelivaj po stezi. Bena pustimo, da se na stezi prelija.«

Zdaj je na obzoru že nov, a ne presenetljiv cilj: seulske olimpijske igre in zmagati na 100 m. Johnson in Francis se zavedata, da bo napredek zdaj prihajal v vedno manjših drobcih. Zavedata se, da bosta morala obvladati najbolj zapletene podrobnosti treninga. Toda Johnson še vedno napreduje: iz globokega počepa zdaj na plečih dvigne 270 kg! Pred letošnjo zimo je dvignil največ 200 kg. Edina motnja v letošnjih pripravah na OI je bila lažja poškodba stegna, zaradi katere je 13. maja v Tokiju odstopil na polovici proge. Toda zaradi previdnosti, ki jo je narekovala teža letošnje sezone, Ben skoraj ni nastopal 3 mesece. In že na prvi tekmi poletne sezone, se je spopadel z razpoloženim Carlom Lewisom — in dvoboj izgubil. »Vem, da ne smem ničesar imeti za popolno,« pravi najhitrejši sprinter v zgodovini atletike. »Pred mano je najpomembnejša tekma sezone. Toda zavedam se tudi, česa sem zmožen in kaj si želim. Želja še vedno gori. Ogenj, s katerim pričakujem OI, pravzaprav divja.«

Po T. & F. News priredil J. PENCA

Koristnost zgodnjega odkrivanja raka dojk

Ob veliki dolenjski akciji za nabavo mamografa

Dolenjska zbira denar za nabavo mamografa, rentgenskega aparata za pregled dojk. Omogočal bo zgodnjo diagnozo bolezni, s tem pa tudi boljše uspehe pri zdravljenju raka dojk.

Iz velikih svetovnih statistik pa tudi iz podatkov za Slovenijo vemo, da imajo bolnice, ki so pravilno operirane v zgodnjem stadiju bolezni, ko še ni najti zasevkov, dobre izgleda. Več kot 5 let po operaciji jih živi še 80%, več kot 10 let pa 50%. Nasprotno jih od tistih, ki so imele ob času operacije že zasevke v bezgavkah, polovica umre zaradi te bolezni v teku prvih 5 let. Za vse velja, da jih brez ustreznega zdravljenja preživi 5 let samo okoli 20%.

Od zdravljenja je najbolj uspešna operacija. Pomagajo pa tudi rentgensko obsevanje, hormoni in citostatiki. Največkrat se različni načini zdravljenja kombinirajo, vendar pri ugodnih oblikah zadošča samo operacija. Opracija ne povzroča nujno velike lepote napake. Pri majhnih bulicah je mogoče celo dojko ohraniti, po odstranitvi cele dojke, kar je najpogostejša in varna operacija, pa je mogoče s plastično operacijo oblikovati novo dojko ali pa napako zelo dobro prikriti s protezo.

Nasprotno je nezdravljena bolezen kot mora. Bula raste, preraste kožo in povzroči velike razjede, ki krvavijo in se gnijo, zasevki v bezgavkah, v pazduhi povzročajo s pritiskom na ožilje otekanje cele okončine, s pritiskom na živce pa hude bolečine. Zasevki v kosteh bolijo, povzročajo patološke zlome in ohromitve in tako naprej in naprej do prezgodnje smrti.

Bolezen je pogosta tudi na Dolenjskem. Vsako leto v naši regiji na novo zbolijo 25 do 30 ženk. Na kirurškem oddelku novomeške bolnišnice operiramo zaradi te bolezni letno do 20 bolnic. Statistična obdelava tako majhnega števila bi nas lahko zavedla, nekaj števil pa naj vseeno navedemo. Skoraj polovica vseh operirank ob času operacije ni imela zasevkov v bezgavkah. K nam so jih napotili največ splošni zdravniki, manj ginekologi, nekaj pa jih je prišlo k nam naravnost, brez napotnice. Veliko večino tumorjev so prve opazile bolnice same. Od diagnoze do radikalne operacije je poteklo od enega do 45 dni, povprečno 8,8 dneva. Diagnozo potrdimo največkrat z mikroskopskim pregledom celic, ki jih dobimo s punkcijo tumorja, redkeje pa izrežemo celo sumljivo spremembo in jo pošljemo na preiskavo tkiva. Ta način je najzanesljivejši, zahteva pa operacijo v splošni anesteziji.

In kje je mesto mamografije? Mamograf »vodi« žerakaste tvorbe, ki jih še ni mogoče otipati. Taki tumorji v 70% še nimajo zasevkov v bezgavkah. V tej fazi bolezni je zdravljenje zelo uspešno. Pregled z mamografom ni boleč niti nevaren, mogoče ga je tudi pogosto ponavljati. Priporočajo redne kontrole posebej ogroženih žensk, tistih, pri katerih klinični izvid ni zanesljiv ali kjer obstajajo sumljive spremembe, ki jih je treba kontrolirati.

Pozanimali smo se za usodo bolnic, ki so bile pri nas operirane zaradi te bolezni od leta 1978 dalje. Navedemo samo nekaj podatkov o operirankah iz leta 1979. Operirank je bilo 22. Od tega jih 11 še živi, ena je umrla 2 meseca po operaciji, dve po 2 letih, dve po 3 letih, ena po 5 letih in dve po

9 letih. Vzrokov smrti ne vemo. Prav gotovo pa je bil vsaj v polovici primerov kriv rak dojke.

Isto leto so prišle samo tri bolnice na operacijo brez prizadetih bezgavk. Vse tri so danes žive, stare pa so 40, 53 oziroma 50 let. Razmeroma dolgo preživetje smo ugotovili tudi pri tistih bolnicah z zelo velikimi tumorji in prizadetimi bezgavkami. Še danes živijo na primer 77-letna bolnica, ki je imela tedaj bulo s premerom 8 cm, pa tudi dve bolnici z bulami s premerom 5 cm. Obupovanje torej res ni na mestu.

Kljub tem posameznim optimističnim primerom obstaja dejstvo, da je za uspeh zdravljenja odločilna zgodnja diagnoza. Tam, kjer bolezen sistematično iščejo, odkrijejo tudi preko 60% bolnic, preden se rak razširi izveden dojke. V Sloveniji imajo take uspehe v Mariboru. Zgledujemo se po njih. Kljub vsem diagnostičnim pomagalom še vedno po vsem svetu odkrijejo večino bolezni bolnice same, s samopregledovanjem, saj ne moremo pregledati vseh žensk vsak mesec.

Posvetujte se s svojim zdravnikom, naučite se samopregleda, preglejte se enkrat na mesec vedno v isti fazi mesečnega ciklusa; če najdete karkoli sumljivega, se spet obrnite na ginekologa, splošnega zdravnika, kirurga ali na dispanzer za bolezni dojk, ki bo organiziran v zdravstvenem domu. Ne bojte se preiskav in operacije, bojte se bolezni!

Pa še nekaj: rak dojke je mogoče tudi pri moškem, vendar je zelo redek in predstavlja v Sloveniji komaj 1% vseh primerov te bolezni.

DR. META NOVAK
specialist kirurg

DARUJMO ZASE DARUJMO ZASE DARUJMO ZASE DARUJMO

ZAPORA GLAVNEGA TRGA

Zaradi priprave na prireditve bo promet na glavnem trgu v Novem mestu prepovedan že v petek med 20. in 24. uro in v soboto, 17. septembra, med 8. in 24. uro. Kljub zapori bo v soboto dopoldan med 8. in 12. uro dovoljen promet za dostavna vozila. Povsem razumljivo je, da na dan prireditve na Glavnem trgu ne bo dovoljeno parkiranje. Vsi obiskovalci, ki bodo v Novo mesto prišli iz drugih krajev s svojimi vozili, naj parkirajo zunaj mesta.

NASTOJAJOČI V PROGRAMU

Kraj za zbiranje vseh nastopajočih v programu je v spodnjih prostorih Zavarovalnice Triglav (na križišču pred poslopjem Ljubljanske banke in Salona Novoles).

Vsak nastopajoči bo tu dobil navodila za nastop, posebne spominske priponke, bone za prehrano in drugo. O času svojega nastopa boste prebrali na plakatih in letakih, ki jih bosta danes in jutri popoldne iz zraka trosila »motorna zmaja« Vlado Ule in Tone Gašperič iz Trebnjega. Seveda pa o programu lahko preberete tudi na tej strani Dolenjskega lista, že sedaj pa ga objavlja tudi regionalna radijska postaja Studio D.

Vsi nastopajoči se morajo v zbirnem centru javiti najmanj pol ure pred nastopom. Če igrate v ansamblu, vam bobnov, kitarkega in bas ojačevalca ni potrebno pripeljati s seboj, saj bo na odru. Ozvočeval bo Vedran Božič iz Zagreba.

VSAK NAJ KUPI PRIPONKO

Organizator, skupina zanesenjakov in članov sklada za drage medicinske instrumente pri občinskem odboru Rdečega križa, želi, da bi čimveč ljudi po Dolenjski, Beli krajini in Posavju kupilo priponke in tako darovalo za mamograf, aparat za zgodnje odkrivanje raka na dojki. Pripravili so kar 15.000 priponk in jih razdelili krajevnim organizacijam Rdečega križa, v delovne organizacije, kupiti pa jih je moč tudi v nekaterih novomeških trgovinah.

Doslej se se pri nakupu priponk še posebej izkazali zdravstveni delavci. V zdravstvenem domu, kjer je 320 zaposlenih, so prodali že 400 priponk, v lekarni je 60 delavcev za mamograf darovalo 500.000 din, dobro pa teče tudi prodaja priponk v novomeški bolnišnici.

Priponka velja kot vstopnica za prireditve na Glavnem trgu, zato jo bo mogoče kupiti tudi ob prihodu na trg na vseh vpadnicah. Organizator pripravlja presenečenje za obiskovalca, ki bo na svojem oprsu imel največ priponk, takšnih brez priponke pa naj bi ta dan ne bilo na trgu.

POKROVITELJI PRIREDITVE

Generalni pokrovitelj: IMV
Pokrovitelji programa A: GIP Pionir, Komunala Novo mesto, Krka, Novoles, Labod, Novoteks, Beti
Pokrovitelji programa B: Iskra Semič, Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, Dana Mirna, Elektro Novo mesto, Rudnik Kanizarica, Črkoslikarstvo Gvido Hren.
Pokrovitelj nastopa vseh narodnozabavnih ansamblov je ansambel Lojzeta Slaka.

DARUJMO ZASE

dobrodelna prireditev na Dolenjskem
za mamograf, aparat za zgodnje odkrivanje raka na dojki

NOVO MESTO — Glavni trg,
sobota, 17. september 1988,
od 12. do 24. ure

NASTOPAMO, DA POMAGAMO

- ob 12. uri — rock in pop ansamblji:
PETA AVENIJA, PROTEUS, OBZIDJE, FRAKCIJA, METRO
- ob 14. uri — narodno-zabavni ansamblji:
RUBIN, IVAN PUGELJ, FRANC FLERE, AKORDI, BRODNIKI, AROMA, ISKRA, SLAVČEK in PLESNA SKUPINA STOPIČE
Povezujeta **Zvonka in Jože Falkner**
- ob 16. uri — zabavna glasba z ansamblji in pevci:
KORG, DRUŽINSKI TRIO NOVINA, SANDRA IN NASTJA DIMNIK, LEA ŠOBER
- ob 17. uri — ljudski godci in pevci:
DOLENJSKI OKTET, ZAGORIŠKI FANTJE, citraš JURE MARJETIČ, POPOLNOČNE KOČIJE, TONČEK in SLAVKO PLUT iz Semiča, SLAVKO ŽNIDARŠIČ, folklorna skupina KRES in humorist TONI GAŠPERIČ
- ob 18. uri — pisan program za vse:
NOVI ODMEVI, GOTLIB, LA GRANDE BRITANYA, PLESNA ŠOLA NOVO MESTO, čarovnik ŽARKO RENATO, ZDENE BOŠNJAK — KOCKAR, igralec FRANC PLUT, plesalka MOJCA HOČEVAR
- ob 20. uri — večerni program:
HENČEK, TONI VERDERBER, SPOMIN, DREVORED, ŽUPANOVA TORTA, COF, ORIONI, TATJANA GROS, MAJDA ARH, SILVESTER MIHELČIČ, JANEZ VRANIČAR — LUIGI, DUŠAN PAVLENIČ, NACE JUNKAR, MODRA KRONIKA STUDIA D, BALETNA SKUPINA Glasbene šole iz Novega mesta, MODNA REVIJA Z DOLENJSKIMI MANEKENI

DARUJMO ZASE DARUJMO ZASE DARUJMO

DO IMV NOVO MESTO
TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV
Razpisuje po sklepih DS TOZD TA

JAVNO LICITACIJO ZA PRODAJO ODPISANIH OSNOVNIH SREDSTEV

zap. št.	naziv	tip	kos	inv. št.	izkl. cena
1.	vrtalni stroj	BS-40	1	2803	2.000.000
2.	štiristebrna dvigalka	HAD-301	1	2402	200.000
3.	štiristebrna dvigalka	HAD-301	1	2412	200.000
4.	elektromotor 20 KW	—	1	—	200.000
5.	elektromotor 15 KW	—	1	—	150.000

Licitacija bo 23. 9. 1988 ob 12. uri v sejni sobi tovarne avtomobilov. Oglede bo možen 23. 9. 1988 od 9. do 11. ure v tovarni avtomobilov.
Pred licitacijo se vplača 10% varščina.
Navedena osnovna sredstva se prodajajo po sistemu VIDENO-KUPLJENO.
Kupljeno osnovno sredstvo se plača in prevzame v 10 dneh po razprodaji.
Informacije na int. tel. 612.

463/37

sozd
Mercator - Kmetijstvo Industrija Trgovina n. sub. o. Ljubljana

Mercator — Kopitarna Sevnica, p.o.
Sevnica, Prvomajska 8

DELAVSKI SVET
razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA PROIZVODNEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev po zakonu, statutu in drugih internih aktih delovne organizacije morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba lesnoindustrijske ali strojne smeri in tri leta prakse na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v lesni industriji ali
- popolna srednja izobrazba lesnoindustrijske ali strojne smeri in osem let prakse na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v lesni industriji
- ter da imajo ustrezne moralno politične vrline

Kandidat bo izbran za štiri leta. Rok za sprejemanje prijav je 15 dni od dneva objave razpisa.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in z opisom dosedanjih zaposlitev naj kandidati pošljejo na naslov:
MERCATOR KOPITARNA SEVNICA, Prvomajska 8, 68290 SEVNICA.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

462/37

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Delavski svet delovne organizacije Gozdno gospodarstvo Novo mesto

razpisuje

po členu 72. statuta delovne organizacije dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

— individualnega poslovnega organa (direktorja)

Poleg zakonskih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo
- da imajo najmanj 7 let delovnih izkušenj na odgovornih položajih v gospodarstvu
- da imajo strokovne in organizacijske sposobnosti
- da so družbenopolitično aktivni

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev z življenjepisom in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Gozdno gospodarstvo, Novo mesto, Gubčeva 15, s pripisom — za razpisno komisijo.
Kandidate bomo o izidu obvestili v 8 dneh po sklepu o izbiri.

459/37

**Delavski svet
Zdravstvenega doma Krško**

razpisuje
prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in
odgovornostmi:

1. VODJE SPLOŠNE MEDICINE
2. VODJE DISPANZERSKIH SLUŽB
3. VODJE SLUŽBE MEDICINE DELA, PROMETA
IN ŠPORTA
4. VODJE ZOBOZDRAVSTVENE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še
naslednje:

- Pod 1:
— končana medicinska fakulteta, opravljen strokovni izpit,
najmanj 5 let delovnih izkušenj
ali specialist splošne medicine s 5 leti delovnih izkušenj
- Pod 2:
— specialist ene od dispanzerskih dejavnosti z najmanj 5 leti
delovnih izkušenj
- Pod 3:
— specialist medicine dela, prometa in športa z najmanj 5 leti
delovnih izkušenj
- Pod 4:
— končana medicinska fakulteta stomatološke smeri, opravi-
ljen strokovni izpit, najmanj 5 let delovnih izkušenj
- Kandidati bodo imenovani za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati
pošljejo v zaprti ovojnici v 8 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 20 dneh po izteku
roka za sprejemanje prijav.

452/37

SCT

n. s. o., Ljubljana

**KOMISIJA ZA KADRE JN MDR
SCT TOZD KOVINAR ČRNOMELJ**

Objavlja prosta dela in naloge

1. VODENJE OPERATIVNE PRIPRAVE DELA
2. VODILNI PROJEKTANT KOMERCIALE

Pogoji:
Pod točko 1: visoka izobrazba strojne smeri in 3 leta delovnih
izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah
Pod točko 2: visoka izobrazba ekonomske smeri in 3 leta del-
ovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pismene prijave z
dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov:
SCT-TOZD KOVINAR, ČRNOMELJ, Belokranjska 34.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

453/37

**KOMUNALA TREBNJE
GOLIEV TRG 9, TREBNJE 68210**

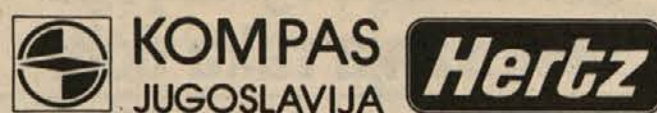
NA PODLAGI SKLEPA DELAVSKEGA SVETA
DO KOMUNALA TREBNJE Z DNE 31. 5. 88

OBJAVLJAMO

**JAVNO LICITACIJO
ZA ODPRODAJO RABLJENIH OSNOVNIH
SREDSTEV**

Zap. št.	Naziv osn. sredstva	Količina	Začetna cena din/kos
1.	IMV R4, letnik 1982 — vozen	1	2.800.000
2.	ZASTAVA FIAT 1300, letnik 1978 nevozna	1	700.000
3.	ZASTAVA 850 AK, letnik 1983 — vozna	1	2.500.000
4.	IMV 200D, letnik 1979 — (prodaja se samo motor) — generalno obnovljen	1	1.500.000
5.	IMV 2200D, letnik 1979 (delno obnovljen — vozen)	1	2.000.000
6.	TAM 6500 IL, letnik 1975 (obnovljen) — vozen	1	4.000.000
7.	IMT 560, letnik 1981 — vozen	1	11.000.000
8.	TOV. PRIKOLICA LJUTOMER TP 5/13, letnik 1970 — vozna	1	250.000
9.	PRIKOLICA FAGRAM 705, letnik 1972 — vozna	1	5.500.000
10.	BIVALNA BARAKA »JELOVICA« letnik 1980, velikost 9 x 16	1	10.000.000
11.	STOLPNO DVIGALO SKIP, letnik 1963, nosilnost 500 kg,	1	1.200.000
12.	STOLPNO DVIGALO SKIP, letnik 1978, nosilnost 200—800 kg	1	2.000.000
13.	CISTERNA ZA VODO, 5000 l	1	180.000
14.	KRIŽNA ŽAGA-CIRKULAR Z ELEKTROMOTORJEM	1	130.000
15.	KROŽNA ŽAGA — CIRKULAR Z ELEKTROMOTORJEM	2	150.000
16.	BETONSKI MEŠALEC (100 l)	1	40.000
17.	SKREPER — v okvari	3	150.000
18.	BOMAG VALJAR BW 75 — v okvari	1	2.000.000
19.	ELEKTROMOTOR SEVER III-FAZNI 1.1 KW 1410 0/min	1	50.000
20.	ELEKTROMOTOR SEVER III-FAZNI 2.2 KW 1410 0/min	3	70.000
21.	ELEKTROMOTOR SEVER III-FAZNI 2.2 KW 935 0/min — s prirobnico	1	70.000

Javna dražba bo v soboto, 17. septembra, ob 8. uri v Kolodvor-
ski 1. Ogljed osnovnih sredstev je eno uro pred licitacijo.
Zainteresirani morajo pred pričetkom licitacije vplačati varščino
v višini 10% začetne cene, ki jo bomo neuspešnim kupcem vrnili
po končani licitaciji.
Predstavniki družbenopolitičnih oseb morajo predložiti po-
oblastilo in peti izvod virmana o vplačilu varščine. Prometni da-
vek ni vračunan v izključno ceno in ga plača kupec.
Kupec mora kupnino plačati takoj oziroma najkasneje v 4 dneh
po nakupu, sicer varščina zapade.
Nakup osnovnih sredstev je po sistemu videno-kupljeno, kas-
nejših reklamacij ne upoštevamo.
Dodatne informacije lahko dobite dva dni pred licitacijo po tel.
(068) 44-003 pri tov. Florjančiču.

**Komisija za delovna razmerja
TOZD Kompas Hertz Rent a Car, Ljubljana,
Celovška 206**

objavlja prosta dela in naloge v POSLOVNI ENOTI KRŠKO:

REFERENTA RAC — TURIZEM IV.

(1 delavca za nedoločen čas in 1 za določen čas šest mesecev)
Pogoji: srednješolska izobrazba ekonomske, komercialne ali
splošne smeri
aktivno znanje enega tujega
vozniško dovoljenje B kategorije
2-mesečno poskusno delo za nedoločen čas

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati
pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna raz-
merja TOZD Kompas Hertz Rent a Car, 61000 Ljubljana, Celov-
ška 206.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbi-
ranju ponudb.

455/37

**SREDNJA KMETIJSKA ŠOLA GRM
NOVO MESTO**

Srednja kmetijska šola Grm v Novem mestu bo v šolskem letu
1988/89 poleg rednega izobraževanja organizirala

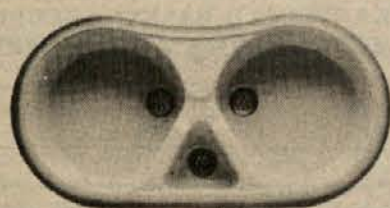
izobraževanja ob delu:

- **Oddelek po skrajšanem programu za odrasle** v Krškem, Brežicah in Metliki — Črnomlju kot dislocirane oddelke šole. V to izobraževanje se lahko vključijo vsi tisti, ki si želijo pridobiti znanje iz kmetijstva, pa tudi tisti, ki imajo končano kakšno drugo šolo. Šolanje traja dve leti, je v popoldanskem času, in sicer trikrat na teden. Prijavite se pri kmetijskih organizacijah na vašem področju!
- **Oddelek srednjega programa V. stopnje** zahtevnosti, smer kmetijski tehnik. Izobraževanje poteka po programu šole. Organizirane so konzultacije in program izpitov.
- **Krojilno-šiviljski tečaji** (začetniški in nadaljevalni) priče-
no z delom v začetku oktobra. **Sestanek bo 26. septem-
bra 1988 ob 16. uri** v osnovni šoli GRM v Novem mestu. Prijave sprejemamo v tajništvo SKŠ Grm.
- **Traktorski tečaj** za pridobitev vozniškega dovoljenja za trak-
tor bo pričel z delom v mesecu oktobru. Prav tako tečaj za
varno delo s traktorji in traktorskimi priključki.

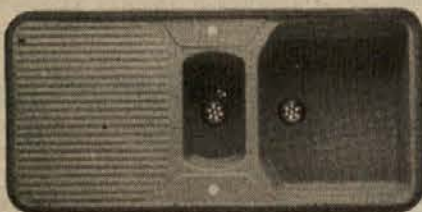
Vabimo h kmetijskemu izobraževanju. Prijave sprejemamo na
Srednji kmetijski šoli Grm, Novo mesto.

**TRADICIONALNA POLETNA RAZPRODAJA
novolesovih PROIZVODNIH PROGRAMOV**

od 12. do 22. 9. 1988
vsak dan od 8. do 19. ure, v nedeljo
od 9. do 14. ure
v salonu pohištva v Novem mestu

kolpa-ker

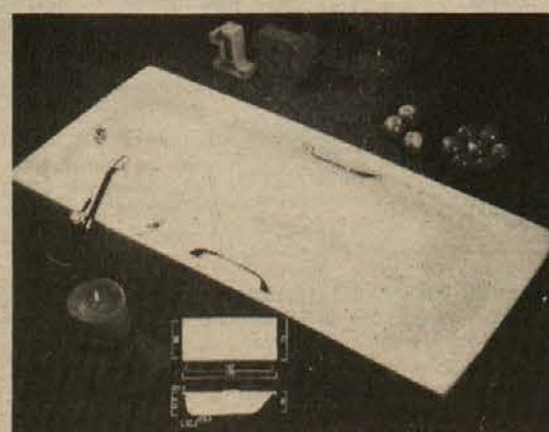
- PRODAJNI POGOJI**
1. popust do 35% za izdelke v drugi kvaliteti
 2. popust do 60% za kuhinjske pomivalnike kolpa ker
 3. do 6 obrokov brezobrestni kredit, plačilo prvega
obroka ob nakupu
 4. popust 20—30% za plačilo v gotovini
 5. pri nakupu nad 1.000.000 din brezplačen prevoz
do 100 km

novoles

**Nagradno žrebanje za kupce
novolesovih proizvodov**

1. nagrada: čoln kanu
2. nagrada: kopalna kad
kolpa-san Pag
3. — 10. nagrada: kuhinjski
pomivalniki kolpa-ker Bicolore

kolpa-san

novoles

Vam povem, ni ga čez dobro izolacijo

Vesela novica.

Krkina steklena volna NOVOTERM je v zadostnih količinah spet na tržišču.

V Krki so morali, zaradi velikega povpraševanja po NOVOTERMU, povečati proizvodne zmogljivosti.

Nekaj je res: z NOVOTERMOM lahko prihranite energijo in prispevate k zmanjšanju onesnaževanja okolja.

Vam povem, ni ga čez dobro izolacijo...

ZA TOPLOTO VAŠEGA DOMA

Informacije:

KRKA, TOZD Izolacije, 68000 Novo mesto, Bršljin 62
Telefon: 068 25-877, Telex: 35813 krkaiz yu

KRKA NOVOTERM

VIO OSNOVNA ŠOLA NOVO MESTO

objavlja

VPIŠ ŠOLSkih NOVINECV ZA ŠOLSKO LETO 1989/90

in sicer za:
Osnovno šolo 15. divizije (GRM)
Osnovno šolo Katja Rupena
Osnovno šolo Milka Šobar Nataša (Šmihel)
Osnovno šolo XII. SNOUB (Bršljin)
dne 19. septembra (začetna črka priimka od A do K),
dne 20. septembra 1988 (začetna črka priimka od L do Ž),
obakrat od 8. do 18. ure
ter 21. septembra od 8. do 14. ure

Osnovno šolo Janez Trdina (Stopiče)
dne 19. septembra 1988 od 8. do 17. ure in
dne 20. septembra 1988 od 8. do 14. ure

Podružnice:
Birčna vas — četrtek, 22. septembra, od 10. do 16. ure
Mali Slatnik — četrtek, 22. septembra, od 10. do 16. ure
Podgrad — četrtek, 22. septembra, od 12. do 16. ure
Dolž — sredo, 21. septembra, od 12. do 16. ure
Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1982 ter januarja in februarja 1983, pogojno pa tudi tiste, ki so rojeni od marca do vključno avgusta 1983.
K vpisu pripeljite otroka!
Starši morajo vpisati otroke v svojih šolskih okoliših.

SLOVENIJALES-STILLES
Tovarna stilnega pohištva
in notranje opreme
SEVNICA

Razpisna komisija ponovno
razpisuje prosta dela in naloge:

VODENJE DELOVNE ORGANIZACIJE

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:
— VII. (visoka) ali VI. (višja) stopnja ustrezne smeri
— nad 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili v stroki
— program dela

Kandidati se morajo zavzemati za družbenopolitične cilje in usmeritve, določene z družbenim dogovorom o kadrovske politiki. Kandidati bodo imenovani za 4 leta, delovno razmerje pa velja za nedoločen čas.
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev in programom dela naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na zgoraj navedeni naslov z oznako »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

457/37

Slovenija
Moja dežela.

ZDRAVSTVENI CENTER BREŽICE razpisna komisija

razpisuje

v skladu s 65. členom statuta DO Zdravstveni center Brežice, 39., 44., 50. in 57. člena statuta DSSS Zdravstvenega centra Brežice prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za 4-letni mandat, in sicer:

1. pomočnika direktorja zdravstvenega centra za strokovne zadeve za največ do 1/3 delovnega časa
2. vodje delovne skupnosti skupnih služb in splošno kadrovske službe
3. vodje finančno-računovodske službe

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1:

- da je zdravnik specialist ali stomatolog specialist
- da ima najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- da ima vodstvene in organizacijske sposobnosti
- da ima ustvarjalen odnos do samoupravljanja in odgovoren odnos do sodelavcev in gospodarjenja z družbenimi sredstvi

Pod 2:

- da ima visoko izobrazbo družboslovne smeri in 3 leta delovnih izkušenj
- da ima višjo izobrazbo družbenoslovne smeri in 5 let delovnih izkušenj
- družbenopolitična aktivnost, ustvarjalen odnos do samoupravljanja in organizacijske sposobnosti

Pod 3:

- da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- da ima višjo izobrazbo ekonomske smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- da ima vodstvene in organizacijske sposobnosti

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o zahtevanih pogojih pošljejo v 15 dneh po objavi na Zdravstveni center Brežice, za razpisno komisijo.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

PRODAJA V RIBNICI NASLEDNJE POSLOVNE IN STANOVANJSKE PROSTORE:

1. OBJEKT CESTA NA UGAR

pritličje: poslovni prostor 150 m² ali trije poslovni prostori po 50 m² (trgovina ali obrtna dejavnost)

nadstropje: enosobno stanovanje s kabinetom in teraso, skupaj 55 m²

dvosobno stanovanje s kabinetom in bivalno kuhinjo ter teraso, skupaj 84 m²

podstrešje: trisobno stanovanje s teraso, skupaj 109 m²

2. OBJEKT ŠEŠKOVA 27

pritličje: poslovni prostor 90 m², s pripadajočo kletjo 42 m² (trgovina ali obrtna dejavnost)

nadstropje: trisobno stanovanje 90 m²

3. OBJEKT ŠEŠKOVA 64 — JOHANOVA HIŠA

pritličje:

poslovni prostor 47 m²

poslovni prostor 15 m²

poslovni prostor 14 m²

(trgovina ali obrtna dejavnost)

nadstropje: dve dvosobni stanovanji po 60 m²

mansarde: dvosobno stanovanje 63 m²

trisobno stanovanje 67 m²

4. GALLUSOVO NABREŽJE

poslovni prostor 60 m² (picerija, hot-dog, jedi na žaru; tovrstnega lokala v Ribnici še ni)

poslovni prostor 30 m² (trgovina ali obrtna dejavnost)

Vsi objekti bodo zgrajeni v zadnjem četrtletju 1989. Pravico nakupa imajo pravne in fizične osebe. Kupci imajo možnost sklenitve predkupne pogodbe z deponiranjem sredstev, ki se obrestujejo v interni banki GIP Pionir. Interesenti za zasebne trgovine lahko zaprosijo za dovoljenje na občini Ribnica.

Informacije:

GIP PIONIR, TOZD TKI, Kettejev drevo-
red 37, Novo mesto, telefon (068) 21-826,
23-686

ŽIVILSKI KOMBINAT ŽITO LJUBLJANA, n. sol. o. TOZD PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO, LOČNA 21

DELAJSKI SVET TOZD PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
NOVO MESTO, LOČNA 21

razpisuje prosta dela in naloge

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA TOZD za dobo 4 let
2. VODJA DE PEKARNE ČRNOMELJ za dobo 4 let (relekcija)

Poleg pogojev, ki jih določata ZZD in družbeni dogovor o kadrovske politiki, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1:

- da imajo višjo izobrazbo s petletnimi delovnimi izkušnjami ali visoko izobrazbo s triletnimi delovnimi izkušnjami živilske, kemijske ali druge smeri
- da imajo organizacijske in samoupravne sposobnosti vodenja, koordiniranja dela v temeljni in delovni organizaciji

Pod 2:

- da imajo visoko izobrazbo s triletnimi delovnimi izkušnjami ali višjo izobrazbo s petletnimi delovnimi izkušnjami živilske, kemijske ali druge smeri
- da imajo organizacijske in samoupravne sposobnosti vodenja in koordiniranja v temeljni in delovni organizaciji

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjih del in nalog sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi razpisa na naslov: ŽK ŽITO-TOZD PEKARNA IN SLAŠČIČARNA DOLENJSKA, NOVO MESTO, LOČNA 21, v zaprti ovojnici: za razpisno komisijo za izbiro IPO TOZD oz. za vodjo DE Pekarne Črnomelj. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

449/37

tedenski koledar

Četrtek, 15. septembra — Melita Petek, 16. septembra — Ljudmila Sobota, 17. septembra — Robert Nedelja, 18. septembra — Irena Ponedeljek, 19. septembra — Svetlana Torek, 20. septembra — Suzana Sreda, 21. septembra — Mateja

LUNINE MENE
19. septembra ob 4.18 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 16. in 17. 9. (ob 20. uri) ameriški glasbeni film Moderna dekleta. 18. (ob 18. in 20. uri) in 19. 9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Iščé se živ ali mrtev. 20. in 21. 9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Krvavi viski.
ČRNOMELJ: 15. in 16. 9. (ob 20. uri) ameriški film Ponoreli vlak. 18. 9. (ob 18. uri) ameriški film Gunis I; ter (ob 20. uri) francoski film Betty Blue — ljubezen na 37,2. 20. 9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Slabi fantje.
KRŠKO: 15. 9. (ob 18. uri) ameriški film Super Ninja. 16. 9. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Madridska zveza.

službo dobi

ZAPOSLIM v novi gostilni v Podbočju pri Kostanjevici kuharico, natakarico in snažilko. Podbočje 5, 68312 **PODBOČJE**, tel. (068) 60-199. (4529-SD-37)
HONORARNO zaposlitev nudim vsem komunikativnim osebam. Plačilo 200 SM. Lasten prevoz in obvezni vikendi. Vsak petek ob 17. uri v Ločni 8/a. (4577-SD-37)
ZAČASNO zaposlimo mladega fanta na plastiki. Kličite po 18. uri na telefon 42-035. (4586-SD-37)
PRILožNOST! Če želite dobro zaslužiti in imate proste vikende in prevoz, se oglasite na 84-968! (4602-SD-37)

stanovanja

NOVO MESTO! Prodám enosobno stanovanje (44 m²) — telefon, centralna — ali zamenjam za podobno v Ljubljani. Informacije na telefon (068) 23-862 ali (061) 554-500. (P37-76MO)
GARSONJERO, opremljeno, ogrevano, na Ragoški oddam predplačniku s 1. oktobrom. Ponudbe pod šifro: **NAVEDITE NAJEMNINO.** (4614-ST-38)
GARSONJERO s posebnim vhom in garažo v centru Novega mesta zamenjam za garsonjero v Ljubljani. Informacije (068) 60-199. (4529-ST-37)
STANOVANJE v Krškem ali Brežicah išče mlad zakonski par. Kličite na telefon 71-733 int. 27 v dopoldanskem času. (P37-2MO)

motorna vozila

PRODAM Opel Rekord 1700, letnik 73. Tel. 85-136.
GOLF DIESEL, letnik 1983, prevoženih 46.000 km, prodám ali zamenjam za novejši tip. Tel. (068) 69-651. (P37-87MO)
Z 101, letnik XII/80, in zamrzovalno maro prodám. Jevšek, Glavni trg 2, Novo mesto. (P37-79MO)
ZASTAVO 750 prodám za 1.000.000 din, prva registracija 1977, registrirano do aprila 1989. Plantan, Slavka Gruma 10, Novo mesto. (4576-MV-37)
ZASTAVO 128, letnik 1987, prodám za 9,5 milijona. Prodám tudi kolo Rog junior (5 prestav). Tel. 21-398, Jerebova 20, Novo mesto. (4583-MV-37)
ZASTAVO 101, letnik 1978, registrirano do 6. 9. 1989, prodám za 240 SM. Raka 84 (Vinji vrh). (4584-MV-37)
R 4 GTL, letnik 1982, ohranjen, prodám za 540 M. Tel. 28-247. (4609-MV-37)
Z 101, letnik 1977, prodám. Jože Mirtič, Dol. Ajdovec 10, popoldan. (4585-MV-37)
KARAMBOLIRANO LADO SAMA-

20. in 21. 9. (ob 22. uri) ameriška erotika Detektivka iz Beverly Hillsa. 20. 9. (ob 20. uri) ameriški film Petek, 13.—VI. del. 21. 9. (ob 18. uri) hongkonški akcijski film Ko udarja Taekwondo.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 15. 9. (ob 18. in 20. uri) filmsko gledališče — francoski film Zivalski vrt ponoči. 16. 9. (ob 18. uri) francoska risanka Asterix proti Cezarju. 16. (ob 20. uri) in 17. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Šefova žena (dolby stereo). 18. in 19. (ob 18. in 20.15 uri) ter 20. 9. (ob 20. uri) ameriški fant. komedija Čarovnice iz Eastwicka. 20. in 21. 9. (ob 18. uri) Dirka Canonball — I. del. 21. 9. (ob 20. uri) italijanski erotični film Caligona in Mesalina.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 16. do 18. 9. ameriški akcijski film Clovek na muhi. Od 19. do 21. 9. ameriški avanturistični film Dekle iz Računalnika.
SEVNICA: 15. in 16. 9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Živeti in umreti v Los Angelesu. 17. in 18. 9. (ob 20. uri) jugoslovska komedija Ljubimo se.
TREBNJE: 17. in 18. 9. ameriški znan. fant. film Robocop.

RO prodám za 7 M. Tomažin, Podulce 21. Raka. (4589-MV-37)
ETZ 250, letnik 1983, prodám. Škufca, Petane, tel. 86-203. (4590-MV-37)
Z 128, letnik 1985, in Z 126 P, letnik 1978, prodám. Tel. 24-120. (4592-MV-37)
GOLF, letnik 1982, črne barve, dobro ohranjen, prodám. Tel.: (068) 22-402.
Z 101 GTL 55, modro siva, letnik 1986, prodám. Tel. 20-492. (P37-51MO)
Z 101, letnik 1980, confort, dobro ohranjen, prodám. Franc Gregorič, Groblje 53, Sentejnej. (P37-55MO)
ALFO ROMEO 2000 berlila, letnik 1973, registrirana do junija 1989, prodám. Tel. 25-369. (P37-58MO)
GOLF DIESEL, november 1984, prodám. Tel. 44-665. (P37-59MO)
TOMOS APN 7 prodám. Tel. 24-416. (P37-61MO)
JUGO 45, letnik november 1984, in golf, letnik 1979, prodám. Cujnik, Groblje 53, Sentejnej. (P37-78MO)
AUDI 100 GL in skoraj nov pralni stroj za posodo, prodám. Tel. 21-912. (4604-MV-37)
R 4 GTL, letnik 1983, registriran do marca 1989, prodám. Tel. (068) 85-407. (P37-63MO)
R 18 TL, november 1983, 32.000 km, kovinsko modre barve, in 126 P, november 1985, 14.000 km, prodám. Florjančič, Muhaber 17 A, Novo mesto, tel. 24-513. (4593-MV-37)
IMV KOMBI 220 D, letnik 1978, obnovljena karoserija, ugodno prodám. Ivan Slopšek, Brezina 57, Brežice. (4596-V-37)
ZASTAVO 750, letnik 1977, v zelo dobrem stanju, prodám. Drago Lunder, Radovlja 36, Šmarješke Toplice. (4597-MV-37)
ZASTAVO 128, letnik 1986, registrirana do januarja 1989, prodám. Tel. 67-183. (4608-MV-37)
LADO KARAVAN, letnik 1985, dobro ohranjeno, prodám. Tel. 20-272. (4610-MV-37)
OPEL MANTO, starejši letnik, dobro ohranjeno, prodám. Tel. (068) 67-684. (P37-83MO)
GOLF JGL, bencinar, letnik 1981, registriran do 21. 5. 1989, bele barve, dobro ohranjen, ugodno prodám. Tel. (068) 72-884. (P37-35MO)
GOLF, letnik 1978, odlično ohranjen, ugodno prodám. Tel. (068) 82-770, ob delavnih popoldan. (P37-80MO)
ZASTAVO 850, letnik 1982, dobro ohranjeno, prodám. Janez Rolih, Petelinjek 55, tel. 27-406. (4615-MV-37)
GOLF, letnik 1982, registriran do avgusta 1989, prodám. Jože Vovko, Smolenja vas 68, Novo mesto, tel. 20-323. (P37-65MO)
Z 101 in Z 750 prodám. Tel. 88-878, popoldne. (P37-66MO)

R 18, letnik 1983, in jugo 45, nov, prodám. Tel. 27-107. (P37-68MO)
OPEL ASCONA diesel prodám. Tel. 25-800. (P37-69MO)
LADO 1300 S, letnik 1985, prodám. Tel. (068) 72-767, do 14. ure. (P37-70MO)
GOLF diesel, letnik 1985, dobro ohranjen, prodám. Tel. 22-278, popoldne. (P37-71MO)
Z 101, letnik 1984, in barvni TV Gorenje prodám. Mežnarčič, Gor. Polje 23, Straža. (P37-74MO)
DIANO, letnik 1979, dobro ohranjeno, registrirano do maja 1989, prodám. Rudi Škupek, Dol. Suhadolc 25, 68321 Brusnice, tel. 26-060, dopoldne. (4603-MV-37)
Z 101, letnik 1984, prodám. Informacije na telefon 43-803. (4601-MV-37)
FIAT 132, letnik 1975, neregistriran, vozen, prodám. Cena 120 SM. Jože Brinc, Griblje 48, 68332 Gradac. (4598-MV-37)
Z 750 letnik 1979, prodám. Milan Prah, Jelše 29, Leskovec. (4547-MV-37)
Z 750, letnik 1984, prodám. Franc Mirtek, Mačkovec 15, Novo mesto. (4550-MV-37)
DIANO 6, letnik 1977, registrirano do januarja, vozno, prodám za 130 SM. Tel. 82-458. (P37-20MO)
GOLF diesel, letnik 1984, prodám. Tel. 65-725. (P37-16MO)
ZASTAVO 750 ugodno prodám. Franc Hrstar, Dol. Kronovo, tel. 84-926. (4553-MV-37)
126 P, letnik 1980, registriran do avgusta 1989, in avtomobilsko prikolico prodám. Špehar, Mali Slatnik 12, Novo mesto. (P37-25MO)
Z 101 lux prodám. Rodič, Sela 4, Šmarješke Toplice. (4556-MV-37)
126 P, letnik 1978, poceni prodám. Jakše, Uršna sela 78. (4557-MV-37)
GOLF JXD, letnik 1986/9, bel, garažiran, nujno prodám. Tel. 22-989. (4561-MV-37)
GOLF diesel, letnik 1987, prodám. Vidmar, Škrjanče 7, tel. 28-030. (4559-MV-37)
KOMBI IMV 1600-kasonar (opravljen tehnični pregled) prodám. Informacije na tel. 77-125. (4562-MV-37)
APN 6 S, star 2 meseca, prodám za 160 SM. Tel. 25-633. (4566-MV-37)
Z 101 GT 55, letnik 1983, prodám. Tel. 22-907. (4526-MV-37)
VW 1300, letnik 1971, motor generalno obnovljen, nov lakiran, neregistriran, prodám. Badovinac, Kuljaji 5, Radatoviči. (4535-MV-37)
GOLF, letnik 1982, prevoženih 57.000 km, prodám. Tel. (068) 71-407. (P37-6MO)
FIAT 126 P, letnik 1979, prodám. Tel. (068) 25-129, popoldne. (P37-7MO)
128 CL, letnik 1986, garažiran, ugodno prodám. Tel. 26-632. (4536-MV-37)
GOLF DIESEL, letnik 1978, prodám. Tel. 25-788. (4538-MV-37)
Z 750, letnik 1979, prodám za 85 SM. Papež, Jablan 17, Mirna peč. (4539-MV-37)
R 4 (prva registracija 1977) prodám. Cena 120 SM. Damir Šebijan, Ul. III. bataljona VDV 52, 68233 Mirna. (4571-MV-37)
R 4 TL, letnik 1981, prodám. Tel. 47-169. (P37-32MO)
GOLF JGL, letnik 1982, prodám. Tel. 24-588. (P37-31MO)
JUGO 45, letnik 1985, karamboliran, prodám. Janez Guštin, Dr. siči 41, 68330 Metlika. (4569-MV-37)
R 18, letnik 1982, ugodno prodám ali menjam za manjši avto. Obradovič, Kočarija 15, 68311 Kostanjevica. (4544-MV-37)
APN 6, letnik 1987/10, odlično ohranjen, prodám. Tel. 24-457. (4545-MV-37)
126 P GL, star 12 mesecev, ugodno prodám. Povšič, Češnjice 11, Trebelno. (4546-MV-37)

prodám

HARMONIKO Weltmeister, 80-basno, prodám. Tel. (068) 28-721. (4560-PR-37)
MLIN za grozdje, nov, in nove gajbice za krompir prodám. Tel. 65-522. (4558-PR-37)
ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 litrov), staro dve leti, prodám. Vladimir Bajt, Ratež 10, Brunice. (P37-26MO)
TELEVIZOR Iskra-Jasna, črno-beli, star 3 leta, prodám za 35 M. Tel. 26-955. (4548-PR-37)
KAVČ (raztegljiv), fotelje in stolec ugodno prodám. Tel. 51-449. (P37-17MO)
KOBILI, stari dve oz. štiri leta, obe pripuščeni, prodám. Tel. 23-708, popoldne. (P37-14MO)
PSICI — nemški ovčarki, z rodovnikom, prodám. Gubčeva 3, Novo mesto, tel. 21-857. (P37-29MO)
HARMONIKO Melodija, 120-basno, novo, prodám. Tel. 44-680. (P37-35MO)
SOD 500 I ugodno prodám. Tel. 25-626. (4551-PR-37)

PRODAM cisterno (3700 l), motorno žago Husqarna in pokrov motorja za golf. Informacije na telefon 65-406. (4564-PR-37)
MOTORNŽ ŽAGO Sasch-Dolmar, moč 5,8 KM, dolžina sablje 60 cm, malo rabljeno, prodám. Informacije na tel. 77-125. (4563-PR-37)
PRALNI STROJ Gorenje, star sedem let, prodám. Informacije po telefonu 26-603, popoldne. (P37-34MO)
KORUZO in oves prodám. Klobčar, Boričevo 7, tel. 27-175. (4559-PR-37)
PRODAM peč za centralno kurjavo (30 kalorij) ter kavč, dobro ohranjen, po ugodni ceni. Boris Grubar, Gotna vas 24, Novo mesto. (4611-PR-37)
BALKONSKA VRATA, nova, 220 x 100, prodám za 330.000 din. Jože Zupančič, Birčna vas 35, popoldne. (P37-82MO)
POCENI prodám nov avtomatik s smerokazi in litimi platišči ter glasbeni stolp. Tel. 22-356, dopoldne, Malnar. (P37-64MO)
KAVČ in dva fotelja ugodno prodám. Vojko Pedišič, Jerebova 8 b, Novo mesto. (4575-PR-37)
TRAJNO ŽAREČI štedilnik za etažno centralno ogrevanje Kombiterm 14 KW, nov, in rabljeno trajno žarečo peč Plamen prodám. Tel. 61-622, od 20. do 22. ure. (P37-48MO)
BAGER PDH 600, z garantiranim delom, ugodno prodám. Alojz Hribar, Dobbočje 36. (P37-50MO)
TV GRUNDING, barvni, ekran 56 cm, daljinsko upravljanje, v brezhibnem stanju, prodám. Tel. 43-749. (4581-PR-37)
POCENI prodám moško športno kolo maraton (10 prestav) ter strojno konjsko kožo. Tel. 23-964. (4578-PR-37)
PRODAM 10 m suhih bukovih in gabrovih drv in malo rabljeno kolo personal. Tel. 22-783. (ček-PR-37)
NOV PRALNI STROJ Gorenje prodám. Tel. 27-597. (4541-PR-37)
ŠPORTNO KOLO Maraton na 10 prestav, z dresom, prodám. Mohar, Potov vrh 1 a, Novo mesto. (4524-PR-37)
ITALIJANSKO DIRKALNO KOLO Battaglini, št. 56, 14 prestav, prodám. Škrbec, Ratež 29 A, Brusnice. (4525-PR-37)
SPALNICO, rabljeno, ugodno prodám zaradi selitve. Naslov v upravi lista. (4527-PR-37)
OTROŠKO KOLO, malo voženo, srebrne metalik barve, prodám. Tel. 25-986, popoldne. (P37-8MO)
BUKOVA DRVA (metre), 500 kg koruze in 500 kg ovsu prodám. Badovinac, Kuljaji 5, Radatoviči. (4535-PR-37)
ŠTEDILNIK GORENJE (4 plin, 2 elektrika) ter sedežno garnituro (usnje), vse novo, prodám. Tel. 25-788. (4538-PR-37)
KRAVO, brejo 6 mesecev, prodám. Marr, Dol. Dobrava 13, Trebnje. (4567-PR-37)
PRODAM kotel za žganjekuho (80 l), nov, in avto Zaporožec, letnik 1982, Tel. (068) 58-475, po 20. uri. (4565-PR-37)
PRODAM vozno kobilu, traktorsko kosilnico ter razna rabljena zastekljena okna. Lukšič, Novomeška 52, Straža. (P37-52MO)
DOLGODLAKO rodovniško mucko prodám. Tel. (061) 343-017. (P37-56MO)
TV Gorenje 107, črno-beli, star tri leta, prodám za 30 mil. Tel. 27-515. (4572-PR-37)
PRODAM 1000 kg belega in 800 kg črnega grozolja ter 300 kg šentlovrnenke. Tel. 26-885. (P37-53MO)
BUKOVA in HRASTOVA DRVA, večjo količino, prodám. Slavko Dragovan, Svržaki 9, Metlika. (P37-77MO)
HLADILNO omaro (120 l) ugodno prodám. Branko Bojanič, Nad mlini 24, Novo mesto. (P37-72MO)
PRODAM dvodelno in enodelno garderobno omaro in omaro z vitrino, primerno za garsonjero. Tel. (068) 26-727. (4408-PR-35)

POCENI prodám razna otroška malo rabljena oblačila (jesen-zima) za starost 6 do 10 let. Naslov v upravi lista. (P37-88MO)

kupim

PIANINO ali klavir vzamem v najem za eno leto ali kupim. Peter Simič, tel. 22-347. (P37-86MO)

posest

POSESTVO (hiša — 90 m², travnik — 89 arov, njive — 126 arov, gozd — 4 ha) v Sloveniji, v okolici Sevnice, prodám. Tel. (041) 155-205. (P36-6MO)
NJIVE, travnike in gozdove v Birčni vasi prodám. Tel. (061) 263-993. (P37-54MO)
VINOGRAD (12 a) na Trški gori prodám. Tel. 24-251, od 20. do 21.30 ure. (P37-60MO)
VIKEND v Soteski z 10 ari zemlje in videorekorder Goldstar nujno in poceni prodám. Tel. 28-160, med 10. in 17. uro. (P37-62MO)
NJIVO (30 arov) pod vasio Koreninka pri Pluski, primerno za strojno obdelavo, prodám. Informacije na tel. 56-304, zvečer. (4532-PO-37)

DOMAČIJO na Velikem Dolu pri Koprivnici prodám. Tel. 71-010, int. 513, dopoldne. (P37-5MO)
ZEMLIŠČE z gradbenim dovoljenjem v Dobovi prodám. Vprašajte na tel. (068) 67-466. (P37-12MO)
GOZD v izmeri 2,5 ha v Gorjancih prodám. Ostalo po dogovoru. Tel. (061) 557-069. (4543-PO-37)
NA BIZELJSKEM (Sv. Vid) prodám vinograd (36 a) z brunarico, vodo, elektriko v bližini, 500 m od asfaltna ceste. Tel. 71-811. (P37-15MO)

obvestila

IZOLACIJE, SERVIS ZAMRZOVALNIKOV — Ob večletni praksi na hladilni tehniki in s preizkušeno garancijo vam obnovimo staro izolacijo na zamrzovalniku, če toči, rosi, od zunanji ledeni, deluje neprekinjeno. Za več naročil v vasi pridem takoj. Telefon (062) 305-150 ali 413-606. Se priporočam! Viktor PAJEK. (4435-OB-36)
ANSAMBEL Tonija Verderberja igra na vinski trgatvi v gostilni Rogelj na Rdečem Kalu v nedeljo, 18. septembra 1988! (4554-OB-37)
AKVIZITERJI, pozor! Končno je izšla GUIENESSOVA KNJIGA rekordov. Javite se! Tel. (062) 36-281. (P37-24MO)

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je po težki bolezni prezgodaj zapustila naša draga

MILENA SATTLER

otroška negovalka v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto ter sosedom in ostalim.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil oče in zet

FRANC BORŠTNAR

iz Vidošič pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo sosedom in vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih. Hvala vam, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tov. Plescu za poslovilni govor pred hišo, gospodu župniku, kolektivu M-KZ Metlika za cvetje in izrečeno sožalje ter tov. Gačniku za lep govor ob odprtem grobu.

Vsi njegovi

Kje si, ljubi ata, kje Tvoj mili je obraz, kje so Tvoje pridne roke, ki skrbele so za nas?

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

IGNACIJA ROGLJA

iz Podturna 62

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, darovali cvetje ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo osebju pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu za zdravljenje in nego. Iskrena hvala vsem delovnim organizacijam, Gasilskemu društvu v Podturnu ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Malka, sin Tone, hčerki Anica in Marjeta z družinami

Sozle, žalost, bolečina te zbudila ni,

tihja nema je gomila, kjer počivaš mirno ti.

ZAHVALA

V 29. letu nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi

DOMINIK ŠTRAVS

iz Srednjega Lipovca

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali pokojniku vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tozdu Gozdarstvu Straža, GD Ajdovec, pevcem, dr. Kocutarjevi ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mama; oče, brat z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše najdražje mame, stare mame in prababice

HELENE JAKŠA

roj. Grzin

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje in pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala Poldetu Grahku, zdravnikom in zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, ki ste ji lajšali zadnje ure življenja. Zahvaljujemo se pevkam za lepo petje in gospodu kaplanu za opravljeni obred.

Vsi njeni!

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozdz Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 800 din, naročnina za 2. polletje 18.000 din; za delovne in družbene organizacije 56.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLESI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 13.000 din, na prvi ali zadnji strani 26.000 din; za razpise, licitacije ipd. 14.000 din. Mali oglasi do deset besed 8.000 din, vsaka nadaljnja beseda 800 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročeni rokopiesi in fotografije ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Casopisni stavek, prelom

kmetijski stroji

TRAKTOR Zetor 5011 v dobrem stanju prodam. Tel. (068) 89-256. (P37-10MO)

ZETOR 5545 in mešalec Hevblac ugodno prodam. Telefon 47-390. (4555-KS-37)

KOSILNICO BCS, skoraj novo, prodam za 650 SM. Jože Miklič, Rdeči Kal 20, Dobrnič pri Trebnjem. (P37-21MO)

TRAKTOR IMT 539 (150 delovnih ur, kompresor in kabina) prodam. Strugar, Ločka 7, Črnomelj. (P37-19MO)

GUMI VOZ (15 col) in plug za TV prodam. Pešelj, Grič pri Črnomlju.

TRAKTOR TV 8 KS prodam. Tel. 84-388. (P37-13MO)

TRAKTOR IMT 539 de lux (nov) ugodno prodam. Tel. 61-372. (P37-28MO)

SILOKOMBAJN SK 80, v dobrem stanju, prodam. Judež, Cikava, Novo mesto, tel. 23-484. (4570-KS-37)

SAMONAKLADALNO prikolico SIP, mlin kladivar in vprežni voz (15 col) prodam. Peter Malenšek, Maline 17. Semič, tel. 56-022. (P37-49MO)

TRAKTOR IMT 533, letnik 1972, generalno obnovljen, prodam. Tel. 75-786. (P37-30MO)

MOTORNO kosilnico BCS diesel prodam. Slavo Jaklič, Križevska vas 13, Metlika. (4533-KS-37)

TRAKTOR Ursus (35 KM), star 5 let, dobro ohranjen, prodam. Franc Žarn, Cerklje ob Krki 8. (P37-57MO)

KOSILNICO Gorenje z mešalcem, hladilno skrinjo in pralni stroj v okviru prodam. Saje, Ribjek 6, Mokronog, tel. 49-270. (P37-67MO)

KOSILNICO BCS 127, grablje za kosilnico in cirkular, vse v dobrem stanju, prodam. Busič, Bojanci 28, Vinica, tel. 55-383. (P37-75MO)

TRAKTOR IMT 533, letnik 1980, s kabino in kompresorjem, 1400 delovnih ur, prodam. Cena po dogovoru. Kazimir Moravec, Učakovci 5, Vinica. (4599-KS-37)

razno

ODDAJAMO suhe smrekove odpadke in žagovino. Pokličite na tel. 28-135! (4531-RA-37)

DVE GARAŽI v centru Novega mesta

(poleg ribje restavracije) oddam v najem. Tel. 21-345, popoldne. (P37-33MO)

DELO na dom sprejemem. Tel. (068) 45-149. (P37-37MO)

GARAŽO na Mestnjih njivah prodam za 600 SM. Telefon 24-205, zvečer. (P37-36MO)

ZE TRI TEDNE pogrešamo psa. Kdor ga pomaga najti, dobi nagrado. Koker španjel — odsekan rep, zelo dolgi uhlji, rahlo skodrana dlaka, zlato rjave barve. Telefon 23-138 popoldne, sobota, nedelja ves dan. (ček-RA-37)

KAKRŠNOKOLI DELO (lahko tudi na domu) v popoldanskem času iščem. Tel. 27-841. (4605-RA-37)

čestitke

Dragi mami in stari mami ZORI MURN iz Koč. Poljan pri Dol. Toplicah, za njen osebnostni praznik želijo veliko sreče in zdravja. Drago z družino in vsi, ki jo imajo radi. (P37-89MO)

Dragi mami MARLI HOČEVAR iz Dobruške vasi pri Škocjanu vse najlepše, veliko zdravja in še veliko dobre volje ob njenem 88. rojstnem dnevu želi sin Viktor. Sestri Veri in nečakinji Dragici pa lep pozdrav! (P37-1MO)

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša ljuba mama, babica, prababica, sestra in teta

FRANČIŠKA BUCIK

iz Mihelje vasi 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji v najtežjih trenutkih stali ob strani, vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji podarili toliko cvetja in sočustvovali z nami. Hvala vam!

Vsi njeni

Solze, žalost, bolečina te zbudila ni, tiha, nema je gomila, kjer počivaš mirno ti.

V SPOMIN

21. septembra bodo minila tri žalostna leta, kar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče

FRANC SAŠEK

iz Dolnjega Suhadola pri Brusnicah

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov zadnji dom, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA ŠENICE

iz Suhorja pri Dolenjskih Toplicah

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ustno in pisno izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom za pomoč, govorniku GG Novo mesto za lepe poslovilne besede, OOS Novoles, ZB, društvu upokojencev, pevcem, godbi in gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Trpljenje si prestala in sedaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 96. letu starosti je za vedno zaspala naša ljubljena mama, stara mama in prababica

KAROLINA KAVŠEK

Golobova mama

iz Vel. Podlubna 18

Ob boleči izgubi se prsrčno zahvaljujemo vsem sosedom, posebno Flakonotovim in Angeli Drenik, vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter našo drago mamo spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pogrebnikom in gospodu župniku za prsrčno opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerki Karolina, Danica z možem, vnuki Irena, Franci, Mari in Helena z družinami

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, stric in zet

FRANC ŠKRBEČ

z Rateža 43

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo Tovarni obutve, TP Gorjanci, Novoteksu tozd Konfekcija I in IGD Novoteks za podarjene vence, pevcem za zapete žalostinke, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste ga pospremili v prerani grob.

Žalujoci: vsi njegovi

OSMRTNICA

Nepričakovano je umrl naš sodelavec

DOMINIK ŠTRAVS

Od njega smo se poslovili v nedeljo, 11. septembra 1988, na pokopališču Sela pri Ajdovcu. Vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

DELAVCI TOZD GOZDARSTVO STRAŽA

Te tihe, črne zametne oči mi s svojim temnim bleskom in milino poljubljajo to sivo bolečino, ki moja dušo vsak dan bolj duši. (S. Kosovel)

ZAHVALA

Ob boleči, nenadomestljivi in mnogo prerani izgubi naše drage mame in stare mame

ALOJZIJE TRŠINAR

roj. Mlakar iz Tržišča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam lajšali bolečino in nudili pomoč. Še posebej se zahvaljujemo družinam Kovač, Bevc in Gorenc za podarjeno lepo cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za občuteno pripravljen pogrebni obred, pevcem iz Mokronoga in tov. Marjanu Jamšku za poslovilne besede.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube žene, mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

ANICE KLOBČAR

roj. Počrvina iz Kristanove 35, Novo mesto

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od pokojne, ji darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Moreli za ves trud ter osebnemu internemu in kirurškemu oddelku za skrb in nego. Lepa hvala duhovniku za lepo opravljeni obred ter pevcem za zapete žalostinke. Zahvaljujemo se kolektivom GG Novo mesto, Zdravstveni dom Novo mesto, Novoteksu in upokojenim sodelavkam pokojne. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Ivan, hčerki Vladka in Andreja z družinami ter ostalo sorodstvo

Preže in štori v hosti prazni so, kar tebe na njih sedeti ne bo. Lovski rog in puške pok te ne zbude.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža, dobrega očeta in starega očeta

JOŽETA DOLARJA

iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje in vence. Posebej hvala za poslovilne besede tov. Prelesniku, tov. Majerletu, pevskemu zboru Svoboda, delavski godbi, GG tozd Rog in LD Predgrad, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Nevenka, sin Jože, vnuka Tadej in Suzana z mamico in ostalo sorodstvo

Črni dan je moral priti, bridkosti dan, oj dan solzan. Težka bila je ločitev, ves jok, vse solze so bile zaman.

ZAHVALA

V 34. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oči, sin, brat, stric in zet

TONE PENCA

Mali Slatnik 20

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrih sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, posebno pa kolektivom Novotehne, Krki, tovarni zdravil — tozd Zdravila, za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Prsrčna hvala duhovniku za lepo opravljeni obred, pevcem za občuteno zapeto žalostinko ter govorniku iz KS Mali Slatnik in trgovskega podjetja Novotehna. Vsem ponovno iskrena hvala!

Žalujoci: žena Zdenka, hčerka Bojana, sin Peter, mama, brat Lojz z družino, sestre Joži in Fani z družinami, teta Neža in ostalo sorodstvo

Kakor hitro spolzi solza mila, tako naglo te smrt je od nas zvalila, da ni bilo časa niti za slovo in zahvalo, s katero bi se oddolžili za tvojo skrb in dobroto.

ZAHVALA

V 53. letu je za vedno in tiho odšel od nas skrbni in nepozabni mož, stari ati, brat, stric in zet

MARJAN PLUT

iz Kloštra 14

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, civilni zaščiti Gradac, tozdu MO Belt iz Črnomlja, Konfekciji Beti Metlika, tozdu Elektronski kondenzatorji Semič za podarjeno cvetje in denarno pomoč, govorniku Lojzetu Ramuta za lepe poslovilne besede pri odprtem grobu, pevcem iz fare Podzemelj, gospodu župniku za lepo opravljeni obred ter Ivanu Kapušinu za lepo zaigrano Tišinom, ki mu jo je zaigral iz njegovega preljubljenega gozda. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi, ki so ga imeli radi

KATICA PIRKOVIČ

preživela kot učiteljica v prvem razredu. »Veskozi zelo rada učim še posebej v prvem razredu. Otroci so tako željni znanja, odkritosrčni, a tudi zelo občutljivi. Učitelj mora imeti, če hoče biti uspešen, zanje veliko poslušanja in občutka, zlasti je pomembno, da jih pogosto pohvali in spodbuja.« Pravi o svojih dolgoletnih izkušnjah Pirkovičeva. Sama na svoje prvo šolsko leto žal nima tako lepih spominov. »Pa ne zaradi učiteljice tovarišice Kavčičeve, ki še danes pri 86 letih živi v Vinici in se še spominja, da me je učila v prvem razredu. V šolo sem začela hoditi med vojno. Stavba je bila porušena pa še tifus je takrat razsajal in tudi jaz sem zbolela.« Je pa Katica vedno rada hodila v šolo. Ko šolanju so vseh pet Ostroničevih otrok spodbujali njihovi dobri kmečki starši. Oče je bil zelo razgledan in bister človek, vendar mu ni bilo dano, da bi se lahko šolal, čeprav je učitelj nagnoval njegovo staršo, naj ga dajo naprej v šolo. »Mi ne potrebujemo študenta, ampak delavca,« je bil odgovor. »Vseh pet otrok sta oče in mati izšolala, in to z veliko truda in odpovedovanja. Pri nas je bila za otroke vedno prva šola. Ko smo prišli iz šole, nam je mama pustila listek: »Sem na njeni, ko boste naredili naloge in se naučili, mi pridite pomagat!« Jaz sem v Novem mestu, kjer sem hodila na učiteljske, stanovala v internatu, študijske nisem imela, vse je bilo v breme staršev.«

Ko bo šla Pirkovičeva na začetku prihodnjega šolskega leta v pokoj, bo imela kaj pokazati. Okoli 1000 učencev je šlo skozi njene razrede, od tega jih je blizu 900 naučila brati in pisati. Kakšno pa bo njena pokojnina za polno delovno dobo, raje ne pomisli. »Vsakič, ko dobimo plačo, bi morala na šoli viseti črna zastava. Danes je tudi zaradi tega težje biti učitelj, žal ljudje poklic vrednotijo in človeka spoštujejo tudi po tem, koliko s svojim delom zasluži,« pravi. Da pa Pirkovičevi v pokoj ne bo dolgčas, bodo poskrbeli tudi njeni trije vnuki; najstarejši bo šel takrat, ko bo šla baba v pokoj, v prvi razred.

A. BARTEJL

Tovornjak podrl streho

Kriv je neznanec, ki je preusmeril promet tako, da je smerokaz za Kočevje kazal proti Otaviciam

RIBNICA — Običajno potekajo razne večje slovenske in včasih jugoslovanske vojaške vaje po ozemlju ribniške občine. Zares jih vzamejo tudi otroci, ki takrat sprašujejo »tršice«, ali je že prišel čas, ko je treba »lunknati gume in snemati kolesa«. Seveda k taki dejavnosti sodi tudi premeščanje kažipotov, da kažejo v napačno smer.

Nekateri pa dejavnost okoli premikanja smerokazov goje tudi v »mirnem« času. Te dni, ko počasi in preudarno preurejajo glavno ribniško ulico, je promet preusmerjen po obvozu, in sicer po Partizanski cesti in naprej proti Hrovači in nato spet na magistralko. Kdor cesto pozna, med vožnjo sploh ne gleda na kažipote in pelje prav. Zapleta pa se voznikom iz bolj oddaljenih krajev in drugih republik. Tako je te dni

neki karloški sofer peljal s težkim tovornjakom proti Kočevju. Znašel se je na ozki in skoraj »slepi« cesti v Otavicih, tam zadel streho neke nove niše in je del podrl.

Lastnik hiše se je seveda razburjal. Šofer mu je razlagal, da pač tam pelje cesta proti Kočevju. Kmalu pa se je zaveda razjasnila: sofer je upošteval kažipot ob cesti, ta pa je kazal, da se v Kočevje pride po tej cesti. Neki »šaljivec« je namreč kažipot za Kočevje preusmeril proti Otaviciam (kot da se je že začela vojna ali najmanj kakšen maneverček). Nekateri se razburjajo, da je to nov dokaz prometne nekulture, saj so v to smer peljali še mnogi tujci. Seveda pa velja upoštevati tudi misel: Čedra Janžekca naučič za vojni čas, bo počel tudi v miru.

M. GLAVONJČIČ

Četrta kasetna zastoj

Od 1. septembra odprt nov Videostudio PRO

NOVO MESTO — Dolenjkina komisijška in konsignacijska prodajalna na Kidričevem trgu v Novem mestu je prve septembrske dni pripravila novost, ki je v mnogem zanimiva. Ne le, da je v prostorih trgovine pričel s l. sep-

sojo video kaset namenila prostor in osebe, za vso ostalo skrbi Ana Luzar. »Dolgo smo se pripravljali na ta korak in otvoritev videoteke pričakovali povsem pripravljeno. Lastnikom videorekorderjev lahko danes ponudimo kar preko 400 kaset s 450 filmi vsakovrstnega žanra, najsij gre za akcijske, romantične, otroške filme ali shriljivke. Poleg tega vsakotredensko izbiro obogatimo z vsaj desetimi novimi filmi, tako da vseskozi držimo korak z najboljšo gledano filmsko produkcijo. Ob teh imamo na policah še razne športne filme, tudi poučne, na primer šolo tenisa, tako da v našem Videostudiju PRO resnično vsakdo najde kaj zase. Tudi izposojevalnina je dostopna vsem: enodnevna izposoja kasete velja 2.500 din, prav toliko pa vikend paket čez soboto in nedeljo. In ob tem še ena zanimivost: za tiste, ki si bodo izposodili več kaset, je vsaka četrta zastoj,« razlaga nosilka obrti Ana Luzar.

ANA LUZAR, lastnica novega Videostudija PRO v Dolenjki komisijški in konsignacijski prodajalni.

tembrom delovati Videostudio PRO, pač pa je to po svoje izredno nazoren primer sodelovanja med obrtnikom in družbenim delom. Dolenjka je za izpo-

Seveda izposoja kaset ni edina dejavnost videostudija, tu so še presnemanja kaset, snemanja in vse, kar sodi zraven, naročila za tovrstne usluge pa prav tako sprejema Dolenjkina prodajalna na Kidričevem trgu, telefon 22-395. Dodajmo za konec, da je delovni čas Videostudija PRO enak delovnemu času prodajalne, torej vsak dan od 8. do 15.30 ter ob sobotah od 8. do 12. ure. Za izjemna naročila lahko zainteresirani zavrtje tudi telefonsko številko 26-629.

B. B.

TONI SOTOŠEK ZMAGOVALEC ZLATE HARMONIKE

LJUBEČNA — Mladi harmonikar Toni Sotošek iz Koprivnice je zmagovalec letošnjega tekmovanja za zlato harmoniko Ljubečne, na katerem je sodelovalo 265 godcev iz Italije, Avstrije, Madžarske in Slovenije. Plaketo Avgusta Stanka si je na nedeljski prireditvi v Ljubljani pripravljal Zoran Zorko iz Laškega, nagrado občinstva pa Toni Rajk iz Metlike.

VESELICA KUD ŽUMBERAK

NOVO MESTO — Da veselice ne bi bile samo posebnost gasilcev in lovcev, so se za tovrstno družabno srečanje odločili tudi člani KUD Žumberak. Prireditev bo v nedeljo, 18. septembra, in sicer že dopoldne, obiskovalcem se bo predstavil društveni tamburaški orkester, ob srečevanju in narodnozabavnih melodijah za ples pa bo poskrbljeno tudi za jedajočo in pijačo.

KNJIŽNICHARJI SE IZOBRAŽUJEJO

LJUBLJANA — Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani je pred kratkim občinske matične knjižnice obvestila, da bodo letos v Sloveniji namesto ustaljenega knjižničarskega tečaja ponovili tečaj za pripravo na strokovne izpite. Slednji poteka prav ta mesec, od 3. do 7. oktobra pa bodo prvič izvedli seminar za delavce matičnih knjižničnih služb. Strokovni izpiti iz bibliotekarske stroke bodo v prvi polovici novembra.

kozerija

ODPOVEDAL SE JE AVTOMOBILU

— Ste slišali? Tovariš Funkcič se je odpovedal službenemu avtomobilu in šoferju.
— Hvalevredno, ni kaj. Sploh je v Repičevi Dragi preveč takšnih, ki se vozijo naokoli z družbenimi avtomobili.
— Takšen je tovariš Župan. Takšen je tovariš Izvršnik, tovariš Rdečnik, tovariš Sezedelejevič, tovariš Sindikalci, tovariš Puškič, tovariš Mladič. Pa še direktor Hitrotkala, Hitrošiva, Hitrozida, direktor banke, osnovne šole, zdravstvenega doma, doma počitka, predsednica Rdečega križa, repiški inšpektor in še jih je.
— Preveč jih je. Veste, kakšni stroški so to!

— Nekdo je izračunal, da je v Repičevini toliko šoferjev službenih avtomobilov, kot je aktivnih staršev v vsej ljudski armadi.
— Če bi se vozili samo po službenih opravkih, bi že šlo. Tako pa: izleti, nakupi v Celovcu, Trstu, Gorici in še kje.
— Pa še družinska potovanja po Dubrovniku, Splitu, Ohridu. Celo mule in mulci, da, cele družine izkoriščajo ta privilegij.
— Ste slišali za škandal, ki ga je napravil direktor Hitrošiva?
— Je to tisti, ki je prevažal v družbenem avtomobilu z družbenim

benčinom in šoferjem nago tajnico po Repičevini?
— Prav ta.
— In kako se je zadeva končala?
— Šofer vozi zdaj kamion pri zasebniku.
— Pa tajnica?
— Tajnici pa so povišali plačo za dva ranga.
— In kaj je pihilo tovariša Funkciča?
— Hoče biti za zgled. V Zopaznem glasu je izjavil, da se bo vozil v službo in iz nje z javnimi prevoznimi sredstvi.

— Če bi prišel do njega, bi mu stisnil roko. Torej se je le pričelo premikati na boljše.
— Končno.
— Ko so jemu tovarišu Funkciču mero za doprnski spomenik, ki naj bi mu ga v kratkem postavili v enem od repiških parkov v znak spoštovanja do njegove odločitve, da se odpoveduje službenemu avtomobilu in šoferju za prevoz v službo in nazaj, je Jožič Repič, neposrednik, izmeril razdaljo od Funkcičeve hiše do stavbe, v kateri je uradovalec tovariš Funkcič. Repič je trdil, da razdalja ni daljša od sto dvainpetdeset metrov in šest centimetrov.

TONI GAŠPERIČ

Kaj z domom kot spomenikom?

Šeškov dom kot kulturnozgodovinski spomenik je treba prenoviti, da bo kot leta 1943

KOČEVJE — Šeškov dom v Kočevju (bivši Sokolski dom) je edina ohranjena stavba, v kateri so med NOB potekali dogodki, pomembni za slovensko državnost. Stavbi v Črnomlju in Ajdovščini ni sta več v takratni obliki, zato je Šeškov dom razglašen za slovenski kulturni spomenik.

Pravi kulturni spomenik pa Šeškov dom bo, ko bo dvorana preurejena po načrtih iz leta 1937 v tako stanje, kot je bila 1943, ko je v njej od 1. do 3. oktobra zasedal Zbor odposlancev slovenskega naroda. Po tej zamisli bi bilo potrebno v dvorani spet urediti ravna tla (zdej so nagnjena proti odru), namestiti nepritrjene sedeže, skrajšati oder v globino, spremeniti videz balkona in še kaj, hkrati pa opraviti ostala nujna vzdrževalna dela (ogrevanje, izolacija, elektrika, streha in še kaj). Nujno je potrebno hitro pripraviti idejni načrt preureditve, da bo Kulturna skupnost Slovenije vnesla to v svoj plan za obdobje 1990—1995 (morda celo v plan za prihodnje leto). Po sedanjih zamisli

naj bi bila prenova dokončana do leta 1993, ko naj bi bila v Šeškovem domu osrednja republiška proslava ob 50-letnici Kočevskega zbora. O vsem tem so razpravljali na zadnji seji predsedstva OK SZDL Kočevje. Ob tej priložnosti je bilo zastavljenih več vprašanj, danih pa tudi nekaj odgovorov in predlogov. Tako je prevladalo mišljenje, da bi morali večino stroškov te prenove in tudi morebitno gradnjo novega doma financirati iz republiških virov. Vendar je doslej prišlo do republike bolj malo obljub o plačilu, več pa tako imenovane moralne podpore. Nova dvorana za kulturne potrebe bi bila namreč potrebna Kočevju zato, ker bi bile v sedanjih razstavljenih muzejske zbirke o dogajanjih med NOB in o Kočevskem zboru odposlancev. Nekateri pa so menili, da dvorane ne bi kazalo spreminjati v stanje iz leta 1943, ker bi bilo to drago. Spet drugi pa so poudarili, da bi se moral denar najti tudi za uresničitev teh načrtov, če ga že najdemo za vse drugo.

J. P.

Kabelska TV tik pred zdajci

V Krškem bodo za dan republike priključili prve naročnike na sistem KATV

Izgradnja krške KATV se približuje h koncu, saj bodo še v tem mesecu opravili preizkus delovanja kabelskega razdelilnega sistema na levem bregu Krškega. Prihodnje leto junija pa naj bi bil celoten sistem do kraja dograjen. Seveda imajo vsi, ki bi se želeli vključiti v sistem KATV, še možnost, da se prijavijo in plačajo vse potrebne prispevke.

dva in pol milijona. Celotno plačilo je seveda nujni in obvezni pogoj za izvedbo priključka. Hkrati vse predplačnike KATV prosimo za razumevanje, ker bodo izvajalci kopali jarke od sekundarnega kabla do priključne omarice pri hiši po najkrajši poti, tudi čez vrtove in zelenice, v kar pa nas sili cena kabla.

IVAN MIRT

Plečnik zdaj še v Milanu

Razstava o tem velikem slovenskem arhitektu bo odprta od 12. septembra do 23. oktobra

MILANO — Razstavo, ki predstavlja ustvarjalnost slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika (1872—1957) in jo je pripravil slovenski zamejski arhitekt Boris Podrecca s sodelavci, bodo v ponedeljek, 12. septembra, odprli v palači Permanente v Milanu. Razstava, ki je bila predtem že v Parizu, kjer je Plečnikova ustvarjalnost pomenila pravo odkritje, je povezana s tremi mesti Plečnikove dejavnosti: z Dunajem, kjer je bil Plečnik učencem Otta Wagnerja in kjer je med drugim postavil znamenito Zacherlovo hišo; Prago, kjer je preuredil grad z vrtovi, in Ljubljano, njegovim rojstnim krajem, kateremu je dal novo urbanistično podobo, ob tem pa ohranil tradicionalni umetnostni izraz tega mesta.

Žreb je izmed pošiljateljcev predlogov za lestvico ta teden izbral BERNARDO JEVŠEK iz Novega mesta in ji za nagrado dodelil kaseto z zabavno glasbo. Lestvica je ta teden taka:

1. Tomorrow people — ZIGGY MARLEY
2. Turn back the clock — JOHNNY HATES JAZZ
3. I don't want to live without you — FOREIGNER
4. Paradise — SADE
5. Breakfast in bed — UB 40 & CHRISSIE HYNDE
6. Most of all — JODY WATLEY
7. Galbi — OFRA HAZA
8. Airhead — THOMAS DOLBY
9. One heartbeat — SMOKEY ROBINSON
10. The valley road — BRUCE HORNSBY & THE RANGE

Predlog Studia D za prihodnjo novost: Roll with it, Steve Winwood. Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: Studia D, p. p. 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in jo preberete vsak četrtek v Dolenjskem listu.

Cepljenje proti tetanusu

Natančen razpored cepljenja bo objavljen kasneje

KRŠKO — Tetanus ali mrtvični krč je težka nalezljiva bolezen, ki jo povzročata paličasta bakterija clostridium tetani. Ta ima v neugodnih okoliščinah za rast obliko trosia. Trosov pa je največ na tleh, kamor prihajajo s hlevskim gnojem. Pri zunanjih poškodbah ljudi in živali preide tros v rano, se v rani ob slabi preskrbi s kisikom spremeni v paličasto bakterijo, ki izloča strup.

Strup potuje potem po živčnih končičih in krvi do centralnega živčnega sistema in tam draži motorične celice ter povzroči krče progastih mišic. Od poškodbe do očitnega bolezenskega stanja lahko poteče najmanj dva dni ali več tednov in celo mesecev. Končna posledica zastrupitve je krč dihalnih mišic in grla ter smrt. Ta bolezen je bila znana že v stari Grčiji, njenega povz-

ročitelja so odkrili leta 1884, štirideset kasneje pa so odkrili učinkovito cepivo.

Seveda je najboljša zaščita pred to boleznijo, kjer je smrtnost 50 odst., preventivno cepjenje, ki smo ga v Sloveniji uvedli že leta 1950 predvsem za otroke in mladino do 19. leta starosti. Danes ugotavljajo, da se je število bolezenskih primerov pri mlajših ljudeh zmanjšalo, zato pa je več te bolezni pri ljudeh, starejših od 50 let. Zato je svetovna zdravstvena organizacija izdala priporočilo za obvezno cepjenje teh ljudi. Pri nas smo to priporočilo uzakonili in v Sloveniji v preteklih letih tudi že začeli izvajati. Akcijo so ponavadi izvajali zavodi za socialno medicino in higieno.

»V naši občini je v soglasju z novo-meškimi zavodom za socialno medicino in higieno to nalogo prevzel naš zdravstveni dom,« je povedal dr. Rudolf Ladika, namestnik direktorja Zdravstvenega doma Krško. »Za čim boljše izvedbo akcije smo zaprosili za pomoč aktiviste SZDL po krajevnih organizacijah. Želimo si, da bi se cepljenja udeležili vsi občani starejši nad 40 let, kdaj bomo začeli s cepljenjem, pa bomo pravočasno objavili skupaj z razporedom po krajih.«

2. straška jesen

Ta kulturno-turistična prireditve bo v nedeljo, 18. septembra, pri gasilskem domu v Straži

STRAŽA — Kulturno, turistično in druga društva v tej krajevni skupnosti spet pripravljajo kulturno-turistično zabavno prireditev »Straška jesen«.

Začela se bo že v petek, 16. septembra, ko bodo zakurili oglarsko kopo in prikazali »kuhanje« oglja. Glavno dogajanje pa bo v nedeljo, 18. septembra, ob 13. uri, ko bo Novolesov pihalni orkester naznanil začetek spreveda furmanskih voz, narodnih noš in drugih sodelujočih. Povorka se bo ustavila pri gasilskem domu, kjer bo nastopila folklorna skupina iz Vinice v Beli krajini, na prireditvenem oziroma zabaviščnem prostoru za domom pa bo razstava domače obrti in kulinaricnih izdelkov (kruh in pitico ter druge sladke priboljške bodo peklo gospodinje iz vseh vasi v krajevni skupnosti).
Ena najzanimivejših točk Straške jeseni bo tekmovalje v domačih, kmečkih opravilih. Kakor lani, ko so Straško jesen prvič pripravili, se bo tudi letošnja prireditev iztekla v družabno srečanje z glasbo, plesom, jedočami in pijačami.

- Socialne razlike so postale že kapitalistično velike.
- Iz ljubezni do bližnjega je dobil AIDS.
- Ne potrebujemo večpartijskega sistema. Že eno partijo težko igramo. (Ljubo Raičević)
- To ljudstvo je rogato, ker ga vara vlada. (Peter Jovanovič)
- Poznam nekaj tovarišev, ki so se zredili od masnih laži.
- Danes je resnično težko gledati ljudem v oči, ker se jih toliko plazijo.
- Vse tiste v družbeni nadstavnbi prosim, naj nas končno obiščejo v kleti. (Matija Logar)